

2013

VÝROČNÍ ZPRÁVA

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

Fotografie na obálce:

Státní hrad Grabštejn, pohled od západu na sál s krbem dle návrhu renesančního italského architekta Giulia Romana.

Sál, situovaný ve druhém patře severního křídla hradu, patřil k jedněm z nejvíce poškozených částí hradu během období neúdržby od 70. let minulého století – prostoru chyběly strop, části stěn i podlaha, skrz kterou rostly z místnosti o podlaží niž vysoké břízy, trsy trávy a kopřivy. Díky pietnímu přístupu k obnově se za ni podařilo roku 2003 architektonickému ateliéru Girsu AT, který obnovu projektoval, získat ocenění Grand Prix Obce architektů – a to čestné uznání v kategorii rekonstrukcí. Hrad Grabštejn má volnou spojitost s v roce 2013 proběhlým Rokem francouzské kultury.

Fotografie na straně 2: *Státní zámek Kroměříž, knihovna s freskou od J. Sterna z let 1759–1770.*

Fotografie na straně 5: *Státní zámek Milotice, freska z roku 1725.*

Fotografie na straně 6: *Státní zámek Kratochvíle, Zlatý sál s unikátní štukovou výzdobou.*

Fotografie na straně 12: *Státní zámek Jánský Vrch, celkový pohled na zámek od severovýchodu.*

Fotografie na straně 48: *Státní hrad Bouzov, celkový pohled z předhradí.*

Fotografie na straně 108: *Hospital Kuks, lapidárium.*

Fotografie na straně 115: *Státní hrad Hazmburk, letecký pohled od jihovýchodu.*

OBSAH

1 _ÚVOD GENERÁLNÍ ŘEDITELKY	3
2 _O NÁRODNÍM PAMÁTKOVÉM ÚSTAVU	7
3 _VÝZNAMNÉ UDÁLOSTI A AKTIVITY ROKU 2013	
Vybrané obnovy kulturních památek	13
Výstavy, odborné konference a další akce	23
Výjimečné dny a události návštěvnické sezóny	30
Nové interiérové instalace na objektech ve správě NPÚ	35
Vybrané vzdělávací aktivity	37
Kompenzace za omezení vlastnického práva a nepředvídatelné události v oblasti péče o archeologické kulturní dědictví ČR	40
Publikační činnost	41
Vědecko-výzkumná činnost	46
4 _JEDNOTLIVÁ PRACOVÍŠTĚ	
Generální ředitelství	49
Územní odborné pracoviště v hlavním městě Praze	52
Územní odborné pracoviště středních Čech v Praze	55
Územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích	58
Územní odborné pracoviště v Plzni	61
Územní odborné pracoviště v Lokti	64
Územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem	67
Územní odborné pracoviště v Liberci	70
Územní odborné pracoviště v Josefově	73
Územní odborné pracoviště v Pardubicích	76
Územní odborné pracoviště v Telči	79
Územní odborné pracoviště v Brně	82
Územní odborné pracoviště v Olomouci	85
Územní odborné pracoviště v Kroměříži	88
Územní odborné pracoviště v Ostravě	91
Územní památková správa v Praze	94
Územní památková správa v Českých Budějovicích	97
Územní památková správa na Sychrově	100
Územní památková správa v Kroměříži	103
Mapa zpřístupněných objektů ve správě NPÚ	106
5 _HOSPODAŘENÍ	109

ÚVOD GENERÁLNÍ ŘEDITELKY

Vážení čtenáři,

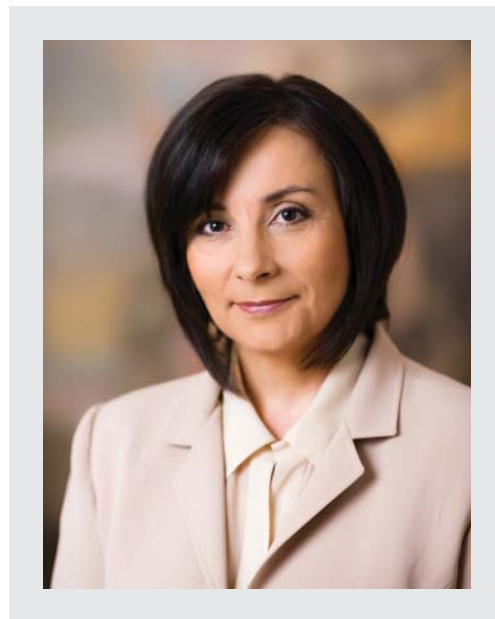
obvykle svůj úvodník zahajuji slovy, že minulý rok byl pro Národní památkový ústav („NPÚ“) plný významných aktivit, úspěšně dokončených úkolů a přípravy nových projektů. Letos však musím zmínit, že rok 2013 byl především náročný – nejen díky zásadním (a ve výsledku úspěšným) organizačním změnám, jimiž Národní památkový ústav v tomto období prošel, ale také v důsledku nepříznivého počasí, které připravilo především objektům ve správě NPÚ nemálo výzev. Rok 2013 měl však i silné stránky – mimořádné výstavní počiny pořádané v rámci Roku francouzské kultury, ale také řadu drobných úspěchů v každodenní činnosti pracovníků NPÚ.

Během roku 2013 se podařilo dokončit restrukturalizaci – oddělit řízení odborné složky památkové péče, která má vazbu na zákon o státní památkové péči, a řízení správ památkových objektů zpřístupněných veřejnosti, tedy vyčlenit z územních odborných pracovišť („ÚOP“) památkové objekty a vytvořit pro ně speciální organizační strukturu. Cílem reorganizace bylo nastavení efektivnějšího a přehlednějšího systému řízení NPÚ. S tím také souvisí řada zásadních, i když navenek neviditelných změn, jako je centralizace informačního účetního systému nebo sjednocení vedení účetnictví a mzdové agendy elektronickou cestou. Vznik centrální účtárny rovněž znamenal průhlednější rozpočtování a jeho kvalitnější strukturování. K 31. březnu 2013 byla ukončena delimitace majetku, která rozkryla velké rozdíly v ekonomickém řízení dřívějších územních odborných pracovišť a bohužel i nezákonné nakládání s přidělenými provozními prostředky.

Dalším cílem reorganizace bylo kvalitnější a efektivnější naplňování zákonem vymezeného působení NPÚ, posílení odbornosti zaměstnanců NPÚ a dosažení rovnoměrného a vyváženého výkonu odborné památkové péče ve všech krajích ČR. Vyhodnocení tohoto cíle vyžaduje delší časový odstup, přesto můžeme již dnes konstatovat, že zjednodušení základního poslání pracoviště umožňuje soustředit se v rámci ÚOP na výkon památkové péče a jednoznačně stanovit kompetence a náplně pracovní činnosti zaměstnanců. Restrukturalizaci NPÚ se navzdory velké náročnosti podařilo v roce 2013 provést bez výraznějšího ohrožení základních funkcí, které má NPÚ ze zákona vůči systému státní památkové péče i kulturnímu majetku svěřenému do péče, což už samo o sobě považuji za velký úspěch.

Vznik územních památkových správ („ÚPS“) a sdružení více správ památkových objektů pod jedno vedení umožnilo nastavit obecné standardy a metody jednotného ekonomického řízení a vyhodnocování. Pro správy státních památkových objektů však z reorganizace vyplynula řada nových úkolů a administrativních povinností a do budoucna je třeba posílit personální, technické a administrativní zajištění práce památkových objektů.

Implementace nové struktury představovala pro všechny zúčastněné náročný krok. Obzvláště kasteláni a provozně ekonomičtí pracovníci NPÚ na všech úrovních řízení se učili nové role a seznamovali se s novým rozsahem kumulovaných činností, přičemž museli zvládat běžnou každodenní agendu. Za to všem patří mé poděkování.

Rok 2013 přinesl bez ohledu na restrukturalizaci dva velmi těžké momenty. První duben 2013, kdy se obvykle otvírají hrady, zámky a další památky ve správě NPÚ a zahajuje se turistická sezona, začal sněžením, takže z bezpečnostních důvodů muselo zůstat na mnoha místech zavřeno. V květnu přišly přívalové deště provázené povodněmi, které poznamenaly i zámecké parky, a situace vypadala dramaticky: oproti běžnému roku poklesly výnosy o 20 procent. Hlavní sezonu, tedy období prázdnin, zase těžce poznamenalo tropické počasí, kdy se střídaly vysoké teploty s větrnými bouřkami, což se opět odrazilo na návštěvnosti. Díky zvýšenému úsilí kastelánů v kombinaci s mírným podzimem a zimou se však propad podařilo dorovnat a dosáhnout plánovaných výnosů, což považuji za obrovský úspěch.

V srpnu jsme dostali návrh rozpočtu na rok 2014, s příspěvkem na provoz NPÚ kráceným o 25 milionů, proto ještě na podzim musela přijít další reorganizace, která se projevila na generálním ředitelství a na územních odborných pracovištích, kde byly redukovány pozice bez přímé vazby na zákon o státní památkové péči.

Přes všechny zmíněné problémy a nepříjemnosti se podařilo pokračovat v projektu Po stopách šlechtických rodů, který se v roce 2013 nesl ve znamení francouzské kultury. Představil francouzské rody spojené s historií země Koruny české a jeho centrem se stal zámek Sychrov. Rok francouzské kultury vyvrcholil výstavou Francouzské umění ze šlechtických sbírek na Pražském hradě; tento projekt získal záštitu ministra kultury a francouzského velvyslance.

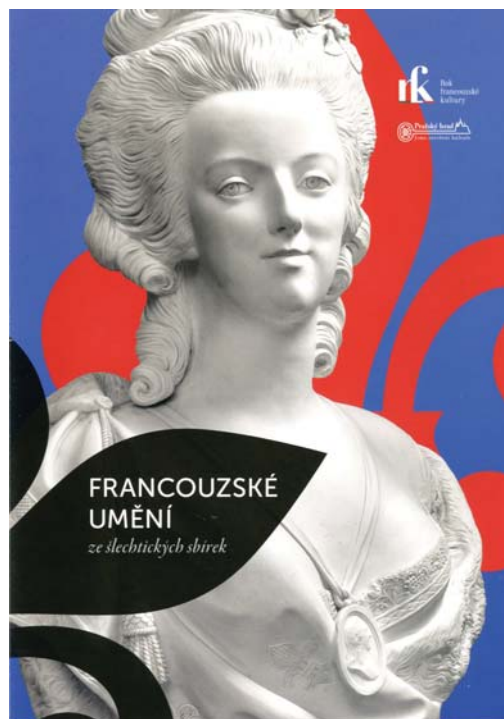
V oblasti odborné památkové péče se NPÚ zapojil do úspěšné akce Rok lidové architektury a sám připravil řadu edukačních projektů na hradech zpřístupněných veřejnosti. Rozvíjela se vědecko-výzkumná činnost v institucionální rovině i zapojením do grantových projektů NAKI a GA ČR, pokračoval cyklus přednášek pro veřejnost i projekt (Ne)tušené souvislosti, který populární formou seznamuje veřejnost s tradičními technologiemi a stavebními postupy. Mnohem podrobněji se o jednotlivých i dalších zde nezmíněných aktivitách NPÚ v uplynulém roce dočtete na následujících stránkách.

A jsme opět u věty na začátku: přestože byl minulý rok náročný, pro Národní památkový ústav byl plný významných aktivit, úspěšně dokončených úkolů a přípravy nových projektů. A jsem přesvědčena, že i z většího odstupu bude pro Národní památkový ústav hodnocen jako úspěšný. Všem zaměstnancům NPÚ bych touto cestou chtěla vyjádřit poděkování za trpělivost i nasazení, s nímž předstupovali k plnění jednotlivých úkolů. Stejně tak děkuji všem návštěvníkům památek zpřístupněných veřejnosti za jejich podporu.

Ing. arch. Naďa Goryczková
generální ředitelka Národního památkového ústavu

Otevření zámku Veltrusy po povodni – více na s. 32

Francouzské umění ze šlechtických sbírek – více na s. 23

(Ne)tušené souvislosti – více na s. 37

2 _O NÁRODNÍM PAMÁTKOVÉM ÚSTAVU

Národní památkový ústav je odbornou a výzkumnou organizací státní památkové péče s celostátní působností. Je státní příspěvkovou organizací ve smyslu platného zákona o státní památkové péči (zák. č. 20/1987 Sb., ve znění pozdějších novel) řízenou Ministerstvem kultury („MK“).

NPÚ se po transformaci proběhlé k 1. lednu 2013 člení na následující organizační celky. Generální ředitelství v Praze („GnŘ“) řídí a metodicky vede celkovou činnost NPÚ a v rozsahu vymezeném zákonem, statutem a vnitřními předpisy přímo zajišťuje úkoly státní památkové péče. Územní odborná pracoviště v jednotlivých krajích zajišťují úkoly státní památkové péče v plném rozsahu daném zákonem a ve své územní působnosti a dále poskytují odbornou a metodickou pomoc vlastníkům a správcům památek. Územní památkové správy v Praze, v Českých Budějovicích, na Sychrově a v Kroměříži zajišťují správu a komplexní odborný servis pro památky ve správě NPÚ.

Národní památkový ústav

Valdštejnské náměstí 162/3

118 01 Praha 1

zřízen Ministerstvem kultury k 1. lednu 2003

IČ: 75032333, DIČ: CZ75032333

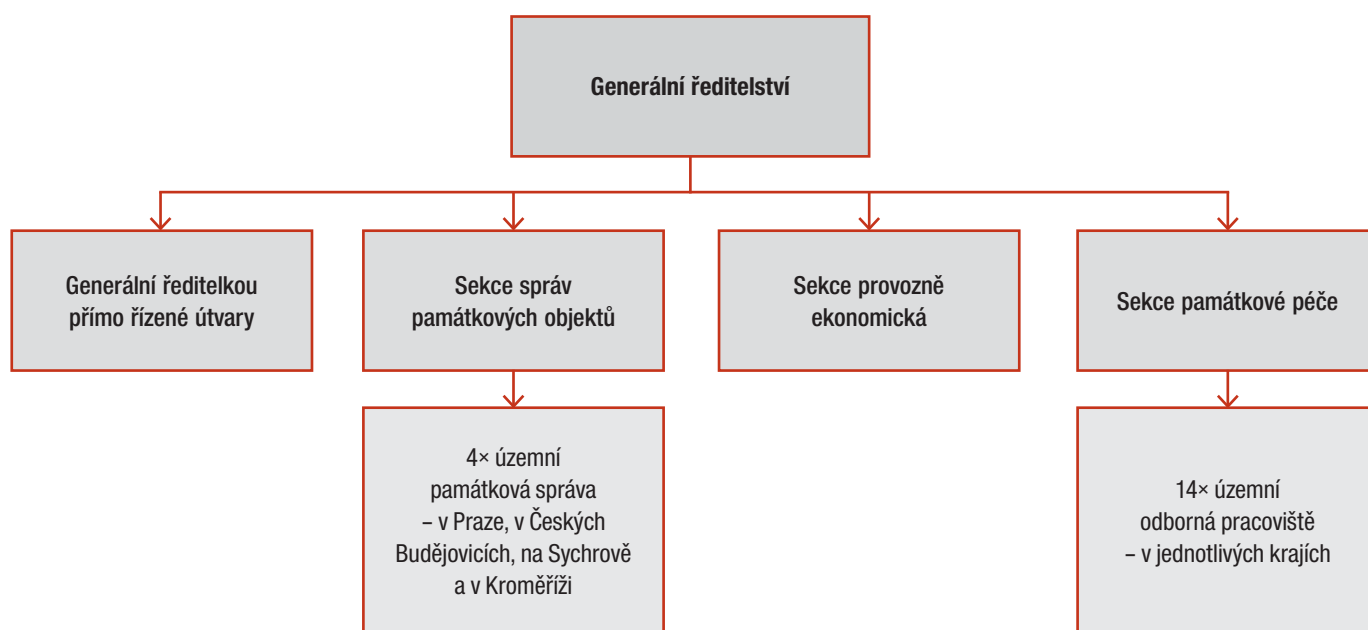
Kontakt

ústředna: 257 010 111

fax: 257 533 527

e-mail: epodatelna@npu.cz

www.npu.cz

ČINNOST NPÚ

Hlavní činnosti NPÚ lze rozdělit na dvě základní skupiny:

- výzkum a vývoj, jakož i odborné a metodické činnosti usměrňující péči o památky ve vlastnictví a správě jiných subjektů a o památkově chráněná území;
- péči o soubor zpřístupněných kulturních památek („KP“), zejména státních hradů („SH“) a zámků („SZ“), které jsou v přímé správě NPÚ, mimo to také poskytuje metodickou pomoc dalším vlastníkům zpřístupněných památek.

2 NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV NA ZÁKLADĚ SVÉHO ZÁKONNÉHO POVĚŘENÍ:

- koordinuje a z velké části vlastními odbornými kapacitami zajišťuje základní a aplikovaný vědecký výzkum pro zkvalitňování vědeckého poznání kulturního dědictví, jakož i rozvoje teorie, metodologie a praxe oboru památkové péče;
- vydává v zájmu zvyšování odbornosti a dosažení jednotných standardů kvality, jakož i předvídatelnosti svých odborných vyjádření na podkladě vlastního vědeckého výzkumu i spolupracujících vědeckých a odborných ústavů a vysokých škol celostátně doporučené odborné metodiky a metodická vyjádření, která průběžně aktualizuje;
- zabezpečuje odbornou a metodickou činnost týkající se péče o nemovité i movité kulturní památky, jejich soubory, dochovaná historická prostředí, památkové rezervace, zóny, ochranná pásma a území s archeologickými nálezy;
- vede Ústřední seznam kulturních památek („ÚSKP“) a podílí se na zkvalitňování dat v něm obsažených jak vlastními výzkumy, tak koordinací výzkumu památek a převodem jeho výsledků do příslušné evidence;
- při zajišťování péče o kulturní památky a památkově chráněná území poskytuje odborný servis vlastníkům chráněných objektů a samosprávám dotčených obcí a vydává odborná vyjádření k obnově těchto objektů jako podklad pro závazná stanoviska příslušných orgánů státní správy;
- sleduje provádění komplexní péče o památkový fond na území regionu a dává návrhy na odstranění zjištěných závad majitelům i orgánům státní správy;
- zajišťuje poradenské služby vlastníkům památek;
- vykonává odborný dohled při realizaci oprav, úprav, údržby, konzervace nemovitých památek;
- sleduje, navrhuje a vyhodnocuje technologické způsoby oprav kulturních památek včetně sledování a vyhodnocení použitých materiálů;
- pro přípravu a výkon péče o památky systematicky ošetřuje, využívá, spravuje a doplňuje dokumentační sbírky a informační fondy obsahující písemnou, grafickou, mapovou a fotografickou dokumentaci k evidovaným i neevidovaným památkám, která slouží zejména pro interní potřeby NPÚ pro vykonávání jeho odborných činností; podle kapacitních možností své dokumentační sbírky zpřístupňuje a napomáhá vlastníkům kulturních památek odborným poradenstvím při vyhledávání archivní dokumentace a dalšími odbornými službami, přitom využívá i fondů archivů, muzeí a galerií včetně informačníchází odborné literatury;
- vyjadřuje se k žádostem k návrhům na prohlášení věcí (nemovitých i movitých) za kulturní památky nebo ke správním řízením o zrušení prohlášení věci za kulturní památku, zpracovává i vlastní návrhy na prohlášení za kulturní památky;
- provádí koncepční i operativní činnosti směřující k záchraně ohrožených kulturních památek, zpracovává podklady pro celostátně jednotný Seznam nejohroženějších a nevyužívaných nemovitých památek;
- podílí se na metodických, koordinačních, organizačních a hodnotících činnostech při přípravě a realizaci grantových programů krajských úřadů v úseku památkové péče;
- podílí se na prezentaci a popularizaci památkové péče v jednotlivých regionech i v menších oblastech, poskytuje pomoc obcím s rozšířenou působností při metodickém řízení činnosti konzervátorů a zpravodajů a při spolupráci s místními občanskými iniciativami vyvíjejícími svoji činnost v oblasti ochrany a uchovávání hmotného kulturního dědictví;
- připravuje podklady v oboru územní památkové ochrany, zejména návrhy na prohlášení městských a vesnických památkových rezervací („MPR“ a „VPR“) a zón („MPZ“ a „VPZ“), návrhy památkových ochranných pásem a zároveň provádí revizi, zpřesňování a digitalizaci dříve prohlášených památkových rezervací a zón a památkových ochranných pásem;
- zpracovává odborná vyjádření k opravám, konzervaci, údržbě, změnám a úpravám kulturních památek architektury a stavitelství, nemovitostí a pozemků v památkových rezervacích, zónách a ochranných pásmech;
- zúčastňuje se projednávání rozpracované přípravné a projektové dokumentace pro obnovu nemovitých kulturních památek nebo pro stavby, stavební změny nebo udržovací práce na nemovitostech v památkových rezervacích, zónách a ochranných pásmech a vyjadřuje se ke všem stupňům projektové dokumentace;
- shromažďuje a vyhodnocuje poznatky, zkušenosti a informace o historických i novodobých technologiích a materiálech pro opravy a restaurování kulturních památek;
- sleduje technické metody ochrany kulturních památek včetně způsobů provizorního zabezpečení, statického zajištění, ochrany materiálu před rozpadem i znehodnocením a uplatňuje principy preventivní ochrany kulturních památek;
- zpracovává památkové průzkumy a rozbory památkově chráněných území s cílem prohloubení poznání jejich hodnot;
- zpracovává odborná vyjádření k jednotlivým fázím projednávání územně plánovací dokumentace („ÚPD“);
- prosazuje hlediska uchování hodnot historického urbanismu do územně plánovací dokumentace, zejména do územních a regulačních plánů;

- zpracovává návrhy na prohlášení chráněných území a ochranných pásem a sleduje dodržování jejich ochranného režimu;
- shromažďuje a odborně zpracovává vědecké poznatky související s památkami sochařství, malířství a uměleckého řemesla a napomáhá jejich praktickému uplatnění;
- organizuje a zajišťuje odbornou vydavatelskou činnost, organizuje mezioborové konference a semináře a workshopy k nejrůznějším tématům poznávání, péče a popularizace kulturního dědictví;
- prostřednictvím různých typů vzdělávacích a přednáškových programů a výstav zaměřených na památkový fond oslovuje širokou veřejnost;
- zpracovává písemnou a fotografickou dokumentaci mobiliárních fondů ve správě pracovišť NPÚ a tuto dokumentaci zpřístupňuje oprávněným osobám k nahlédnutí;
- zpracovává vyjádření z hlediska možnosti prodeje a vývozu předmětů kulturní povahy, nebo podle Zákona 71/1994 Sb., a 80/2004 Sb.;
- provádí operativní i standardní stavebněhistorické průzkumy („SHP“), operativní dokumentace, urbanistické průzkumy, archivní průzkumy, přitom se prioritně zaměřuje na památky ve správě NPÚ a zejména na průzkum a dokumentaci záchranného charakteru na památkách, kterým hrozí buď zánik nebo výrazné snížení architektonických a historických hodnot;
- realizuje záchranné archeologické výzkumy na objektech ve správě NPÚ a investiční záchranné výzkumy pro další vybrané akce;
- provádí odborné zpracování, dokumentaci a evidenci archeologických nálezů;
- pro Ministerstvo kultury připravuje dokumentaci pro návrhy kulturních památek a vybraných památkových území k nominaci na zápis do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví a zároveň sleduje zapsané památky světového dědictví pro účely povinných zpráv, tzv. monitoringu;
- připravuje podklady pro zpracovávání informací o kulturních památkách s mezinárodním statutem;
- zajišťuje rozsáhlé činnosti spojené se správou a prezentací památkových objektů, včetně evidence a pohybu mobiliáře na těchto objektech;
- provádí výzkum a prohlubuje poznání vývoje historických interiérů, jejich uměleckého a umělecko-řemeslného vybavení i historických sbírek a výsledky výzkumu aplikuje při zkvalitňování stávajících a při tvorbě nových interiérových instalací na hradech a zámcích ve vlastní správě; poskytuje v této oblasti odbornou pomoc i ostatním vlastnickým subjektům;
- zabezpečuje postupnou digitalizaci údajů o památkách a památkově chráněných územích;
- podílí se na odborné výchově a vzdělávání pracovníků v oboru památkové péče a spolupracuje se školami všech typů při rozšiřování výsledků vědeckého výzkumu, vzdělanosti a povědomí o hodnotách a významu kulturního dědictví pro současnost a působí na veřejnost směrem k pozitivnímu vztahu k památkám.

PERSONÁLNÍ ÚDAJE O ZAMĚSTNANCÍCH NPÚ K 31. PROSINCI 2013

Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví

Věk	Muži	Ženy	Celkem	%
Do 20	0	1	1	0,05%
21-30	91	129	220	11,10%
31-40	251	251	502	25,33%
41-50	201	325	526	26,54%
51-60	228	303	531	26,79%
nad 60	123	79	202	10,19%
Celkem	894	1 088	1 982	100,00%

Členění zaměstnanců podle vzdělání a pohlaví

Dosažené vzdělání	Muži	Ženy	Celkem	%
Základní	41	73	114	5,75%
Vyučen	242	151	393	19,83%
Střední odborné	0	0	0	0,00%
Úplné střední	25	52	77	3,88%
Úplné střední odborné	191	355	546	27,55%
Vyšší odborné	7	19	26	1,31%
Vysokoškolské	388	438	826	41,68%
Celkem	894	1 088	1 982	100,00%

Vzniklé a skončené pracovní a služební poměry

Stav	Počet
Nástupy	504
Odchody	460

Průměrný hrubý měsíční plat k 31. prosinci 2013:
18 363,86 Kč

Trvání pracovního a služebního poměru zaměstnanců

Doba trvání	Počet	%
Do 5 let	737	37%
Do 10 let	491	25%
Do 15 let	285	14%
Do 20 let	193	10%
Nad 20 let	276	14%
Celkem	1 982	100%

Objekt	Návštěvnost
Lednice *	328 303
Český Krumlov *	321 605
Hluboká *	260 199
Karlštejn	217 717
Konopiště *	134 322
Kroměříž	107 604
Křivoklát	102 176
Sychrov	100 100
Bouzov	91 341
Trosky	90 767
Telč *	90 593
Buchlovice	74 194
Veveří *	72 539
Ratibořice *	66 672
Buchlov *	63 845
Červená Lhota	63 751
Pernštejn	61 478
Soubor lidových staveb Vysočina	58 800
Bítov *	55 567
Rožmberk *	55 114
Mníšek pod Brdy *	52 966
Bezděz	52 243
Jindřichův Hradec	48 588
Bečov	48 302
Vranov nad Dyjí a Nový Hrádek	47 306
Šternberk *	47 179
Rabí	45 373
Opočno *	43 309
Valtice *	42 628
Žleby	42 319
Velhartice	39 081
Frydlant *	38 168
Zahrady pod Pražským hradem	37 721
Kuks	37 064
Litomyšl *	36 690
Třeboň	36 095
Hradec nad Moravicí *	34 098
Landštejn	33 816
Točnick a Žebrák	32 100
Zlatá Koruna *	31 675
Kunětická hora *	30 304
Jaroměřice	30 055
Náchod	29 980
Švihov	29 430
Hrádek u Nechanic	29 394
Zvíkov	29 135
Milotice *	28 676
Domanín	28 635
Kratochvíle	28 441
Kozel	28 352
Velké Losiny *	28 149
Kynžvart	26 743

Objekt	Návštěvnost
Lemberk	26 228
Lysice *	25 324
Jánský Vrch *	25 174
Hrubý Rohozec *	24 282
Kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře	23 042
Lipnice	22 403
Jezeří *	21 229
Hazmburk	20 979
Soubor lidových staveb Žubnice *	20 190
Slatiňany *	19 385
Hořovice	19 134
Nové Hrady *	19 010
Rájec	18 799
Ploskovice	18 791
Horšovský Týn *	18 329
Grabštejn	16 962
Zákupy *	16 358
Libochovice	16 040
Kladruby	15 987
Mnichovo Hradiště	15 950
Krakovec	15 905
Náměšť nad Oslavou *	15 412
Vizovice	15 374
Raduň	14 979
Plasy	14 572
Valeč *	14 474
Březnice *	14 450
Benešov nad Ploučnicí	13 440
Sázava	13 034
Krásný Dvůr *	12 491
Dačice	11 091
Velké Březno *	10 801
Důl Michal *	10 618
Litice	9 523
Duchcov	8 613
Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Mostě	8 545
Bučovice	7 666
Manětín	7 625
Kunštát	6 368
Rotunda sv. Jiří a sv. Vojtěcha na hoře Říp	6 230
Hamousův statek ve Zbečně	6 000
Veltrusy	4 728
Nebílovy	4 312
Soubor lidové architektury Příkazy	3 887
Uherčice *	2 587
Stekník *	1 502
Červené Poříčí *	1 194
Bolevec *	941
Přimda	519
Brno-Pisárky – vila Stiassni (prochází rekonstrukcí)	0
Celkem	4 251 179

památka UNESCO / * objekt měl vyšší návštěvnost než v roce 2012

Změny památkového fondu v roce 2013

Kraj	Prohlášené nemovité kulturní památky	Prohlášené movité kulturní památky	Zrušené kulturní památky
Hlavní město Praha	7	15	1
Středočeský kraj	20	18	2
Jihočeský kraj	8	23	19
Plzeňský kraj	11	10	1
Karlovarský kraj	7	0	0
Ústecký kraj	13	3	5
Liberecký kraj	9	2	6
Královéhradecký kraj	9	8	1
Pardubický kraj	7	1	1
Kraj Vysočina	4	8	10
Jihomoravský kraj	10	11	31
Olomoucký kraj	14	16	2
Zlínský kraj	1	0	0
Moravskoslezský kraj	0	3	6
Celkem	120	118	85

Zpřístupněné objekty ve správě NPÚ v roce 2013

Kraj	Počet zpřístupněných objektů
Hlavní město Praha	1
Středočeský kraj	14
Jihočeský kraj	13
Plzeňský kraj	11
Karlovarský kraj	3
Ústecký kraj	13
Liberecký kraj	8
Královéhradecký kraj	5
Pardubický kraj	5
Kraj Vysočina	5
Jihomoravský kraj	14
Olomoucký kraj	5
Zlínský kraj	4
Moravskoslezský kraj	3
Celkem	104

Počet nemovitých a movitých kulturních památek, národních kulturních památek, památkových rezervací a památkových zón v ČR k 31. prosinci 2013

Kraj	Nemovité kulturní památky	Movité kulturní památky	Národní kulturní památky	Památkové rezervace	Památkové zóny
Hlavní město Praha	2 106		46	3	17
Středočeský kraj	4 332		27	14	62
Jihočeský kraj	5 447		33	24	85
Plzeňský kraj	3 195		21	8	67
Karlovarský kraj	1 402		10	6	20
Ústecký kraj	3 509		14	9	31
Liberecký kraj	2 242		11	8	27
Královéhradecký kraj	2 995		17	7	34
Pardubický kraj	2 087		11	5	23
Kraj Vysočina	3 028		13	6	28
Jihomoravský kraj	4 237		29	9	24
Olomoucký kraj	2 188		13	3	24
Zlínský kraj	1 439		13	4	17
Moravskoslezský kraj	2 077		14	5	24
Celkem	40 284	cca 100 000 *	272	111	483

* Evidence movitých kulturních památek není dokončena, lze uvést jen odhad cca 100 000 rejstříkových čísel, která obsahují více či méně rozsáhlé soubory věcí.

KAVARNA
VĀNS

_VÝZNAMNÉ UDÁLOSTI A AKTIVITY ROKU 2013

VYBRANÉ OBNOVY KULTURNÍCH PAMÁTEK

Na území České republiky se nachází velké množství národních kulturních památek, kulturních památek, památkových rezervací a památkových zón. Národní památkový ústav každý rok vykonává dohled u celé řady obnov kulturních památek či sám obnovuje památky, které mu byly svěřeny do správy.

Objekt U Sovových mlýnů 5, čp. 418 (Hlavní město Praha)

Objekt je součástí původně podstatně větší sally terreny, kterou v rámci barokní adaptace zahrady Michnovského paláce vystavěli po roce 1685 tehdejší držitelé Schwarzenberkové. Dle historických pramenů byla salla terrena otevřena obloukovými stěnami k nábřeží Vltavy a před rokem 1828 došlo k její přestavbě. Při necitlivé rekonstrukci v 80. letech 20. století byl objekt téměř zbaven stylových detailů. Vnitřní sál s nikami a mušlemi a s nálezy barokní výmalby dokazuje neobvyklou výzdobu.

Tato jedinečná stavba, která byla dosud opomíjena jako podřadný zahradnický domek, prošla v letech 2012–2013 celkovou rekonstrukcí. Proběhla obnova střešního i fasádního pláště s rekonstrukcí vikýřů ve tvaru volských ok, sanace tesaného krovu, dále výměny truhlářských výplňových prvků a restaurování záklopového stropu, kletovaných omítek, zbytků původní výmalby a barokních štukových prvků. Nově bude sloužit pro komunitní účely.

Rothmayerova vila (Hlavní město Praha)

Objekt dvoupatrové rodinné vily architekta Otto Rothmayera byl postaven podle jeho vlastních plánů a realizován byl firmou Josefa Kubra v letech 1928–1929 v duchu prosté klasicizující moderny. Důležitým článkem projektu byla i zahrada, která získala proslulost zejména díky fotografiím Josefa Sudka publikovaným souborně pod názvem Kouzelná zahrádka.

V pozůstalosti architekta Rothmayera se nedochoval žádný plán zahradních úprav, a tak se základní ikonografií pro obnovu zahrady staly právě Sudkovy fotografie. Cílem rehabilitace bylo zachování autentičnosti místa. V rámci terénních úprav byla zjištěna základní architektonická kompozice odhalením sítě chodníků z kamenné dlažby. Celková obnova exteriérů i interiéru vily a zahrady, včetně restaurátorských prací zahrnujících restaurování sanitární keramiky, truhlářských prvků, kovových prvků, štukových prvků, fasád, omítek, kamenných prvků, kachlových kamen a artefaktů umístěných v zahradě, byla započata na počátku roku 2012 a ukončena na konci roku 2013. Hlavním koncepčním záměrem je využití objektu pro expoziční a výstavní činnost a pietní seznámení veřejnosti s dílem a životem významného architekta.

Kostel sv. Jakuba Většího v Želenicích (Středočeský kraj)

V roce 2013 se díky zájmu představitelů obce a farnosti a za zásadní finanční podpory ze Státního zemědělského intervenčního fondu podařilo realizovat náročnou obnovu kostela sv. Jakuba v Želenicích u Slaného. Kostel s románskou lodí a vrcholně gotickým presbytářem, upravovaný v 16. i 19. století, nebyl mnoho let udržován. I když bylo nutné dodržet přísně nastavený termín dokončení, podařilo se kvalitně provést statické zajištění, opravu zdiva a krovu, obnovu sanktusní věže, šindelové krytiny, opěráku, omítek i výplní otvorů. Restaurovány byly některé kamenické články, fixovány pozůstatky vrstev historických omítek. Ze strany NPÚ byl vedle pravidelné účasti na kontrolních dnech prováděn i operativní průzkum a dokumentace („OPD“), který přinesl zajímavé poznatky. ↗

Salonek arciděkanství v Kutné Hoře (Středočeský kraj)

Budova arciděkanství v Kutné Hoře je situována v přímé blízkosti kostela sv. Jakuba a areálu Vlašského dvora. Celoplošně malovaný sál s iluzivní architekturou, doplněnou tematikou ptáků, květin a symbolickými křesťanskými motivy, je situován v prvním patře. Na stropě je ve vpadlé ploše, vymezené obrysem zrcadla, provedena figurální malba světce (sv. František z Assisi?). Tyto malby se svým charakterem vážou do období rokoka a pozdního baroka. ↘

V roce 2013 proběhlo celkové restaurování maleb. Ty byly zachovány celoplošně a měly jednotný charakter. Jejich povrch byl výrazně zanesen nečistotami, místy se objevovala mechanická poškození. Negativně se projevovaly předchozí přemalby. Vzhledem k částečně roubeným konstrukcím stavby docházelo ke vzniku trhlin a k odlučování omítky s malbou od podkladu. V těchto místech bylo nutné přistoupit nejen k injektážím, ale též k transferu. Po zpevnění podkladu a ošetření rubové strany byla malba navrácena zpět. Restaurování maleb souvisí s celkovou obnovou stavby, která je prováděna po etapách z Programu záchrany architektonického dědictví. Místnost bude sloužit jako reprezentační prostor v rámci provozu arciděkanství.

Zámek v Třebešicích (Středočeský kraj)

Dlouho opuštěný a ohrožený areál zámku v Třebešicích se v posledních letech dočkal zodpovědně a kvalitně provedené obnovy. Velká a prvořadá pozornost byla pochopitelně věnována budově barokního zámku, nicméně nový majitel se plně věnoval i budovám hospodářského dvora. Po střeše pozdně barokní sýpky byla náročně obnovena budova chlévů, pocházející z 60. let 19. století. Následovala obnova krovu, střechy a nové vyklenutí několika zřícených polí plackových kleneb, pozornost byla věnována rovněž fasádám. Obnova Třebešic je nepochybně mimořádnou a příkladnou akcí, při níž byla zohledněna hodnota historického celku, která se projevuje v rovnoměrném a zodpovědném přístupu k jednotlivým budovám různé funkce a stáří. Lze jen doufat, že tento příklad bude inspirací pro vlastníky jiných obdobných zámeckých areálů. ↙

Synagoga v Českém Krumlově (Jihočeský kraj)

Vznik krumlovské synagogy je spojený se zakladatelem světoznámé papírny Ignazem Spiro. Stavba byla započata roku 1908 podle plánů vídeňského architekta Victora Kafky. Jedná se o výrazně pohledově exponovanou budovu v pseudorománském slohu. Před rekonstrukcí, která začala po roce 2007, byl objekt ve velmi zanedbaném stavu. V roce 2013 byla rekonstrukce synagogy dokončena, kromě celkové stavební obnovy byla provedena i rehabilitace interiéru včetně výmalby a sadové úpravy okolo stavby.

<<

Hřbitov při kostele sv. Petra a Pavla v Albrechticích nad Vltavou (Jihočeský kraj)

V letech 2008–2013 proběhlo metodicky náročné restaurování a rekonstrukce malířské výzdoby provedené technikou fresco-secco v arkádových kaplích ohradní zdi hřbitova. Řada maleb – vzniklých v polovině 19. století a několikrát výrazně upravovaných – byla poškozena, některé nenávratně zničeny a z některých zbyla jen nepatrná torza. Ještě před započítím restaurátorských prací byl proveden důkladný archivní průzkum, díky kterému se podařilo shromáždit fotografie sloužící jako předlohy pro restaurování a rekonstrukci obrazové výzdoby včetně pamětních nápisů v jednotlivých kaplích. Během restaurování se podařilo v několika kaplích odkrýt různě rozsáhlé zbytky originálních maleb nebo jejich fragmentů. V roce 2013 proběhla poslední etapa restaurátorských prací, čímž byla završena obnova ohradní zdi, která svým rozsahem, kompozicí a obsahem patří k ojedinělým příkladům malovaných epitafů pod širým nebem.

>>

Taneční sál státního zámku v Nebíloveh (Plzeňský kraj)

Stěny i klenutý strop tzv. tanečního sálu na zámku v Nebíloveh u Plzně vymaloval na konci 18. století Antonín Tuvora, tak aby vznikla co nejdokonalější iluze fantaskního subtropického lesoparku a krajiny se zvířaty a antikizující architekturou. Jde o velmi významnou památku. S přihlédnutím k havarijnímu stavu budovy zámku a zejména stropu v tanečním sále byla nástrovní malba sejmuta v letech 1967–1969 restaurátorem V. Bergerem. Akci komplexní památkové obnovy připravil NPÚ, který má zámek ve správě, v roce 2011. Tehdy se podařilo v její prospěch získat nejen mimořádnou dotaci od ministerstva kultury, ale i restaurátorku mající velké zkušenosti s transfery a restaurováním historických nástrovních a nástěnných maleb. Obnovu tanečního sálu zámku v Nebíloveh lze považovat za jeden z největších úspěchů památkové péče v západních Čechách za posledních několik let. Sál bude letos zpřístupněn veřejnosti.

<<

Velká věž na státním hradě Rabí (Plzeňský kraj)

Od května do prosince roku 2013 probíhala na hradě Rabí oprava velké věže (donjonu). Jednalo se o statické a stavebně technické zajištění stávajícího zdiva. Práce spočívaly v dílčím přezdění a nezbytném doplnění zdiva v havarijních místech a stabilizaci stávajícího zdiva klínováním a spárovacím prohozem. Také byly zajištěny a stabilizovány stávající otvory, zároveň proběhla konzervace a dílčí doplnění paspart. Z důvodu ochrany originálu byly v celém rozsahu konzervovány zbytky historických omítek vápennou vodou. V úrovni druhého patra byla věž doplněna novou dřevěnou konstrukcí mostku s vyhlídkou a vnějším schodištěm. V průběhu stavebních prací probíhal také operativní stavebněhistorický průzkum.

Strop s freskou nad hlavním schodištěm státního zámku Manětín (Plzeňský kraj)

Vstupní hala zámku v Manětíně procházela v roce 2013 obnovou, která spočívala v opravě a statickém zajištění dřevěné konstrukce stropu (neckové klenby) a v kompletním restaurování figurálně dekorativní nástropní malby nad hlavním reprezentativním schodištěm. Freska provedená technikou fresco-secco v první polovině 18. století představuje pohled na projekt zámku z pera architekta Tomáše Haffeneckera. Malbu doprovázejí alegorie Architektury a Malířství spolu se znaky kněžny Marie Gabriely Lažanské a dalších spřízněných rodů. Malba nebyla od svého vzniku restaurována, proto se nacházela v havarijním stavu. Zrestaurováním byla zachráněna historická a památková hodnota prohlídkového okruhu a zároveň zajištěna bezpečnost jeho návštěvníků.

Kostel sv. Vavřince v Krásném Údolí (Karlovarský kraj)

Během stavební sezóny 2013 došlo k obnově fasády kostela sv. Vavřince v Krásném Údolí na Toužimsku. Jedná se o pozdně gotickou stavbu, barokně přestavěnou v roce 1774. V průběhu 19. století byl starý strop nahrazen novým a byla provedena nová monochromní fasáda bez architektonického členění. Jednolodní kostel je zastřešený valbovou střechou, krytou šindelovou krytinou. Střecha vrcholí zvonicí s cibulovou bání. Poslední výrazné stavební úpravy proběhly v 70. letech 20. století, kdy byla opravena střecha a objekt získal novou fasádu. Po třech desetiletích bylo v roce 2005 započato s postupnou rekonstrukcí chátrajícího kostela. Tehdy byl opraven krov, položena nová šindelová krytina a nově opláštěna cibulová bání zvonice. V roce 2013 byly restaurátorsky zpevněny a fixovány dochované cenné gotické omítky. Dále byly odstraněny nevhodné cementové výsrávky a omítkové vrstvy pocházející ze 70. let 20. století a byla kompletně obnovena fasáda objektu ve vápenné omítkě. Vzhled fasády a konečný monochromní vápenný nátěr byly určeny na základě rozboru dochované historické nálezkové situace. Akce byla spolufinancována z rozpočtu Státního zemědělského intervenčního fondu v rámci Programu rozvoje venkova.

Dřevěná lávka na státním hradě Bečov (Karlovarský kraj)

Koncem září 2013 byla zkolaudována obnovená dřevěná lávka na západním parkánu hradu. Stavba lávky pro pěší proběhla v rámci projektu Příkladná obnova hradu a přílehlých objektů pro prezentaci památkové péče formou vzdělávacích programů. Dřevo na zhotovení lávky bylo získáno z místních zdrojů jako součást obnovení tradice zimní těžby, kterou naši předci praktikovali po staletí. V minulosti se dřevo těžilo v zimních měsících v době vegetačního klidu rostlin – stromy mají tehdy minimum mízy a obsahují méně vody a díky tomu při vysychání nevznikají tak výrazné výsušné trhliny, navíc dřevo s minimem mízy nenapadá dřevokazný hmyz. Na stavbu mostu bylo použito dubové a modřínové dřevo, které má dobré mechanické vlastnosti a výborně odolává povětrnostním vlivům. Proces výroby od rozměření, přes ruční tesání, vytváření spojové konstrukce až po vlastní osazení mostu na místo mohla veřejnost aktivně sledovat v rámci vzdělávacího programu interaktivních řemeslných dílen zaměřených na tesařství. Během stavby tak bylo možné vidět výrobu plátových spojů trámů, výrobu profilovaného ozdobného zakončení trámu (tzv. zhlaví), připraveny byly i tři víkendové workshopy s ukázkami tesařské a truhlářské práce a používaného nářadí.

Kostel sv. Floriána v Krásném Březně (Ústecký kraj)

V samém závěru roku 2013 došlo k ukončení dvouleté stavební obnovy kostela, jenž je nyní přístupný veřejnosti (mše, koncerty, prohlídky s průvodcem). Završila se tak celková obnova areálu zámku v Krásném Březně (obnova budov starého a nového zámku 2009–2011).

Jednolodní kostel sv. Floriána, ve stylu saské renesance z přelomu 16. a 17. století je součástí významného zámeckého komplexu vystavěného v době renesance a baroka. Kostel vznikl jako soukromá luteránská kaple Panny Marie pro zámeckou rodinu a čeleď, k zasvěcení sv. Floriánovi došlo až v roce 1897. Původní zvony nevyčísitelné hodnoty se nedochovaly, největší byl zrekvírován pro válečné účely roku 1917, zbývající dva zmizely koncem 90. let 20. století. Nádherná žebrová síťová klenba v kostele cituje o sto let starší stavební tradici, diamantové portály jsou naopak typickým znakem (nejen saské) renesance; patrové empory odkazují k luteránskému vyznání majitelů panství rytířů z Bünau. V roce 2008 byl kostel prohlášen za národní kulturní památku („NKP“), nově prošel celkovou obnovou, jejíž nedílnou součástí bylo vytvoření nových zvonů.

Kreuzingerova lidová knihovna v Chebu (Karlovarský kraj)

Městská knihovna v Chebu představuje významnou památku secesní architektury. Reprezentativní budova otevřená roku 1911 slouží stále původnímu účelu. Vzhledem ke špatnému technickému stavu vnějšího pláště přistoupil v roce 2013 vlastník, město Cheb, k jeho obnově. Po postavení lešení a detailním průzkumu omítek se ukázalo, že téměř celá plocha fasády byla v minulosti několikrát výrazně opravována a kromě štukové výzdoby se nedochovala téměř žádná původní omítka. V minulosti opravované části byly provedeny z nevhodných materiálů, které přispěly k degradaci fasády. Štukatura tvořená románským cementem či vápennou omítkou byla značně poškozena. Po zvážení všech možností se přistoupilo k restaurátorské obnově nejen hlavního reliéfu, ale i všech štukových prvků, které měly již setřenou profilaci. Podstatným krokem k rehabilitaci vzhledu knihovny pak bylo obnovení v minulosti odstraněných štukových motivů včetně původního nápisu „DOM. KREUZINGER'S VOLKSBUCHEREI“. Akce byla financována z dotačního titulu ministerstva kultury Program regenerace městských památkových rezervací a zón.

Kostel sv. Vavřince v Hořeticích (Ústecký kraj)

Gotický kostel byl v 80. letech 20. století určen k demolici a následoval tak osud celé řady dalších severočeských sakrálních památek. Jeho poslední významná stavební adaptace proběhla na přelomu 19. a 20. století, utilitární úpravy reagující na katastrofální stav byly realizovány ve třetí čtvrtině 20. století. Stav kostela byl před obnovou havarijní – zcela dožilá byla střešní krytina, dřevokaznými škůdci byl napaden krov i trémový strop lodě, který se zřítil. Okenní výplně byly zachovány pouze torzálně. Nejzávažnější byly statické poruchy – zřícením hrozila klenba presbytáře stejně jako vítězný oblouk, obvodové zdivo bylo pod nesoudržnými omítkami lokálně degradované.

Díky aktivitě vlastníka (Římsko-katolická farnost Liběšice) se však během loňského roku podařilo ze Státního zemědělského intervenčního fondu získat větší objem finančních prostředků, který umožnil kostel základně zabezpečit. Stavba byla stažena ocelovými táhly, trhliny ve zdivu byly sešity ocelovými sponami a přespárovány, kaverny ve zdivu byly dozděny. Součástí statického zajištění byla stavba opěrné zdi, která pod terénem kopíruje obvod presbytáře a zabraňuje jeho pohybu. Opraven byl krov, vyměněna střešní krytina a ve své poslední hodnotné úpravě byly obnoveny i fasády. Během prací došlo k nálezům velmi cenných stavebních detailů. Jedná se především o reliktů gotické oltářní mensy, zbytky raně barokní interiérové výmalby i rozsáhlé plochy se staršími středověkými a barokními omítkami včetně barevných povrchových úprav, dochované pod poslední vrstvou fasádních omítek.

Alainova věž v Chlumu pod Tábořem (Liberecký kraj)

Novogotický posed nechal vystavět v letech 1858–1862 majitel panství Kamil Rohan, autorem původního návrhu věže byl knížecí stavební správce Josef Pruvot a autorem pozdějších úprav realizovaných po roce 1912 Ottakar Materna. Se záchrannými pracemi na tomto objektu, který byl již po mnoho let zařazen na seznam ohrožených kulturních památek, bylo započato v roce 2012 a v roce 2013 byly tyto práce úspěšně zakončeny.

Hospoda Dřevěnka v Úpici (Královéhradecký kraj)

Jedná se o patrový roubený dům, ojedinělý příklad dřevěného objektu s nadregionálním významem, dendrochronologicky datovaným do počátku 17. století. Obnova objektu je financována s použitím finančních prostředků Programu záchrany architektonického dědictví. V roce 2013 byly provedeny práce na obnově poloviny střechy nad západní částí objektu s vazbou na roubený obvodový věnec a související stropní konstrukce. Byl posouzen stav stropních konstrukcí i konstrukcí krovu a tyto byly následně opraveny, prvky a zpevnění byly ošetřeny, přičemž maximální množství autentických konstrukcí zůstalo zachováno. Na polovině střechy byla položena nová krytina z dřevěného štípaného šindele. Práce byly prováděny na vysoké odborné a řemeslné úrovni a v průběhu opravy byly svolávány pravidelné kontrolní dny za účasti investora, dodavatelské firmy, projektanta i zástupců památkové péče.

Zahrada Löblovly vily v Jablonci nad Nisou (Liberecký kraj)

Rekonstrukce zahradní úpravy Löblovly vily, realizovaná v letech 2012–2013, vycházela z dochovaných historických podkladů z první poloviny 20. století. Kompozice zahrady vychází z původní dispozice lipových alejí, které ohraničují ze severní a jižní strany prostor zahrady. V jejím středu, kde je zahluobený travnatý parter s křížovou a obvodovou dispozicí mlatových cest, je umístěna elipsovitá fontána. Po obvodu parteru je v mírném svahu záhon trvalek v kombinaci s keři bílých a modrých hortenzií a kontrastně žlutých růží. V zadní části zahrady, která se nachází na konci hlavní osy směrem k vile, jsou na mírném svahu navrženy terénní vlny, jejichž osovou dominanci tvoří skupina převislých buků a po stranách stálozelené rododendrony. Od komunikací a okolních pozemků je zahrada oddělena živými ploty z habrů. Součástí objektu je rovněž úprava zeleně v předpolí vily, která zahrnuje sjednocení zpevněných ploch a oddělení jednotlivých funkčních celků trvalkovými záhony.

Bývalá prachárna v Josefově (Královéhradecký kraj)

ÚOP v Josefově pokračovalo v postupné obnově budovy prachárny, součástí sídla pracoviště, nacházejícího se v prostoru bastionu č. 3 v Okružní ulici. Po celkové obnově střešního pláště a vyčištění interiéru od novodobých nevhodných konstrukcí se pokračovalo v dočištění interiéru od novodobých obkladových materiálů a nefunkčních instalací, dokončení odstranění cementových omítek, které přispívaly k degradaci původního cihelného zdiva, a obnově vnitřních povrchů lícového zdiva. Poškozené úseky zdiva byly doplněny cihlami „šancovkami“ vhodného formátu a rovněž bylo doplněno typické plastické spárování tvarované dle dochovaného originálu.

Státní hrad Vízmburk (Královéhradecký kraj)

Po předchozí projektové přípravě proběhla za organizačního a finančního zajištění akce občanským sdružením Sdružení pro Vízmburk první etapa realizace trvalého zastřešení torza hradu Vízmburk. Došlo k zastřešení západního paláce, tzv. purkrabství, v rámci kterého bylo rovněž v nezbytném rozsahu doplněno navazující zastřešované zdivo.

Kostel Nalezení sv. Kříže s kolejí v Litomyšli (Pardubický kraj)

V průběhu roku 2013 pokračovaly stavební a restaurátorské práce v piaristickém kostele a koleji v Litomyšli financované z evropských dotací. Restaurátorské práce na mobiliáři kostela, který je ve správě ÚPS na Sychrově, představovaly v loňském roce nejrozsáhlejší akci svého druhu na území Pardubického kraje. Velký objem prací zahrnovalo restaurování historických otvorových prvků, především dveří. Na podzim byla zahájena instalace původního mobiliáře (oltáře, kazatelna, zpovědnice, intarzovaný nábytek v sakristii a jeden vyřezávaný alianční znak), který byl svezzen z restaurátorských dílen z celé republiky.

Machoňova pasáž v Pardubicích (Pardubický kraj)

Od roku 2011 probíhala v centru Pardubic oprava objektu čp. 60, jehož součástí je též pasáž postavená mezi lety 1924–1925 architektem Ladislavem Machoněm ve stylu art deco. Objekt byl uzavřen celkem 27 měsíců, během nichž bylo kromě obchodní pasáže upraveno též 37 bytových jednotek a čtyři kancelářské prostory.

Pazderna v Borovnici (Kraj Vysočina)

Objekt pazderny byl veden v seznamu nejohroženějších kulturních památek, jeho stav byl silně havarijný. V rámci obnovy byly vyměněny téměř všechny dřevěné konstrukce, vše bylo na základě pečlivě pořízené dokumentace obnoveno dle původního konstrukčního, technologického i materiálového řešení. Dále byla vyspravena část kamenné podezdívky a nadstřešní část komínového tělesa, zbývající kamenné prvky jsou ponechány původní. Vlastník přistupoval k obnově velice citlivě a jsou zde druhotně použity některé dřevěné konstrukce, zároveň došlo k repasi původních výplní jednotlivých otvorů. K obnově byly použity tradiční materiály a technologie. Objekt nebyl nijak modernizován, je ponechán v původní prosté podobě. Akce byla finančně podpořena z dotačních programů Havarijný program a Zásady Zastupitelstva Kraje Vysočina na obnovu kulturních památek Kraje Vysočina.

Hlavní oltář kostela Nejsvětější Trojice v Klášterci nad Orlicí (Pardubický kraj)

V roce 2013 bylo úspěšně dokončeno restaurování dřevěné architektury a sochařské výzdoby hlavního oltáře kláštereckého kostela, které probíhalo po několika letech díky financování z prostředků ministerstva kultury a Pardubického kraje. Restaurování zahrnovalo nezbytné biochemické ošetření a petrifikaci červotočem poškozené dřevní hmoty, konsolidaci barevných vrstev povrchové úpravy a celkovou rehabilitaci vizuálního vjemu oltáře.

Synagoga a rabínský dům v Polné (Kraj Vysočina)

Polná byla poměrně významným židovským centrem – židovské osídlení je zde doloženo od první poloviny 16. století. Židovské město, územně autonomní areál na trojúhelníkovém půdorysu se dvěma náměstími, je zcela unikátní urbanistickou formou patřící k nejpozoruhodnějším židovským sídelním útvarům v českých zemích.

Obnova rabínského domu a synagogy v Polné probíhala od roku 2011 do roku 2013. Synagoga byla postavena v letech 1684 a 1685, její rozsáhlá obnova byla realizována do roku 2000. V rámci poslední obnovy proběhlo odvlhčení severní stěny objektu, doplnění mobiliáře a restaurování kamenných parapetů a portálů.

Rabínský dvoupodlažní dům je situován do jihovýchodní části zástavby v těsné blízkosti synagogy. Objekt pochází z počátku 18. století, po požáru v roce 1863 byl přestavěn. Stávající dispoziční uspořádání domu bylo zachováno v rámci historické podoby. V místech, kde se zachovala cihelná dlažba, byla tato po přeložení obnovena, v ostatních prostorách přízemí podle využití položena dlažba cihelná, keramická nebo kamenná. V prvním patře byla v komunikačních prostorách opravena stávající dlažba a v místnostech položeny prkenné podlahy.

Do budovy zůstaly zachovány dva vstupy, podle dobových fotografií byla osazena nová okna do líce fasády ve tvarosloví poloviny 19. století. Většina kompaktních klasicistních omítek byla zachována a opravena. Výmalba místností, které nebyly určeny k restaurování, vycházela z barevnosti prokázané operativním průzkumem.

Bakchova fontána státního zámku Bučovice (Jihomoravský kraj)

Bakchova fontána, která se právem řadí mezi pozoruhodné sochařské výtvoř období manýrismu, nepatří do původní renesanční podoby zámku. Byla vytesána až v roce 1635. Autorství je přisuzováno Giovannimu Giacomu Tencalovi. Jde o kompozici okřídlených mořských panen sedících na delfínech, dračích hlav chrlících vodu a bohatě tvarované mušle s postavou bakchanta ve vrcholu.

V roce 2013 proběhla rozsáhlá oprava této kašny. Jejím cílem bylo restaurování a statické zajištění sousoší včetně obnovy vodního režimu. V roce 2013 provedli pracovníci oddělení archeologie ÚOP v Brně záchranný archeologický výzkum, navazující na předstihový zjišťovací výzkum, který byl proveden již v roce 2002. Olověné potrubí vedoucí středem kamenné plastiky potvrdilo předpoklad někdejšího fungujícího vodního režimu. Celkový mechanismus napájení se však zjistit nepodařilo. Je pravděpodobné, že vedení bylo rozebráno při pozdějších úpravách dešťových odpadních systémů ve

druhé polovině 18. století. Patrně současně s tím došlo i k likvidaci vodního režimu. Vedle k tomu zřejmě i skutečnost, že podstavec sousoší i dno nádrže byly zbudovány z mohutných, avšak velmi nekvalitních pískovcových bloků. Výzkum nově odkrytých ploch doplnil obraz celkové situace a upřesnil také průběh dnes již nefunkčních historických odpadních systémů. ⤴ ⤴

Tzv. Alhambra salon na zámku Kunštát (Jihomoravský kraj)

K památkové obnově Alhambra salonu bylo přikročeno v souvislosti s řešením havarijního stavu statiky místnosti. V rámci stavebněhistorického průzkumu a navazujících metod, tj. restaurátorského průzkumu a dendrochronologie, byly učiněny významné nálezy klasicistní celoplošné výmalby místnosti a barokních parket, které se skrývaly pod novodobými vrstvami. Z těchto důvodů bylo přistoupeno ke koncepci celkové památkové obnovy, která spočívala v restaurování klasicistní celoplošné nástěnné malby, barokního nástropního obrazu (mytologický výjev láson v Areově háji – olej na plátně), barokních parket a empírového mobiliáře. Obnova probíhala v letech 2008–2013 a byla hrazena z Programu záchrany architektonického dědictví.

Radnice v Lipníku nad Bečvou (Olomoucký kraj)

Budova radnice v Lipníku nad Bečvou byla vystavěna v 16. století na místě několika měšťanských domů, jejichž základní konstrukce jsou v jádru obsaženy. Celková přestavba objektu byla provedena v letech 1851–1852, z této doby pochází podoba fasády objektu. Budova radnice je dominantou centrální části historického jádra města a patří k základu památkového fondu památkové rezervace Lipník nad Bečvou.

V roce 2013 proběhla závěrečná fáze obnovy budovy radnice, bylo provedeno statické zajištění budovy, oprava a nátěr fasády a restaurování čtyř sloupů vstupního portiku. Rekonstrukce byla financována z prostředků ministerstva kultury a také z prostředků města Lipníku nad Bečvou.

Slavnostní sál rektorátu Univerzity Palackého v Olomouci (Olomoucký kraj)

V roce 2013 se pod vedením akad. mal. Václava Holoubka uskutečnilo restaurování výmalby slavnostního sálu rektorátu Univerzity Palackého. Zásah se vztahoval na stropní malbu s námětem Rodina Dáreia III. před Alexandrem Velikým z roku 1730 od Karla Františka Antonína Töpfera a štukovou výzdobu kolem výjevu. Dekor stěn z 18. století podkryvalo pouze několik starších sond, které odhalovaly florální motivy. Ve skutečnosti zde však byly přes značnou fragmentárnost nalezeny další figurální malby. Výmalba stěn byla zřejmě zhotovena v době kolem poloviny 18. století na objednávku Karla Josefa Martinice, který zde sídlil jako probošt kapituly.

Kostel ve Vanovicích (Jihomoravský kraj)

V roce 2011 byl zjištěn havarijní stav zastřešení obou věží kostela. Po zpracování a schválení projektové dokumentace byly v roce 2012 zahájeny práce na obnově. Bohužel rozsáhlé napadení dřevokazným hmyzem neumožnilo pouhé lokální výměny prvků krovů, ale bylo nutno podle zaměření původních konstrukcí postavit jejich kopie. Ty byly následně znovu osazeny na zdivo nejvyšších pater věží. V rámci opravy zastřešení věží došlo také k obnově fasády průčelí, která byla opatřena nátěrem podle nejstarší doložené barevnosti.

Zámek v Prostějově (Olomoucký kraj)

Během roku 2013 proběhla obnova západní fasády zámku. Její součástí bylo též restaurování sgrafit a kamenných prvků na fasádě. Obnova probíhala v duchu již dříve provedených prací na ostatních fasádách zámku. V souvislosti s výsledky průzkumů při realizaci východní fasády byla přehodnocena původně navržená barevnost. Nejstarší zjištěná barevnost z doby před rokem 1906 byla shledána v odstínu oranžového až červeného okru. Po konzultaci s restaurátory a s dohlížejícími pracovníky památkové péče a po porovnání faktů včetně podrobné prohlídky východní fasády z lešení bylo zjištěno, že úprava se sgrafity J. Köhlera (fragmenty původních sgrafit byly nalezeny pod stříškou arkýře) z roku 1906 byla kombinována s oranžovým okrem v ploše fasády. K barevné úpravě žlutého okru bylo přistoupeno až v roce 1959 při novodobější celkové rekonstrukci fasády. <<

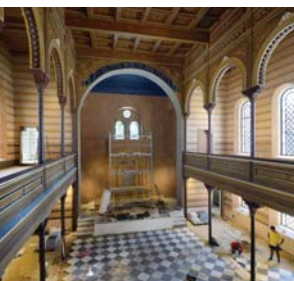

Zámecká kaple ve Vizovicích (Zlínský kraj)

Celková obnova historicky významného a cenného interiéru zámecké kaple byla zahájena v dubnu roku 2013. Havarijní stav mobiliáře i stavebních konstrukcí si vyžádal investici do statického zajištění a odvlhčení celého bloku budovy s kaplí, stejně jako do likvidace dřevokazného hmyzu, které byly primární příčinou všech destruktivních projevů na budově a veškerého interiérového vybavení. Koncem roku 2013 byly v závěrečné fázi také restaurátorské práce na obnově umělých mramorů na oltářích a ústředním reliéfu Nanebevzetí Panny Marie, poškozených zejména vztlínající vlhkostí a mechanickou cestou. Jedná se o první známou restaurátorskou obnovu takového rozsahu od doby vysvěcení kaple v roce 1777. >>

Kostel sv. Máří Magdalény v Horním Městě (Moravskoslezský kraj)

Jedná se o výjimečnou jednododlní stavbu, která je podle nápisu nad hlavním vstupem datována do rozmezí let 1611–1612. V roce 2005 došlo v hlavní lodi kostela k odpadnutí části stropu a odhalení nosných trámů. Průkazný výskyt dřevomorky, která spolu s dalšími biologickými činiteli narušila dřevěné konstrukce tohoto jedinečného objektu, si vyžádaly komplexní opravy krovů a dřevěných stropů. Vzhledem k výjimečným památkovým hodnotám stavby je již několik let poskytována finanční dotace na odstranění havarijního stavu objektu z Programu záchrany architektonického dědictví, kterou poskytuje ministerstvo kultury. V roce 2013 bylo přistoupeno k pokrývání severní části střechy lodi břidlicovou krytinou, na kterou budou navazovat pokrývačské práce na jižní straně lodi. Zásadní záchranné práce je rovněž nutno provést na hodnotných dvouposchodových oratořích uvnitř objektu. <<

Synagoga v Krnově (Moravskoslezský kraj)

V podzimních měsících byla dokončena velkolepá rekonstrukce krnovské synagogy, která byla započata již v roce 2012. Kromě obnovy vnějšího pláště – výměny střešní krytiny a provedení nové fasády – se hlavní práce soustředily na interiér. Zde došlo k restaurování kazetového stropu a litinových sloupů vynášejících ženskou galerii. Zároveň proběhlo restaurování a částečná rekonstrukce výmalby ve svatostánku. Nalezená interiérová výmalba ve zbývajících částech synagogy byla obnovena v kopii a ukázalo se, jak originálně dokázala celý prostor sjednotit. Velkolepou přestavbu završily repase dveří a obnova i čištění původních pochůzích vrstev, uložení nové mramorové dlažby do lodi, osazení nového aronu a usazení repasovaných lavic. >>

VÝSTAVY, ODBORNÉ KONFERENCE A DALŠÍ AKCE

Národní památkový ústav každoročně pořádá za účelem prezentace památkové péče a představení nových poznatků o objektech, které má ve správě, celou řadu odborných seminářů, konferencí, kolokvií a dalších akcí. Cílem těchto akcí je rovněž umožnit navázání spolupráce mezi odborníky jednotlivých souvisejících oborů a institucí, a to i na mezinárodní úrovni. Nejen k odborníkům, ale také k nejširšímu poli zájemců z řad veřejnosti jsou pak směřovány také četné výstavy, které z různých úhlů přibližují cenný památkový fond České republiky a zpřístupňují tak návštěvníkům nové poznatky o naší historii, hradech, zámcích a dalších památkách. Na mnoha akcích se NPÚ podílí jako spolupořadatel a jeho odborní pracovníci se také zúčastňují konferencí či seminářů pořádaných jinými subjekty. Akce jsou řazeny chronologicky.

Rok francouzské kultury a výstava Francouzské umění ze šlechtických sbírek

Rok francouzské kultury navázal na předchozí aktivity NPÚ v rámci projektu Po stopách šlechtických rodů (2011 Rožmberský rok, 2012 Pernštejnský rok). Rok 2013 patřil Francii a francouzským rodům, které se usadily v zemích Koruny české.

Francouzský rok byl slavnostně zahájen 17. dubna 2013 v Bučovském paláci – sídle velvyslanectví Francouzské republiky v Praze. Záštitu nad celým rokem převzali Jeho Excelence Pierre Lévy, velvyslanec Francie v ČR, ministryně kultury ČR Alena Hanáková, hejtman Jihočeského kraje Petr Zimola, hejtman Jihomoravského kraje Michal Hašek a hejtman Libereckého kraje Martin Půta.

V rámci celého roku 2013 byly pořádány akce zaměřené jak na odbornou, tak i laickou veřejnost. Pro odbornou veřejnost byly připraveny cykly přednášek či komentované prohlídky. Zpřístupněny byly nově nainstalované interiéry se zrestaurovaným mobiliářem (např. na zámku Zákupy či na Hrubém Rohozci). Pro širokou veřejnost byla připravena velká řada akcí nejenom na hradech a zámcích, s jejichž historií byla francouzská šlechta bezprostředně spjata (tedy Sychrov, Hrubý Rohozec, Rožmberk, Nové Hradky, Zákupy, Milotice, Jevišovice), ale i na dalších památkách, které mají ve svých sbírkových fondech řadu artefaktů reprezentujících francouzské umění 17. až 19. století.

Součástí Roku francouzské kultury byla sezónní expozice na zámku Sychrov pod názvem Literárně-divadelní salon. Zaměřila se na kulturu pokročilého 18. století s připomínkou literárních tradic a inspirací spjatých se šlechtou. Dominantní byly vazby na francouzskou šlechtu působící v zemích Koruny české. Jedná se především o rod Rohanů.

Další akcí v rámci Roku francouzské kultury byla na státním zámku Sychrov sezónní prohlídková trasa v Bertině křídle zaměřená na dějiny každodennosti s názvem Všední a sváteční stůl na zámku a v paláci. Vídeňský císařský dvůr mj. přejal francouzský předrevoluční královský dvorní mrav, včetně ideálu tzv. vznešené kuchyně, stolu a jídla, který pak pronikal do domů rakouské šlechty.

Vyvrcholením Roku francouzské kultury byla mimořádná výstava Francouzské umění ze šlechtických sbírek, která se uskutečnila ve spolupráci se Správou Pražského hradu v Císařské konímě od 22. listopadu 2013 do 2. března 2014. Výstava byla první takto rozsáhlou prezentací francouzského umění z českých sbírek, jejichž součástí byl i světově proslulý unikát, tzv. Rohanské hodinky, výpravný iluminovaný manuskript z počátku 15. století, který zapůjčila Národní knihovna v Praze. Exponáty na výstavu byly zapůjčeny i z Národní galerie, soukromých šlechtických sbírek Lobkowiczů, z Častolovic, z regionálních muzeí a galerií (Teplice, Liberec) a řady památkových objektů ve správě Národního památkového ústavu.

Archeologický výzkum Klementina

Záchranný archeologický výzkum v prostoru bývalé jezuitské koleje Klementina se stal v roce 2013 jednou z nejvýznamnějších archeologických akcí pražského pracoviště NPÚ. Akce byla vyvolána stavebními úpravami v rámci druhé etapy revitalizace areálu, který je národní kulturní památkou. V severní části studentského nádvoří byly odkryty pozůstatky zaniklého středověkého kláštera dominikánů z druhé čtvrtiny 13. století, patrně prostor refektáře. Navazující severní partii zdíva se podařilo zachytit v přilehlých suterénech. Z památkového hlediska se jedná o mimořádně významný objev, který upřesňuje původní rozlohu areálu známého dosud pouze z písemných pramenů. Součástí komplexu byl též rozsáhlý vrcholně a pozdně středověký hřbitov. Klášter byl výrazně poničen během husitských válek a poté již nebyl ve svém původním rozsahu obnoven.

Velkým překvapením byl nález raně středověkého pohřebiště z druhé poloviny 9. až první poloviny 10. století. Na nevelké ploše bylo odkryto celkem šest kostrových hrobů. Z jejich polohy lze usuzovat, že původní rozloha hřbitova byla větší.

Expozice Půdy, krovy aneb jak se stavělo

Velkolosinská expozice, ve které je představena rekonstrukce a záchrana historických stavebních hodnot, je výsledkem spolupráce sekce památkové péče a sekce správy památkových objektů Národního památkového ústavu. Vystavené panely zachycují příklady rekonstrukčních prací z let 1967–2012 na památkových objektech a zámku ve Velkých Losinách realizovaných v rámci projektu Oživlé památky: Půdy, krovy aneb jak se stavělo.

Nominační projekt Hornická kulturní krajina Krušnohoří

V roce 2013 probíhala řada významných aktivit v rámci agendy referátu památek s mezinárodním statusem NPÚ, hlavním tématem přitom byl sasko-český projekt s názvem Hornická kulturní krajina Krušnohoří / Montanregion Erzgebirge. Jeho cílem je zápis nejceněnějších součástí unikátního montánního dědictví Krušných hor na Seznam světového dědictví. Pro nominační dokumentaci Národní památkový ústav připravil kompletní soubor mapových podkladů za českou stranu, významně přispěl do souboru kvalitní fotodokumentace. Souběžně s prací přímo na nominační dokumentaci se pracovníci NPÚ v roce 2013 zapojili do bohatého souboru aktivit přibližujících hodnoty území nejširší veřejnosti. Do institucionálního vědeckého výzkumu montánního dědictví Krušných hor se operativně začlenila ÚOP v Lokti a v Ústí nad Labem. V přímé souvislosti s nominačním projektem spolupracovala obě pracoviště s generálním ředitelstvím na četných podkladech nezbytných k vyhlášení krajinných památkových zón („KPZ“) na území Krušných hor a k prohlášení nemovitých kulturních památek či vyhlášení národních kulturních památek z oblasti montánního dědictví. Vedle nominačního projektu pro Krušnohoří plnil NPÚ svou metodickou a konzultační úlohu i u dalších projektech.

Projekt Fleur de lys

Velmi oblíbenou součástí kulturní nabídky památkových objektů představují květinové výstavy. Projekt Fleur de lys – Slavnosti lilii vyzdobil v roce 2013 sedm památek ve správě NPÚ – klášter Zlatá Koruna, zámky Kratochvíle, Vranov nad Dyjí, Telč, Jaroměřice nad Rokytnou a Třeboň a na závěr hrad Veveří. Květinová aranžmá vytvářel florista Slávek Rabušic s kolektivy zahradníků a aranžérů z jednotlivých správ památkových objektů. Téma lilie bylo zvoleno nejen s ohledem na probíhající Rok francouzské kultury, ale též se záměrem zviditelnit dvě velká výročí – 750 let od založení kláštera Zlatá Koruna (cisterciáci mají lilii ve svém znaku) a 800 let od první písemné zmínky o hradu Veveří. Výstavy byly doplněny přednáškami, komentovanými a nočními prohlídkami a dalším kulturním programem.

<<

Přípomínka 1150. výročí příchodu Cyrila a Metoděje

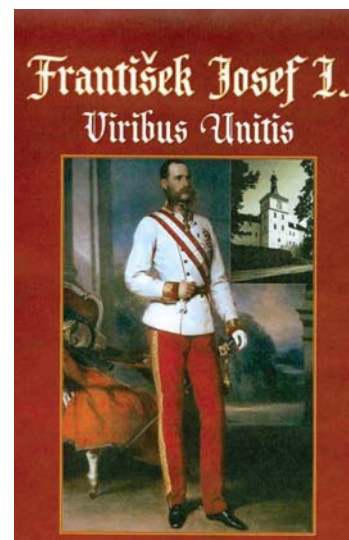
>>

Klášter Sázava v roce 2013 připomínal 1150. výročí příchodu byzantských věrozvěstů sv. Cyrila a sv. Metoděje na Velkou Moravu. Od června do září byla v prohlídkové trase kláštera Sázava výstava Okno do nebe – instalace ikonopisecké dílny Martina Damiana, současného ikonopisce z Řádu menších bratří kapucínů. Kulatému výročí příchodu sv. Cyrila a Metoděje byla též věnována tradiční Pouť na Sázavě a poutní bohoslužba pod širým nebem v Severní zahradě kláštera. Vedl ji patriarcha Církve čs. husitské za účasti představitelů církví spjatých s cyrilometodějskou tradicí – vладыky Kryštofa a kardinála Dominika Duky. Klášter Sázava byl dále již devátým rokem zázemím Letní Školy medievistických studií. Toto interdisciplinární setkání mladých badatelů s renomovanými profesory mělo v roce 2013 téma Čechy a Řím a úvodní přednášku Románská Praha přednesl jeden z našich nejvýznamnějších archeologů Zdeněk Dragoun.

Výstava František Josef I. – Viribus Unitis

Ve třech sálech jižního křídla zámku Březnice, uvolněných po Galerii Ludvíka Kuby, byla v roce 2013 otevřena výstava František Josef I. – Viribus Unitis (Společnými silami), přibližující téměř 70 let panování císaře rakouského, krále českého a uherského, a to prostřednictvím dobových mobilii, tiskovin, obrazů, pohlednic a trojrozměrných objektů. Zdrojem pro expozici byla unikátní soukromá sbírka předmětů spojených s Františkem Josefem I., jedna z největších v Čechách. Zajímavostí výstavy je mimo jiné miniatura podobizny císařovny Alžběty Bavorské, zvané Sissi, malovaná dvorním malířem von Schrotzbergem na kost, nebo gramofonová deska s nahrávkou císařova hlasu.

<<

>>

Výstava kostýmů z filmu Noc na Karlštejně aneb 40 let legendárního filmového muzikálu

Na hradě Karlštejně se po celý rok 2013 oslavovalo kulaté výročí natočení našeho snad neznámějšího hudebního filmu. Unikátní výstava přilákala pozornost obrovského množství lidí. Připraveny pro ně byly též speciální tematické komentované prohlídky v interiérech hradu Po stopách filmu Noc na Karlštejně s mnohými zákulisními informacemi z natáčení. Návštěvníci mohli na vlastní kůži zažít noc na Karlštejně během Hradozámecké noci, kdy byl hrad opět otevřen do třetí hodiny ráni a na nádvoří byla promítána Noc na Karlštejně.

Výstava Známa neznámá

Územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích připravilo ve spolupráci s městem České Budějovice putovní výstavu Známa neznámá. Jihočeská architektura 20. století. Pomocí obrazového materiálu (současné a historické fotografie, archivní plány, skici) a doprovodných textů představila několik desítek moderních staveb na jihu Čech. Pozornosti se dostalo jak stavbám občanské vybavenosti a obytným budovám v centrech měst, tak průmyslovým a hospodářským stavbám. Význam této architektury, která zahrnuje široké spektrum slohů a stylů, byl prezentován v souvislosti s vývojem v regionu a byl zasažen do kontextu celorepublikové a světové architektonické produkce.

Výstavy hraček na Bítově a Jánském Vrchu

Především dětem byly věnovány výstavy Pokojíčky pro panenky na hradě Bítově a Dětský svět na Jánském Vrchu. Nejen dětská návštěvníci mohli obdivovat dětské pokojíčky určené k zábavě a vzdělávání dětí, ale i obývací pokojíčky, ložnice a kuchyně z let 1880–1980, které věrně kopírovaly dobové módní trendy v bytové kultuře daného období. Na Jánském Vrchu bylo vystaveno na několik desítek hraček prezentujících především život dětí z šlechtických rodin. Jde o hračky historické, úplně nejmladší pocházejí z období první republiky. Hračky na obě výstavy zapůjčilo Muzeum hraček v Rychnově nad Kněžnou.

<<

Výstava Brno – město s duchem Bauhausu

Dne 5. dubna 2013 proběhlo v Pisztoryho paláci v Bratislavě zahájení výstavy s názvem Brno – město s duchem Bauhausu. Výstavnímu projektu udělila záštitu ministryně kultury Alena Hanáková, primátor Statutárního města Brna Roman Onderka, velvyslanec ČR na Slovensku J. E. Jakub Karfík a generální ředitelka NPÚ Naděžda Goryczková.

∨

Připomínka 750. výročí založení kláštera Zlatá Koruna

V neděli 21. dubna 2013 si bývalý cisterciácký klášter Zlatá Koruna připomněl 750. výročí od svého založení velkolepou slavností. O dočasný symbolický návrat vzácné relikvie uchovávaní trn z Kristovy koruny, podle níž byl klášter pojmenován, se postaral současný podpřevor původního mateřského kláštera v Heiligenkreuzu, odkud přišli první cisterciáckí mniši. Stěžejním pilířem celého jubilejního roku byla výstava Král a jeho Koruna, věnovaná královskému zakladateli kláštera – Přemyslu Otakaru II. Zcela poprvé byla veřejnosti zpřístupněna restaurovaná opatská kaple se zachovanými středověkými nástěnnými malbami.

Konference Hranice. Historie. Lidé.

Mezinárodní konference o společné historii Dolního Rakouska a jižní Moravy v 17. až 19. století, která se uskutečnila pod záštitou velvyslance Rakouské republiky v Praze a velvyslance České republiky ve Vídni. Uspořádala ji správa zámku Vranov nad Dyjí a Státní okresní archiv ve Znojmě v pátek 26. dubna 2013. Jedním ze dvou hlavních témat konference byl život židovské komunity v Šafově, tedy v městečku, které kontinuálně patřilo k vranovskému panství od 13. století až do zrušení patrimoniá.

∧

Výstava Barevný svět

V zámecké kočárovně zámku Vranov nad Dyjí se od 7. června do 30. září 2013 konala s podtitulem Fantazie a vytríbenost výstava čínského lidového umění. Jejím prostřednictvím mohli návštěvníci zámku nahlédnout do zvláštního a nezvyklého světa mizející lidové tradice této vzdálené asijské země, v jehož uměleckém projevu dodnes žijí mytičtí hrdinové a postavy z dávné historie, zvířata a rostliny vyjadřují svébytnou, pro nás neobvyklou symboliku. <<

Výstava Valtice – Vídeň – Vaduz a zpět, „příběh daru pruského krále“

V červenci a srpnu 2013 se téměř po sedmdesáti letech vrátil unikátní soubor tapiserií na své původní místo – na zámek do Valtic, a to díky zápůjčce z liechtensteinských knížecích sbírek. Součástí výstavy byla i poprvé v České republice realizovaná interaktivní 3D prezentace dalšího jedinečného artefaktu spojeného s osobností knížete Josefa Václava z Liechtensteina, a to tzv. Zlatého kočáru. Tento soubor tapiserií až do konce druhé světové války tvořil dekoraci tzv. gobelinzimmer v prvním reprezentačním patře valtického zámku. Odtud však byl po válce odcizen a po mnoha peripetiích v roce 2006 znovu zakoupen knížecí rodinou. >

Letní dílna OPD a SHP

15. až 19. července 2013 uspořádalo loketské pracoviště NPÚ ve spolupráci se Sdružením pro stavebněhistorický průzkum, Mezinárodní dobrovolnickou akademií Hartenberk, Centrem dokumentace a digitalizace kulturního dědictví a MgA. Františkem R. Václavikem na hradě Hartenberk letní dílnu OPD a SHP, určenou zejména zájemcům z řad pracovníků NPÚ činných v oblasti dokumentace nemovitých památek, ale i začínajícím pracovníkům a dále studentům vysokých škol se zaměřením na problematiku studia a dokumentace hmotného kulturního dědictví. Velký důraz byl kladen na prohlubování znalostí při fotodokumentaci za různých podmínek, jednímsmímkové fotogrammetrii a zaměřování staveb.

Výstava Třináctá komnata Napoleonova

Na zámku Duchcov připravili u příležitosti dvoustého výročí bitvy u Chlumce a napoleonských válek v severních Čechách exkluzivní výstavu Třináctá komnata Napoleonova (srpen–říjen 2013). Expozice napoleonik v zámecké Galerii Giacomo sestávala z více než 150 předmětů, některé z nich byly vystaveny vůbec poprvé. Návštěvníci měli možnost spatřit množství unikátních věcí i z osobního vlastnictví Napoleona – rukavice zdobené výšivkou s motivy císařské symboliky, pistole, kokardu z bitvy u Aspern či dopis podepsaný generálem Bonapartem z prvního italského tažení. <<

Výstava Mladí lvi v kleci

Národní památkový ústav figuroval prostřednictvím ÚOP v Liberci jako partner Oblastní galerie v Liberci ve výstavním projektu Mladí lvi v kleci: umělecké skupiny německy hovořících výtvarníků z Čech, Moravy a Slezska v meziválečném období. Výstava se uskutečnila v době od 13. září do 31. prosince 2013 v prostorách Oblastní galerie v Liberci a nabídla zatím nejucelenější pohled na stále málo doceňovanou tvorbu německy hovořících výtvarných umělců na meziválečné scéně v Československu.

V souvislosti s výstavou bylo uspořádáno dvanáct akcí doprovodného programu (přednášky, čtení, komentované prohlídky či hudební vystoupení). Výstavu doprovodilo též vydání stejnojmenné odborné publikace, na jejichž textech se za NPÚ v rámci DKRVO podílel Ivo Habán. Kniha vyšla v české a německé mutaci ve spolupráci nakladatelství Arbor vitae a Oblastní galerie v Liberci. Součástí projektu bylo i uspořádání dvoudenní mezinárodní konference ve dnech 22.–23. října 2013. Výstupem z konference je publikace Ztracená generace? Německočeští výtvarní umělci první poloviny 20. století mezi Prahou, Vídní, Mnichovem a Drážďany, jejímž vydavatelem byla Technická univerzita v Liberci.

> Výstava bude v roce 2014 reprízována v Isergebirgsmuseum v Kaufbeuren-Neugablonz a v galeriích výtvarného umění v Chebu a Karlových Varech.

Konference Kulturní krajina západních Čech

Dne 25. září se konala v sídle ÚOP v Plzni v domě U Zlatého slunce konference Kulturní krajina západních Čech. Zazněly na ní příspěvky například o vlivu hornické činnosti na kulturní krajinu, o regeneraci zámeckého parku Hradiště v Blovicích či o úpravách parku kolem loveckého zámečku Diana u Rozvadova.

Výstava Po stopách Popelky

Po čtyřiceti letech se oblíbená filmová pohádka Tři oříšky pro Popelku opět vrátila na hrad Švihov, kde se z velké části natáčela, tentokrát v podobě výstavy Po stopách Popelky, která představila filmové kostýmy, kulisy i vybrané scény z natáčení. Výstavu doplnila pohádková stezka Po stopách Popelky, která již natrvalo seznamuje návštěvníky s několika zásadními místy natáčení v okolí hradu. Výstava probíhala od 5. října 2013 až do 2. března 2014 a nabízela tak příležitost navštívit švihovský hrad v zimní atmosféře. Akce byla součástí mezinárodního projektu Tři výstavy pro Popelku, který propojoval hrad Švihov se zámekem Ctěnice a německým Moritzburgem.

Setkání Památky tradičního lidového stavitelství v životě dnešní obce

Akce se konala 15. října 2013 v Muzeu Kroměřížska v Kroměříži. Akce byla součástí oslav 15. výročí zápisu Arcibiskupského zámku a zahrad v Kroměříži a obce Holašovice na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Jejím pořadatelem byl Klub UNESCO Kroměříž ve spolupráci s ÚOP v Kroměříži, Muzeem Kroměřížska a městem Kroměříž. Součástí programu bylo vystoupení starostů Holašovic, Vlčnova, Hluku, Kaňovic a Velkých Karlovic, kteří prezentovali bohatství objektů tradičního lidového stavitelství ve svých obcích ve vztahu k jejich využití v životě dnešní obce.

Diskusní setkání Koncepce obnovy fasád NKP a památky UNESCO zámek Litomyšl

Ve dnech 15.–16. října 2013 pořádala Fakulta restaurování Univerzity Pardubice společně s ÚOP v Pardubicích na zámku v Litomyšli mezinárodní diskusní setkání nazvané Koncepce obnovy fasád NKP a památky UNESCO zámek Litomyšl. Účastníci setkání byli seznámeni s aktuálním stavem poznání a dosavadními směry úvah nad budoucností sgrafitových fasád zámku. Následně byly diskutovány nejzásadnější problémy, úkoly a cíle příštího cyklu komplexní obnovy.

Výstava Krása detailu

Společným projektem Opavské kulturní organizace (prostřednictvím expozice Cesta města) a ÚOP v Ostravě je realizace výstavy k příležitosti 20. výročí vyhlášení městské památkové zóny v Opavě. Výstava probíhala v prostorách Galerie Obecního domu v Opavě od 4. října do 3. listopadu 2013, byla obohacena o přednášky, workshopy a programy pro děti i dospělé. Řada domů v Opavě se může pyšnit cennými detaily na fasádách (štuky, tabulky, číslování domů, vyvedenými římsami, okny a podobně) nebo také interiéry, jejichž prostředí utváří cenné obklady, krásně vyvedená zábradlí, svítidla, schránky, zvonky či kliky. Jedná se drobné detaily, které lidské oko snadno přehlédne, ale které jsou součástí kulturního dědictví.

Konference Sakrální architektura saské renesance v severozápadních a severních Čechách

Dne 5. prosince 2013 proběhl v zámku Krásné Březno, sídle ÚOP v Ústí nad Labem, veřejně přístupný pracovní seminář projektu Studentské grantové soutěže Univerzity J. E. Purkyně s podtitulem „Nestaví-li dům Hospodin, těžko se namáhají stavitelé“. Při příležitosti konference se konala specializovaná doprovodná výstava, která představuje příklady kostelů uvedeného stylu s důrazem na jejich vývoj a stavební detaily, které dovolují stavby zařadit do specifického architektonického stylu období 16. století. Realizovaný projekt, z něž vychází i následující výstava, měl za cíl zmapovat vybranou zachovanou sakrální architekturu unikátního stavebního stylu << tzv. saské renesance.

Národní památkový ústav každý rok připravuje pro návštěvníky památek, které spravuje, různé zajímavé a netradiční prohlídky svých objektů, aby mohli hrady, zámky, zahrady a další památky poznat také jinak než pouze při běžné prohlídce. Pamatováno je pochopitelně i na nejmladší návštěvníky našich památek. Kromě toho během roku probíhá řada setkání charakteru reprezentativního. Společným jmenovatelem všech akcí je samozřejmě snaha o rozšíření povědomí o péči o naše bohaté kulturní dědictví. Akce jsou řazeny chronologicky.

Otevření vstupní expozice Národního centra zahradní kultury a dvou stálých výstav – zámek Kroměříž

Hned několik atraktivních novinek připravila pro hlavní turistickou sezonu 2013 jedna z nejnávštěvovanějších památek u nás – Arcibiskupský zámek a zahrady v Kroměříži.

V pátek 19. dubna byla otevřena nejen nová vstupní expozice Národního centra zahradní kultury, ale i dvě další stálé výstavy, čerpající z bohaté kroměřížské historie a ze světově proslulých arcibiskupských sbírek. Zatímco první, rozsáhlejší expozice, je oslavou 500 let zahradní kultury v Kroměříži, druhá představuje to nejhodnotnější ze zámecké hudební sbírky. Obě výstavy připravili společně odborníci z Národního památkového ústavu a Muzea umění Olomouc.

Mezinárodní den památek a Dny evropského dědictví

NPÚ se jako každoročně zapojil do mezinárodních svátků památek – Mezinárodního dne památek a Dnů evropského dědictví.

U těchto příležitostí byl například ve dnech 20. dubna a 14. září 2013 veřejnosti kompletně zpřístupněn tzv. Ferusův dům, objekt bývalého povoznictví a nyní sídlo územního odborného pracoviště v Českých Budějovicích. NPÚ se tak zapojil do pestré nabídky programů českobudějovických kulturních institucí, které byly prezentovány pod společným názvem České Budějovice ve století páry. Součástí prohlídky domu bylo mimo jiné promítání tří unikátních filmových dokumentů: první zachytil jedinečnou technickou památku – Schwarzenberský plavební kanál ve stavu na počátku 20. století. Druhý časověný dokument seznámil diváky s průběhem víceletého restaurování barokního obrazu schwarzenberského rodokmenu, na němž se podíleli odborní pracovníci NPÚ a dnes je vystaven v expozici Hradního muzea v Českém Krumlově. Ve třetím dokumentu byla prezentována unikátní technická památka – elektrárna královského města Písku.

Do oslav se zapojily i památky ve správě ÚPS v Českých Budějovicích. Památkové objekty v jižních Čechách opět nabízely reciproční vstupenku. Zdarma si zájemci mohli prohlédnout například unikátní barokní divadlo nebo letohrádek Bellarie na zámku v Českém Krumlově. Tradičně se zpřístupňovala hradní sklepení v Nových Hradech, Jindřichově Hradci nebo Horšovském Týně či na zámcích Dačice a Třeboň. Netradiční hrané prohlídky nabídl zámek v Náměšti nad Oslavou, klášter Plasy nebo hrad Rožmberk. Mimořádně se také veřejnosti otevřel Selský dvůr U Matoušů v Plzni – Bolevci, který prochází dlouhodobou rekonstrukcí. Na hradě Švihov měli návštěvníci možnost zavítat výjimečně na hradní ochoz.

Památkáři z ÚOP v Pardubicích zase pro návštěvníky ve spolupráci s Galeríí města Pardubic připravili v neděli 8. září 2013 například výstavu historických fotografií a archivních materiálů zachycujících historii a po-

dobu Příhrádku, historických prostor, v nichž ÚOP v Pardubicích sídlí, či komentované prohlídky zdejších, veřejnosti běžně nepřístupných objektů. Vše doplnila výstava dětských kreseb Památky očima mladých a výtvarná dílna Staň se stavitelem a malířem středověké věže. Zájem veřejnosti byl veliký – na výstavu fotografií zavítalo více než 550 návštěvníků.

Medvědi na hrad! – hrad Točnick

18. května podpořila benefiční akce Medvědi na hrad! výstavbu nového medvědína a návrat medvědů na hrad Točnick. Poprvé se zde představili medvídka Agáta a Martin. V listopadu roku 2013 pro ně byl na Točniku dokončen nový medvědín financovaný a postavený z darů jednotlivců i firem a medvědi se stali na Točniku stálými obyvateli. Podle slov jejich (vy)chovatele Václava Chaloupka prožili medvědí sourozenci opravdu krásné dětství. Díky účinkování ve vlastivědném seriálu pro Českou televizi Měďové na cestách putovali po zajímavých místech naší republiky a měli tedy při svém růstu mnoho podnětů pozitivně přispívajících k jejich formování. Zejména si zvykli na společnost lidí a komunikace s nimi je pro ně přirozeností.

<<

Víkend otevřených zahrad

Vždy druhý víkend v červnu se v mnoha státech Evropy otevírají běžně nepřístupné zahrady nebo jejich části. Přístupné zahrady pak chystají pro své návštěvníky netradiční program. V roce 2013 proběhla akce ve dnech 8. a 9. června 2013.

Tradičně bohatý program připravil zámek v Kroměříži – tam se v sobotu 8. června uskutečnily tři komentované prohlídky Podzámecké zahrady na téma Zajímavé dřeviny a tři komentované prohlídky Květné zahrady na téma Památková obnova zahrady a archeologický průzkum. Navázal program Hrajeme si v Libosadu určený rodinám s dětmi a zároveň byla veřejnosti představena publikace Kroměřížské zahradní domalovánky určená právě nejmenším návštěvníkům. Akci bylo možné realizovat díky spolupráci s Mateřským centrem Klubíčko a jeho dobrovolníky. V neděli 9. června byly realizovány tři komentované prohlídky Květné zahrady na téma Památková obnova zahrady a archeologický průzkum. Dospělí návštěvníci Květné zahrady měli po oba dny jedinečnou možnost si prohlédnout stavení, ve které se změnila podstatná část zahrady v rámci realizace projektu Národní centrum zahradní kultury („NCZK“) v Kroměříži.

Centrálním propagačním místem Víkendu se v roce 2013 staly Zahrady pod Pražským hradem. Zpřístupněny zde byly unikátní historické chodby, zahradami provázeli odborníci, promítaly se vzácné filmové záběry a připravena byla výstava fotografií z historie zahrad. Přímý přenos z celé akce vysílal Český rozhlas.

V rámci celorepublikové akce zpřístupnila dále ÚPS na Sychrově ve spolupráci s ÚOP v Liberci běžně nepřístupný areál Bredovského letohrádku a zahrady. V průběhu víkendu probíhaly komentované prohlídky se specialisty na zahradní architekturu a na restaurování.

Za Babičkou Boženy Němcové do Ratibořic – zámek Ratibořice

Důvěrně známé postavy z knihy Babička spisovatelky Boženy Němcové přivítaly návštěvníky v místech, ve kterých se děj románu odehrává. V zámku mohli návštěvníci během 12.–16. června potkat namyšleného komorníka Leopolda, pozdravit vznešenou paní kněžnu s její milou schovankou, komtesou Hortenzii. Ve mlýně čekal veselý mlynář s panímámou mlynářkou a houfem ratibořických dětí s jejich hrami, zpěvy a říkadly. Na Starém bělidle potěšilo návštěvníky setkání s laskavou babičkou a jejími vnoučaty.

⤴

Otevření areálu zámku po povodni – zámek Veltrusy

Po škodách způsobených katastrofální povodní byla již 13. července 2013 část zámeckého areálu opět otevřena, a to v rekordně krátké době hlavně díky osobnímu nasazení konkrétních lidí a institucí. Část parku byla i po otevření podmáčená, v areálu byly vodní laguny a přerušeny zůstaly ty cesty, kde voda odnesla lávky. Obnovena však byla výstava historických kočárů, výstava historického lovectví a myslivosti a upravena oblíbená cykloprohlídka zámeckého parku. Náklady na celkovou obnovu našeho největšího zámeckého parku o takřka 300 hektarech byly vyčísleny na 150 milionů korun. Z budov bylo nejvíce poškozeno novodobé zázemí zahradnictví, kde voda sahala do více než tří metrů. Naštěstí zůstal uchráněn centrální zámecký areál a dále domy u brány, Chrám přátel zahrad a venkova a Dórský pavilon. Celý areál zámku Veltrusy prochází od povodni v roce 2002 postupným procesem obnovy, s další velkou vodou v areálu se muselo počítat. Kastelán Pavel Ecler k tomu říká: „Na prevenci povodňových škod pracujeme systematicky. Bohužel se část z těchto opatření nerealizovala, protože jsou velmi nákladná a nebyl na ně dostatek peněz. Provedli jsme ale aktualizaci protipovodňového a evakuačního plánu, díky čemuž se na rozdíl od roku 2002 podařilo včas evakuovat zemědělskou a zahradnickou techniku. Revitalizovala se též Mlýnská strouha, což zvětšilo její kapacitu.“

Mezinárodní kovářské sympózium – hrad Buchlov

Sedmý ročník této tradiční a velmi oblíbené akce navštívilo během 13. a 14. července více než 4 500 návštěvníků. Akci doprovázelo velmi pěkné počasí a byl připraven bohatý kulturní program. Největší zájem byl právě u kovářských výhní, kterých se na Buchlově sešel rekordní počet – celkem 15. Střídalo se u nich několik desítek kovářů a dokonce jedna kovářka. Kromě mistrů černého řemesla byli na Buchlově i nožíři, protože již druhým rokem je kovářské sympozium obohaceno také o toto řemeslo. Nožíři vystavovali své výrobky, od běžných nožů až po cenné sběratelské kousky vyráběné přímo podle přání budoucího majitele, a předváděli samotnou výrobu.

Hudební léto – zámek Jezeří

O srpnových víkendech vibroval opět zámek Jezeří krásnými zvukovými vlnami. Hudební léto v Jezeří 2013 obohatilo všechny zúčastněné svou unikátní atmosférou. Dobová hudba a písně zazněly v místě, pro které a díky kterému vznikaly. Jako první byla na programu novodobá premiéra komorní opery Jana Josefa Röslera Vrahem z pomsty, následovala Lobkovičská fantazie, Klavírní kvintety J. J. Vaňhala, J. J. Röslera, Smyčcové kvartety pro prince Lobkowitze – hudba L. van Beethovena a J. Haydna, hudba a texty inspirované obléháním Horního Jiřetína napoleonskými vojsky v roce 1813 Musae inter arma a dobová autorizovaná verze pro cembalo Haydnových Sedm posledních slov představená v zámecké kapli Státního zámku Jezeří v provedení vynikající cembalistky Aleny Hönigové. Festival uzavřel koncert Východ slunce nad Jezeřím, na němž zazněly písně J. J. Röslera a rodáka z Horního Jiřetína Josefa Gläsera. Každoroční hudební svátek na zámku Jezeří pořádá ve spolupráci se správou zámku Spolek pro zvelebení staré hudby v Čechách.

Otevření zrekonstruovaného zahradnictví – zámek Milotice

V sobotu 3. srpna 2013 bylo slavnostně otevřeno nově zrekonstruované zahradnictví na Státním zámku Milotice. Dle slov kastelána Evžena Bočka se původně předpokládalo, že projekt přijde až na šest milionů korun, ale při výběru dodavatele se podařilo snížit cenu na polovinu. Celkové náklady na akci činily tedy 3 562 749 Kč, z toho byl příspěvek z fondu Evropské unie 3 028 337 Kč (85 %), příspěvek Státního fondu životního prostředí 178 137 Kč (5 %) a příspěvek MK 356 257 Kč (10 %). Projekt regenerace zámecké zahrady v Miloticích Ing. arch. Přemysla Krejčířika respektuje původní rozčlenění prostoru na čtverce. V rámci projektu Operačního programu Životní prostředí bylo vysázeno celkem 8 490 ks dřevin (okrasné keře, růže, vzrostlé ovocné stromy, habrové stěny) a bylo ošetřeno celkem 40 stromů.

Štítý stříbrného lva – hrad Velhartice

Jedinečnou středověkou akcí, která nemá svým rozsahem a autenticitou konkurenci, opět uspořádal hrad Velhartice. Štítý stříbrného lva se oproti předchozím létům poprvé konaly v srpnovém termínu (16.–18.) a přilákaly 1 350 lidí. Návštěvníci si mohli udělat velmi jasnou představu o tom, jak to vypadalo, když hrad obývala družina Buška z Velhartic, jak se žilo ve středověkém vojenském ležení, které pokrmy se připravovaly ve středověké polní kuchyni, a dokonce mohli na vlastní oči spatřit dobovou chirurgickou operaci. Součástí rozmanitého programu byly také komentované prohlídky hradu a vojenského ležení, přednášky o středověké módě, vývoji luků a kuší nebo o středověkém písemnictví. Kvalitu a autenticitu celé akce zaručují sami tvůrci jakožto členové skupin tzv. ožvlé historie (living history). Ti se nevěnují středověkému životu z důvodu následné prezentace, ale z osobního zájmu o tuto dobu, životní možnosti a styl.

Letní zámecký bál – zámek Březnice

Na zámku Březnice se každý rok koná velice netradiční kulturní akce – Letní zámecký bál pod širým nebem. 17. srpna 2013 v romantickém prostředí krásného nádvoří zámku k tanci i poslechu zahrál Pražský salónní orchestr a šlágry zazpívaly Sestry Havelkovy.

Marie z Rohanu, vévodkyně de Chevreuse – zámek Sychrov

Komponovaný program z cyklu Obrazy a hudba o významné osobnosti 17. století, která byla i inspirací pro známého spisovatele Alexandra Dumase, proběhl 9. srpna. Účinkovaly Zdena Kloubová, soprán, a Zbyňka Šolcová, harfa. Program obohatily ukázky četby z románu Alexandra Dumase Tři mušketýři v podání herce Divadla na Vinohradech Jaromíra Meduny a šermířské vystoupení (členové skupiny Merlet).

Zprovoznění akvaduktu v zámeckém parku – zámek Lednice

O víkendu 17. a 18. srpna 2013 si turisté v Lednici mohli užít desítmetrový vodopád, na jehož slavnostní spuštění si v sobotu v poledne počkalo asi třicet lidí. Akvadukt patří k ozdobám zámeckého parku a vlastně celého Lednicko-valtického areálu vybudovaného šlechtickým rodem Lichtenštejnů. Je dlouhý 30 metrů a má osm oblouků. Vznikl na přelomu 18. a 19. století podle návrhu knížecího architekta Josefa Hardtmutha. Naposledy přepadala voda z jeho vrcholu do rybníka v roce 1926. Před zkušebním zprovozněním provedli památkáři nezbytné opravy, zkontrolovali nádrž a pomocí benzinového čerpadla ji naplnili vodou z rybníka, protože původní přívod vody se nedochoval.

Hradozámecká noc

V sobotu 31. srpna 2013 se opět otevřely brány hradů, zámků a klášterů v netradičním nočním čase. Celostátní zahájení Hradozámecké noci proběhlo na hradě Rožmberk, který byl vybrán v souvislosti s projektem Rok francouzské kultury. Pro návštěvníky byl připraven pestří program, který začal již v brzkých odpoledních hodinách. Na pódiu se střídala šermířská, kejklířská a hudební vystoupení, velkou pozornost upoutávali praporečníci nebo bubeníci z období napoleonských válek. Během celého večera probíhaly na hradě scénické prohlídky a ochutnávky francouzských kulinařských specialit. O vyvrcholení večerního programu se postarali herečka a zpěvačka Chantal Poullain, herec Saša Rašilov nebo operní pěvkyně Eva Štruplová.

Speciální noční prohlídky připravily pro návštěvníky také na zámcích v Náměšti nad Oslavou, Třeboni, Dačicích, na Kratochvíli či na Hluboké, nechyběly ani hrady v Nových Hradech, Horšovský Týn, Švihov, Velhartice a Lipnici nebo klášter Zlatá Koruna.

<<

Juniorfest – hrad a zámek Horšovský Týn

Jedním ze tří hlavních dějišť Mezinárodního filmového festivalu Juniorfest se již po šesté stal hrad a zámek Horšovský Týn. Od 9. do 13. listopadu 2013 přilákaly filmové projekce, setkání s významnými osobnostmi českého filmu, soutěže i další doprovodný program na 11 tisíc diváků. Pozvání přijali a ocenění v podobě Zlaté rafičky získali režisér Karel Smyczek a herec Viktor Preiss. Pamětníci mohli zavzpomínat na kdysi oblíbený Malý televizní kabaret s jeho původními protagonisty. Zpestřením festivalu se opět stala soutěž Pevnost Týn, speciálně připravená pro děti ze všech dětských domovů Plzeňského kraje.

Kouzlo vánočního zámku – zámek Slatiňany

Zámecké interiéry se během šesti prosincových dnů (21.–26.) představily v nevídané kráse; v jídelně byl bohatě prostřený stůl očekávající návštěvu vzácných hostů, pod vánočním stromem byla štědrá nadílka pro velké i malé obyvatele zámku a reprezentační salóny zazářily v působivém světle lustrů a lamp. Půlhodinová procházka vánočním zámkem vyvrcholila v zámecké knihovně, která byla poprvé od roku 1945 zařízena tak, jak si ji pamatovali poslední majitelé.

NOVÉ INTERIÉROVÉ INSTALACE NA OBJEKTECH VE SPRÁVĚ NPÚ

Národní památkový ústav usiluje o prohloubení poznání vývoje historických interiérů včetně jejich uměleckého a uměleckořemeslného vybavení. Tyto poznatky aplikuje při zkvalitňování stávajících a při tvorbě nových interiérových instalací na hradech a zámcích ve vlastní správě. V této oblasti poskytuje odbornou pomoc také jiným vlastnickým subjektům. Návštěvníci objektů ve správě NPÚ mají možnost zhlédnout celou řadu expozic nejrůznějšího druhu dle charakteru konkrétní památky.

I v roce 2013 vznikla na mnoha objektech celá řada nových interiérových instalací, z nichž níže představujeme ty nejzajímavější. Objekty jsou řazeny dle abecedy.

Pevnou součástí expozice Horního zámku v **Benešově nad Ploučnicí** se stala ucelená sbírka obrazů rodu Thun-Hohenstein (od 30. března 2013), představující rod od zakladatelů klášterecké větve Thunů až po poslední držitele zámku. Součástí okruhu je také kompletně zrestaurované zhruba čtyřmetrové čtvercové plátno s thunským rodokmenem z roku 1875.

Na Dolní zámek se vrátily 200 let staré registratury – unikátní archivní skříně na ukládání dokumentů a patentů z 19. století, jejichž restaurování trvalo téměř půl roku a stálo skoro čtvrt milionu korun.

<<

>>

Starší expozici zámku **Dačice**, zestátněného v roce 1945, která vznikala během padesátých let 20. století, tvořily salonky s reprezentativními biedermeierovými a empírovými sadami soupravami bez vazby k původním obyvatelům a historii objektu. Reinstalace soukromých apartmánů dačického zámku, kladoucí důraz na evokaci autentických interiérů, probíhá od roku 2010 a na jaře roku 2013 bylo zpřístupněno tzv. apartmá Friedricha Egberta a Karoliny z Raabu. Po zpracování archivních rešerší historických inventářů zámku bylo za spolupráce obou českobudějovických pracovišť NPÚ a správy zámku vypracováno libreto a podrobný scénář reinstalace apartmá. Postupně byly sejmuty nepůvodní textilní tapety ze sedmdesátých let 20. století a restaurovány a zčásti i rekonstruovány původní historické tapety. Restaurační zásah si vyžádaly i stropy s bohatou šablonovou výmalbou. Výběr mobilií v apartmánech a jejich instalace kopíruje vzhled místností zachycených v historických inventářích a na historických fotografiích z první poloviny 20. století. Po velmi náročném restaurování velkého počtu mobilií byla provedena nová instalace horní arkády, jídelny, pracovny baronky Karolíny Dalbergové, společenského pokoje, ložnice, předpokojů a budoáru.

V sezóně 2013 byl rozšířen III. prohlídkový okruh – Pokoje princů a princezen na zámku v **Lednici**, a to o tři pokoje guvernantek. Instalace vychází z dobových podkladů z konce 19. století a doplňuje celkový obraz života šlechtických dětí.

>>

V budově zámku **Mnichovo Hradiště** byla otevřena nová expozice Setkání panovníků Svaté aliance, a to u příležitosti 180. výročí setkání panovníků Rakouska, Ruska a Pruska na zámku Mnichovo Hradiště. V prohlídkové trase s instalací podle dobových fotografií jsou umístěny sbírky unikátních zbraní vojenských i loveckých, divadelní kostýmy a rekvizity, část Kollerovy sbírky antické keramiky a autentické dokumenty.

Zámek v **Náměšti nad Oslavou** otevřel v roce 2013 novou prohlídkovou trasu. První návštěvníci zavítali do Apartmánů hraběte Haugwitze v sobotu 1. června. Tato prohlídková trasa představuje soukromý život majitele panství na počátku 20. století. Součástí prohlídky této části zámku je vnitřní renesanční nádvoří, osm místností bytu hraběte (vstupní místnost, jídelna, hudební salón, ložnice, pracovna, klubový salón, kulečnický salón a koupelna), celá prohlídka končí v zámecké knihovně s čítárnou – v nejkrásnějším zámeckém sále. Prostory bytu hraběte jsou představeny ve stavu z doby přelomu 19. a 20. století podle objevených fotografií, které v této době pořídil sám majitel panství a nadšený fotograf Jindřich Haugwitz.

Zámek **Velké Losiny** připravil pro své návštěvníky novou prohlídkovou trasu v barokním křídle zámku. Tato trasa byla návštěvníkům zpřístupněna 1. května 2013. K vidění jsou tři rokokové pokoje vybavené původním historickým nábytkem i osobními předměty. Interiéry jsou doplněny portréty představitelů rodu Liechtensteinů a Žerotínů. Součástí prohlídky jsou také dvě koupelny z konce 19. století a počátku 20. století, které sloužily Liechtensteinům. Dále prohlídka pokračuje v zámecké obrazárně, kde návštěvník v šesti místnostech uvidí cenné obrazy, sochařské i uměleckořemeslné práce a nábytek ze sbírek velkolosinského zámku. Kromě toho lze nahlédnout do bývalého zámeckého vězení ze 17. století, kde byly umístěny i osoby obviněné z čarodějnictví.

Vybavení kolářské dílny souboru lidových staveb **Vysočina** je umístěno v roubeném objektu, který byl přenesen z nedaleké Možděnice. Objekt pochází z 19. století, původně sloužil k uložení obilí. Před sto lety jej majitel začal využívat jako dílnu pro opravy různého zemědělského nářadí. Na Veselém Kopcí v tomto prostoru vznikla expozice kolářské dílny, jejíž vybavení z větší části pochází z Horního Bradla. Návštěvníci se zde mohou dozvědět, jak složité bylo vyrobit kolo k žebříňáku, jaké dřevo a nástroje kolář k jeho výrobě používal. Kromě toho kolář zhotovoval kola k dalším povozům, ale také různé zemědělské nářadí, kolečka a trakaře. Kolář úzce spolupracoval s kovářem.

Na zámku **Zákupy** pokračovala reinstalace ložnice císařského páru, apartmá císařovny-matky Karoliny Augusty. Proběhlo převěšení obrazů na jejich původní místo ve většině místností zámku, byla navržena původní podoba a funkce biliárovému sálu, oblékárny a salonu císaře, prvnímu a druhému salonu císařovny, byly vyklizeny a náznakově instalovány zatím oficiálně nezpřístupněné pokoje druhého patra zámku (ložnice a pracovna císaře Františka Josefa I., salon korunní princezny Štěpánky, lovecký pokoj korunního prince Rudolfa, ložnice a salon arcivévodkyně Marie Terezy z Braganzy).

VYBRANÉ VZDĚLÁVACÍ AKTIVITY

V souvislosti s projektem Vzdělávací role Národního památkového ústavu: edukace jako klíčový nástroj zkvalitnění péče o kulturní dědictví České republiky, který je financován Ministerstvem kultury z programu NAKI, byla v průběhu roku pro veřejnost postupně otevírána **edukační centra** v Telči (viz foto), na SZ Bečov nad Teplou, na SZ Hradec nad Moravicí, v Kroměříži a v Českých Budějovicích. Pilotní programy zaměřené na různé cílové skupiny byly realizovány nejen v těchto edukačních centrech, ale také na dalších památkových objektech. Významnou podporou pak bylo spuštění webových stránek projektu www.pamatkynasbavi.cz. Klíčovou prezentací dosažených výsledků bylo symposium *Současné přístupy k edukaci na památkových objektech NPÚ*, které v listopadu uspořádala Katedra sociální pedagogiky Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity. <<

Generální ředitelství Národního památkového ústavu otevírá každý rok dvouleté rekvalifikační **studium památkové péče** a jednoletý kurz památkové péče. Dvouleté rekvalifikační studium památkové péče je určeno pracovníkům oboru památkové péče nebo těm, kteří s památkáři spolupracují a mají středoškolské vzdělání ukončené maturitou. Cílem studia je poskytnout účastníkům ucelený přehled o všech činnostech souvisejících s péčí o památku.

Jednoletý kurz památkové péče je určen pracovníkům územních odborných pracovišť NPÚ, kteří začínají svou profesionální kariéru v památkové péči po dokončení studia na vysoké škole. Cílem studia je poskytnout posluchačům základní přehled o všech disciplínách oboru památkové péče.

Již třetím rokem pokračoval projekt **technologické laboratoře NPÚ (Ne)tušené souvislosti**. (Ne)tušené souvislosti zahrnují vzdělávací, popularizační i experimentální aktivity s cílem přiblížit široké laické ale i odborné veřejnosti hodnoty historických stavebních materiálů, metody jejich zkoumání a šetrné zachrany. Kromě již tradičních komentovaných technologických prohlídek hradů v Bečově nad Teplou a na Švihově se ukutečnil první ročník Letní školy památkové technologie v červnu v areálu státního hradu a zámku („SHZ“) v Českém Krumlově. Třídenní teoretické i zcela praktické soustředění bylo zaměřené na prohloubení dovedností využitelných při dozorování zachrany historických omítek. Další info o projektu je k dispozici na www.npu.cz/netusene-souvislosti. >>

U příležitosti reprízy panelové výstavy s názvem **Památky světového dědictví v ČR. Proměny za posledních 20 let** se v sídle **ÚOP v Českých Budějovicích** konaly přednášky Ing. Vlastislava Ourody, Ph.D. (Jak se specifické stává světovým...) a PhDr. Pavla Slavka (Zpráva o obnově památky UNESCO – Český Krumlov).

Mimoto pracovníci ÚOP v Českých Budějovicích zajišťovali výuku předmětu Památková péče na Filozofické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a předmětu Ochrana památek na Vysoké škole technické a ekonomické v Českých Budějovicích.

ÚOP v Plzni uspořádalo v roce 2013 v rámci cyklu **Ze života památek** několik přednášek. Byly věnovány například technickým památkám, industriální topografii, památkám poválečné architektury, plzeňským Škodovým závodům nebo využití dřeva v lidovém stavitelství. Součástí byla i exkurze do budovy dílen a skladů Divadla Josefa Kajetána Tyla v Plzni.

Dne 16. prosince 2013 pak plzeňské pracoviště zorganizovalo dílnu věnovanou tehdy právě dokončenému restaurování nástěnných a nástropních maleb v tanečním sále zámku v Nebílověch.

Dne 4. července 2013 pořádalo **ÚOP v Ústí nad Labem** ve vesnické památkové zóně Merboltice **odborně metodický den** pro své zaměstnance. Cílem bylo seznámení s tradičními materiály a postupy aplikovanými při památkové obnově poloroubených podstávkových domů, typických pro tuto lokalitu. Zvláštní důraz během provádění těchto obnov je kladen na kooperaci vlastníka s prováděcí firmou, projektantem a zástupcem památkové péče. Mimo prohlídky vlastních objektů byla pozornost soustředěna také na poznání širších urbanistických souvislostí sídla, sledování návazností jednotlivých usedlostí a jejich hospodářského zázemí a odhalování stop po historických kultivačních procesech dochovaných v okolní krajině.

Ve dnech 22.–24. srpna 2013 se v Žatci uskutečnil osmý ročník setkání pracovníků územních odborných pracovišť v Ústí nad Labem, Lokti a Liberci s názvem **Památkářský freestyle v Žatci**, tentokrát tematicky zaměřený na pivo a vše, co s jeho výrobou souvisí. Přednášková část setkání se uskutečnila v objektu nově zrekonstruované renesanční sladovny. Exkurze byla zaměřena na prohlídku veřejně nepřístupných chmelových skladů v Žatci, jejichž soustavná dokumentace probíhá v rámci dotačního programu MK, jehož hlavním nositelem je město Žatec.

ÚOP v Liberci uspořádalo ve spolupráci s Krajskou vědeckou knihovnou v Liberci přednáškový cyklus **Památky kolem nás**. Celkem zaznělo šest přednášek na rozmanitá témata od lidové architektury přes zahradní architekturu až po archeologii.

V rámci česko-německého projektu Společně pro zachování podstávkových domů – zvýšení povědomí a informovanosti probíhal ve spolupráci s libereckým pracovištěm NPÚ a Krajskou vědeckou knihovnou přednáškový cyklus **Život v podstávkovém domě**, na který navazoval soubor exkurzí a workshopů.

ÚOP v Josefově se zúčastnilo vzdělávacího projektu **Další vzdělávání pracovníků kulturních institucí Královéhradeckého kraje** financovaného z operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Nositelem projektu je Muzeum Východních Čech v Hradci Králové. Dalšími účastníky projektu, jehož hlavní, přednášková, část proběhla v letech 2012–2013, byly Galerie moderního umění Hradec Králové a Regionální muzeum a galerie Jičín. Cílem projektu bylo prohloubení nabídky v oblasti dalšího vzdělávání pracovníků kulturních institucí Královéhradeckého kraje. V rámci projektu byly zpracovány metodiky, které byly následně ověřeny v pilotních kurzech, jichž se účastnili pracovníci uvedených institucí. Moduly Efektivní komunikace s klientem a Principy péče o kulturní dědictví zajišťovalo josefovské pracoviště NPÚ. Projekt dále pokračuje v letech 2014–2015 fází udržitelnosti, kdy budou prověřené metodiky nabízeny dalším zájemcům v ostatních kulturních institucích Královéhradeckého kraje.

ÚOP v Telči připravilo osm vzdělávacích programů v rámci **Edukačního centra** v Telči, jichž se od května do prosince zúčastnilo celkem 483 žáků mateřských, základních a středních škol (více informací o otevření Edukačního centra v Telči je uvedeno v kapitole Další významné aktivity pracoviště).

7. srpna 2013 byl připraven program pro účastníky **Mladé univerzity Waldviertel**. Jeho součástí byla přednáška a dva workshopy. Akce byla určena mladým lidem z Rakouska a České republiky ve věku 11–15 let. Mladá univerzita Waldviertel je součástí projektu Kulturní krajiny a identity podél česko-rakouských hranic – 60 let EU, který je spolufinancován Evropskou unií.

Ve dnech 21.–22. října pak vedla na Karlovarsko **odborná exkurze pracovníků NPÚ**. Na Státním hradě a zámku Bečov nad Teplou absolvovali účastníci technologickou prohlídku na téma Dobrodružství vápna a písku a poté navštívili expozici relikviáře sv. Maura. Program druhého dne začal prohlídkou hradu a městské památkové rezervace v Lokti, dále pokračoval návštěvou Karlových Varů a seznámením se s městskou památkovou zónou. Posledním bodem programu byla návštěva Lázní Kyselka.

ÚOP v Ostravě zahájilo dne 12. září 2013 pravidelný **cyklus přednášek** v Galerii výtvarného umění v Ostravě. Vždy jednou měsíčně se návštěvníci mohli dozvědět o zajímavých tématech či aktualitách z oblasti památkové péče.

Na SHZ **Bečov** pokračovala příprava vzdělávacích programů zaměřených především na hrad, relikviář sv. Maura a místní dějiny. Podařilo se navázat užší spolupráci se ZŠ a MŠ v Bečově nad Teplou. Žáci se zapojili do pilotního ověřování všech připravovaných programů i do účasti na obnově naučné stezky Šibeniční vrch. Ve spolupráci se školou započal v roce 2013 dlouhodobější projekt, jehož cílem je zmapovat období 50.–70. let minulého století, kdy na zámku sídlila národní škola, a to nejen pomocí průzkumu archivů, ale především za použití metod orální historie.

Kromě tradičních **technologických prohlídek** se v Bečově konaly další programy představující proces probíhající obnovy. U příležitosti stavby parkánové lávky to byly interaktivní tesařské dílny (cca 330 účastníků), v rámci předstihového archeologického průzkumu to byl program Historie pod povrchem nebo program zaměřený na historické dřevěné prvky a konstrukce.

Zámek **Buchlovice** připravil na sezónu 2013 **speciální prázdninové pondělky**, kdy byl pro nejmenší návštěvníky připraven dětský program. Děti od tří do sedmi let čekalo loutkové a hrané divadlo, bludiště po stopách ztraceného páva a zámecké omalovánky. Pro ty starší ve věku osm až dvanáct let byla připravena bojovka v zámeckém parku, při které malí objevitelé plnili naučné úkoly.

Hrad **Šternberk** připravil pro nejmenší návštěvníky speciální dětské prohlídky **Technika kolem nás**. Program o technickém zázemí hradu a každodenním životě jeho obyvatel je určen pro děti v předškolním a mladším školním věku v doprovodu rodičů. Interaktivní program zapojil děti do prohlídky. Děti se seznámily s historií hradu a blíže si prohlédly předměty, které bývají často u běžných prohlídek opomíjeny. Společně s lektorem si popovídaly o hygieně hradních pánů, osvětlení hradu, komunikaci se služebnictvem a dalších drobných zařízeních.

Do vzdělávacího projektu **Památky nás baví** byl v roce 2013 zařazen i hrad **Křivoklát**. Realizován byl pilotní projekt s názvem Václav IV. očima dětí, určený pro žáky sedmých tříd spolupracujících základních škol. Projekt zahrnoval programy ve škole, na hradě a výstavu výtvarných a literárních prací žáků. V červenci a srpnu se na Křivoklátě odehrávaly prázdninové programy pro děti na různá témata (například myslivost na Křivoklátsku, stavební proměny hradu Křivoklátu v historii aj.).

V **Sázavském klášteře** byl na podzim připraven pilotní program pro žáky ZŠ s názvem **Po stopách sv. Prokopa**, a to ve spolupráci s pedagogy ZŠ, pracovníky NPÚ a pracovníky Pedagogických fakult UK v Praze a MU v Brně. Výchovně-vzdělávací program se tematicky zaměřil na příběh sv. Prokopa, okolnosti založení Sázavského kláštera a každodenní život mnichů v klášteře. Navázal tak na školní předměty dějepisu a výtvarná výchova, primárně se však zaměřil na osobnostní a sociální výchovu. Od jara 2014 je program zařazen do stálé nabídky pro školy.

Na zámku **Veltrusy** v roce 2013 pokračovaly přípravy prostor v rámci projektu **Schola naturalis**, které budou od roku 2015 sloužit ke vzdělávacím účelům. V roce 2013 byla upevňována spolupráce s pedagogy ZŠ Veltrusy, kteří se podílejí na přípravě vzdělávacích programů v rámci projektu Památky nás baví. Na jaře 2013 se žáci 1.–2. třídy ZŠ Veltrusy zúčastnili programů v zámeckém parku, na konci roku se začaly připravovat pilotní pořady, které budou na zámku realizovány v roce 2014 – např. téma zahrad a parků nebo povodní ve veltruském parku s využitím metody zážitkové pedagogiky.

KOMPENZACE ZA OMEZENÍ VLASTNICKÉHO PRÁVA A NEPŘEDVÍDATELNÉ UDÁLOSTI V OBLASTI PÉČE O ARCHEOLOGICKÉ KULTURNÍ DĚDICTVÍ ČR

Rok 2013 byl prvním rokem, kdy NPÚ vyčlenil přímo ze svého rozpočtu část prostředků, které byly použity na realizaci záchranných archeologických výzkumů („ZAV“). Ty byly prováděny archeology NPÚ, někdy také ve spolupráci s dalšími oprávněnými organizacemi, a to zejména na základě potřeby nepodnikajících fyzických osob realizovat destruktivní zásahy do archeologických situací a terénů na území s archeologickými nálezy. Právě takové osoby nenesou totiž dle platné legislativy náklady spojené se záchranou archeologického kulturního dědictví, je-li jejich záměry narušeno. Tyto náklady, vzniklé plněním této veřejné služby stavebníkům na straně NPÚ, byly tedy primárně pokryty z vyčleněných prostředků.

Je třeba připomenout, že zánik tradičně využívaného dotačního titulu, tedy Programu podpory záchranných archeologických výzkumů, který existoval na MK v posledních zhruba dvaceti letech, souvisel s nepřijetím plánované novely zákona v oblasti archeologie. K tomu došlo v roce 2012 a způsobil ho odpor části akademické archeologické obce proti jejím dílčím ustanovením. Na tuto událost sice MK navázalo téměř kontinuálně přípravou nové komplexní právní úpravy, která je nyní ve fázi dokončování paragrafového znění (zákon o památkovém fondu), ale cesta k jejímu přijetí, a tedy také k definování nových zdrojů pro úhradu nákladů této specifické části archeologických výzkumů, bude ještě dlouhá a výsledek krajně nejistý.

Částka 3,5 milionu Kč, vyčleněná NPÚ pro tento segment památkové péče pro rok 2013, umožnila archeologům NPÚ v roce 2013 i nadále realizovat archeologické záchranné výzkumy, a to nejen samostatně, ale také za pomoci dalších organizací, které jsou k provádění archeologických výzkumů dle platné legislativy oprávněné. Archeologové pracující v NPÚ se podíleli na realizaci celkem 61 výzkumů. Oproti roku 2012, kdy bylo podpořeno 50 ZAV, došlo k nárůstu počtu realizovaných výzkumů. Také v tomto roce přinesly výzkumy řadu nových poznatků a znamenaly záchranu informační a hmotné podstaty části památkového fondu, který by jinak byl stavebníky zničen. NPÚ tím v mezích možností daných jeho rozpočtem cílevědomě realizoval ZAV jako veřejnou službu.

V rámci NPÚ došlo v tomto období také k diskusi nad upřesněním oblastí, kam mohou být vyčleněné prostředky v nové situaci zacíleny. Kromě tradiční a již zmíněné dlouhodobé podpory výzkumů realizovaných z podnětu akcí vyvolaných stavební či jinou činností fyzických nepodnikajících osob byla část prostředků poprvé směřována také na jeden z objektů ve správě NPÚ. Šlo o Kunštát, kde bylo třeba zajistit archeologický výzkum související se stavební obnovou prostor, které budou zpřístupněny veřejnosti v souvislosti s tzv. Kunštátským rokem, který se vztahuje k roku 2014. Nově se otevírá také možnost čerpání prostředků na zajištění dokumentace náhodných archeologických nálezů, případně na dokumentaci a stabilizaci archeologických nálezů a situací narušených přírodními vlivy a podobně. V současné době je připraven interní metodický materiál upravující způsob čerpání těchto prostředků tak, aby byly co nejučelněji využity ve prospěch záchrany archeologické části kulturního dědictví naší země, a to zejména při takových akcích, které souvisejí se statutární činností NPÚ.

Katastrální území	ZAV – NPÚ	ZAV – ostatní oprávněné organizace	Dotace v tis. Kč	Počet akcí celkem
ÚOP v Praze	0	180	180	7
ÚOP středních Čech v Praze	50	0	50	4
ÚOP v Českých Budějovicích	23	310	333	7
ÚOP v Plzni	100	80	180	8
ÚOP v Lokti	0	0	0	0
ÚOP v Ústí nad Labem	0	50	50	2
ÚOP v Liberci	0	0	0	0
ÚOP v Josefově	0	130	130	2
ÚOP v Pardubicích	0	0	0	0
ÚOP v Telči	0	285	285	2
ÚOP v Brně	187	220	407	4
ÚOP v Olomouci	370	130	500	8
ÚOP v Kroměříži	0	180	180	1
ÚOP v Ostravě	639	0	639	17

Archeologický výzkum na státním zámku Kunštát

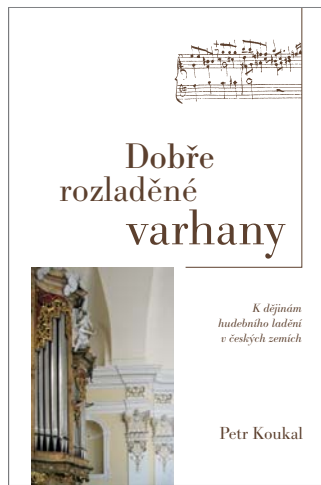
PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Národní památkový ústav vydává řadu odborných publikací, metodik, sborníků, katalogů k výstavám, výpravných obrazových publikací a dalších titulů a celou řadu propagačních materiálů. Soustředí se především na prezentaci odborných poznatků z oblasti památkové péče pro odbornou veřejnost a na zpřístupnění poznání našich památek široké veřejnosti. Níže představujeme abecedně řazené vybrané publikace vydané v roce 2013. Více informací o těchto i dalších titulech lze nalézt na www.npu.cz.

Des Fours. Valdštejnův plukovník a jeho potomstvo **Marie MŽYKOVÁ, Harald SKALA**

Publikace mimo jiné prostřednictvím krásného obrazového doprovodu představuje starobylý a polozapomenutý rod Des Fours, který více než tři sta let působil na zámku Hrubý Rohozec.

Dobře rozladěné varhany. K dějinám hudebního ladění v českých zemích **Petr KOUKAL**

Kniha představuje první monografii o dějinách hudebního ladění varhan v českých zemích. Donedávna byla tato problematika něčím natolik samozřejmým a daným, že se o ní ani nemluvilo. Stále totiž převládá představa, že dnešní ladění se používalo odjakživa a nikdy jinak. Přitom současná výška ladění (440 Hz pro tzv. komorní A) byla oficiálně přijata až v roce 1939. Ještě složitější situace pánuje v povědomí o druhé

oblasti ladění – o takzvaných hudebních temperaturách. Celkový záběr knihy je však širší. Vedle výsledků vlastního výzkumu přináší kniha řadu poznatků, které mohou zajímat i nespécializované čtenáře. Jak autor dokládá, výsledky výzkumu se dají aplikovat při interpretaci staré české hudby, při restaurování varhan, při výuce hudby ad.

Francouzské umění. Dědictví šlecht **Marie MŽYKOVÁ**

Unikátní publikace poutavým způsobem provází čtenáře celou stejnojmennou výstavou a neotřelým stylem přístupným odborné i laické veřejnosti přibližuje původ, charakter a okolnosti vzniku jednotlivých děl a zároveň osvětluje import a ohlas francouzské kultury na našem území. Čtenáři tak mohou nejen obdivovat krásu vystavených exponátů, ale dozvědět se také mnoho zajímavého o dějinách francouzských rodů známých z historie našich hradů a zámků.

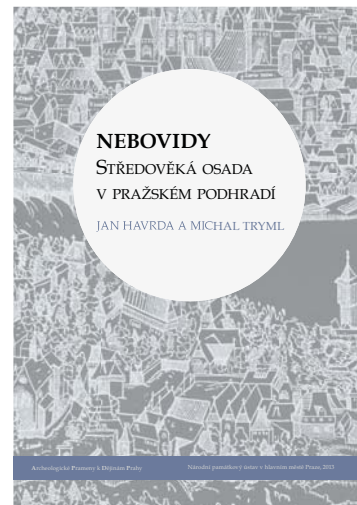
Letní rezidence Pražanů. Dobřichovice a vilová architektura 19. a 20. století **Šárka KOUKALOVÁ (ed.) a kol.**

Publikace vznikla v rámci výzkumného cíle Průzkumy a prezentace architektury 19. a 20. století financovaného z institucionální podpory Ministerstva kultury dlouhodobého koncepčního rozvoje a rozpočtu NPÚ. Výpravná publikace sleduje vývoj dobřichovické villegiatury, je opatřena katalogem staveb.

Nebovidy. Středověká osada v pražském podhradí **Jan HAVRDA, Michal TRYML**

Práce z řady monografií Archeologické prameny k dějinám Prahy, kterou vydává ÚOP v hl. m. Praze, představuje ucelený pohled na dějiny někdejší neagrární středověké osady Nebovidy v zázemí Pražského hradu. Je v konfrontaci s písemnými prameny založena na vyhodnocení téměř třiceti archeologických výzkumů pražského pracoviště NPÚ, realizovaných během posledních 35 let v jižní části Malé Strany. Druhou část knihy tvoří příspěvky specialistů, věnované historii kostela sv. Vavřince, třetí část publikace tvoří katalog provedených archeologických výzkumů se sumarizací nejdůležitějších výsledků.

Opat Bylanský a obrazy zlatokorunské školy. Osvícenství zdola v okrsku světa

Šárka BELŠÍKOVÁ, Martin GAŽI, Jarmila HANSOVÁ

Opat Bohumír Bylanský dovedl cisterciácký klášter Zlatá Koruna a jeho okolí k nebyvalému kulturnímu i hospodářskému rozkvětu. Jednou z nejzajímavějších opatových aktivit bylo zřízení nově pojaté školy pro děti z okolí, přičemž školní místnosti nechal vyzdobit velkým množstvím didaktických olejomalb. Tři desítky pláten se dochovaly dodnes a tvoří zcela raritní soubor, na jehož základě můžeme nahlédnout do duchovního i všedního života českého venkova v druhé polovině 18. století. Kniha tyto obrazy fotograficky zachycuje v celcích i detailech a nachází jejich předlohy. Rekonstruuje i všednodenní fungování klášterní školy, myšlenkový svět jejího opatského otce, který své názory na společnost shrnul mj. do obsáhlé statě napsané na jedinečný textový obraz, a ukazuje, jak individuální iniciativa „zdola“ byla „shora“ nemilosrdně rozmetána státními reformami.

Opavské hradby

Kolektiv autorů

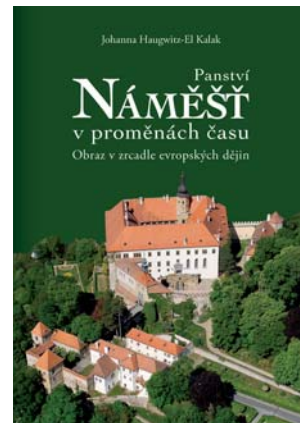

Publikace Opavské hradby doprovází stejnojmennou výstavu, která byla veřejnosti zpřístupněna dne 28. listopadu 2013 v prostorách městské expozice Cesta města věnované dějinám Opavy. Jelikož Opava náleží k městům postřádajícím v důsledku demolic 19. století téměř zcela nadzemní pozůstatky někdejšího opevnění, opírají se úvahy o jeho podobě a stavebním vývoji především o výsledky archeologických a archivních výzkumů. Cílem publikace, věnované proměnám opavského opevnění, je přiblížit takto získané stěžejní poznatky o fenoménu městského opevnění širší veřejnosti a rovněž představit nejdůležitější hmotné nálezy, které se s tímto tématem pojí. Publikace, stejně jako výstava, je doplněna řadou obrazových materiálů, díky kterým má čtenář možnost nahlédnout do někdejšího osobitého světa před i za městskou hradbou.

Panství Náměšť v proměnách času. Obraz v zrcadle evropských dějin

Johanna HAUGWITZ EL-KALAK

Kniha není prostým průřezem dějinami náměšťského panství. Přináší informace o rodu Haugwitzů, jehož působení přesahovalo rozsah jedné oblasti, země i regionu. Vyzdvihuje osobnosti, které ovlivňovaly dění nejen v samotné Náměšti, ale i na Moravě či v celé tehdejší monarchii. Méně známá i zcela nová fakta přinášejí kapitoly popisující milníky života posledních vlastníků panství v průběhu 20. století. V závěru vynikne neotřelost koncepce knihy, jež spočívá v souběžném sledování osudů potomků posledních vlastníků panství z rodu Haugwitzů a osudu jejich rodového sídla, zámku Náměšť nad Oslavou.

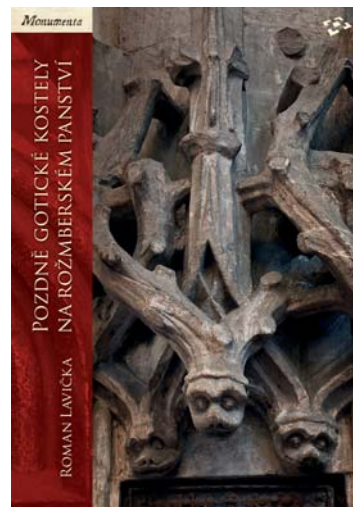

Iniciátorkou, duší, hybatelkou a spoluautorkou knihy je paní Johanna Haugwitz El-Kalak, dcera posledních majitelů zámku. Výtěžek z prodeje knihy bude použit na částečné pokrytí restaurátorských prací na Státním zámku Náměšť nad Oslavou.

Pozdně gotické kostely na rožmberském panství

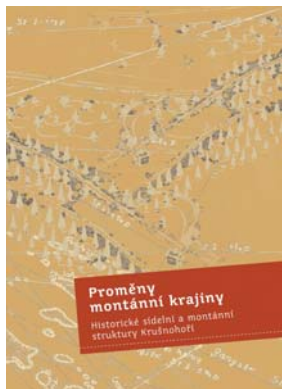
Roman LAVIČKA

Skupina pozdně gotických kostelů vznikala na panství Rožmberků v době, kdy v Českém království vládla dynastie Jagellonců. Výjimečnost tohoto souboru tkví nejen v rozsahu či relativně uceleném výtvarném projevu, ale i v kvalitě kamenické práce prováděné v místní tvrdé žule. Nejvíce stavebních prací probíhalo na přelomu 15. a 16. století. Odrážely prosperitu a sebevědomí městských i venkovských obcí, korporací i jednotlivců. Za vrcholná díla můžeme považovat části kostelů v Haslachu, Chvalšínách a Rožmberku, spojená se jménem haslašského kameníka Hannse Getzingerera. Kniha, která je výsledkem mnohaletého autorova studia, obsahuje téměř 300 barevných fotografií a více než 60 nově zhotovených půdorysů staveb doplněných detaily z historických map stabilního katastru. Zcela novým přínosem je mj. soupis pozdně gotických kamenických značek.

Proměny montánní krajiny. Historické sídelní a montánní struktury Krušnohoří

Kolektiv autorů

Publikace přináší průřez aktuálními tématy víceoborového průzkumu kulturně historických hodnot specifického krajinného celku Krušných hor. Záměrem bylo na konkrétních příkladech blíže představit témata výzkumu a jeho výsledky. První ze tří kapitol se zaměřuje na osídlení a utváření krušnohorské krajiny. Druhá se věnuje krušnohorské architektuře a zahrnuje jak celé sídelní celky, které jsou představeny v kontextu místa a doby, tak také jejich stavební specifika. Poslední kapitola monografie je věnována technickým a montánním stavbám, areálům a činností v Krušných horách.

Závěr je symbolicky věnován několikaletému společnému projektu České republiky a Svobodného státu Sasko, a to nominaci Hornické kulturní krajiny Krušnohoří-Erzgebirge na Seznam UNESCO.

Průvodce architekturou Krnova

Martin STRAKOŠ, Romana ROŠOVÁ, Michaela RYŠKOVÁ

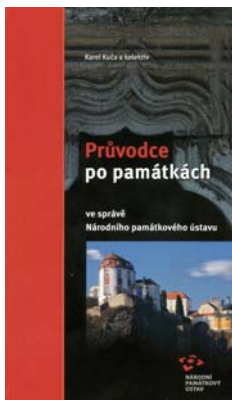

Publikace navazuje na již dříve vydané knihy ostravského pracoviště Průvodce architekturou Ostravy (2009) a Průvodce architekturou Opavy (2011). Jádrem tvoří heslář architektonicky hodnotných objektů na území města Krnova (184 hesel). Tomu předchází úvodní část, v níž se čtenáři mohou seznámit s urbanisticko-architektonickým vývojem sídla, s profily nejvýznamnějších architektů a stavitelů a s genezí zdejšího památkového fondu. Závěr tvoří konvolutní mapy s odkazy na prezentované stavby, slovník architektů a stavitelů zmíněných v textu, seznamy literatury a pramenů, rejstříky. Vytipo-

vané objekty jsou dokumentovány snímky fotografa Romana Poláška.

Průvodce po památkách ve správě NPÚ

Karel KUČA a kol.

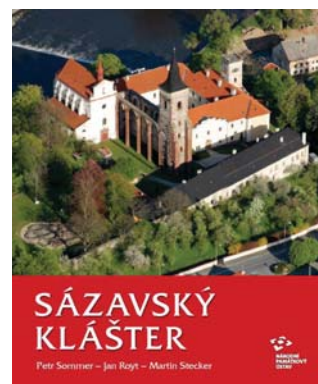

Krásná publikace v praktickém formátu s bohatým obrazovým doprovodem má za cíl přiblížit jedinečný soubor státních hradů a zámků a dalších památek v péči Národního památkového ústavu, z nichž naprostá většina je zpřístupněna veřejnosti. Kniha vznikla aktualizací a částečným přepracováním publikace Hradů, zámků a další památky ve správě Národního památkového ústavu, vyšlé v roce 2009. Publikace je k dispozici i v anglické mutaci jako Guidebook to Monuments in the care of the National Heritage Institute in the Czech Republic.

Sázavský klášter

Jan ROYT, Petr SOMMER, Martin STECKER

Publikace, kterou vydal Národní památkový ústav v roce 1960. výročí úmrtí svatého Prokopa, zakladatele kláštera a českého národního patrona, představuje jednu z nejpozoruhodnějších památek ve střešním Posázaví a významné poutní místo. Výpravný průvodce klášterním areálem přibližuje jeho dějiny, stavební vývoj a osvětluje osobnost a kult sv. Prokopa. Publikace je doplněna více než stovkou barevných fotografií a kreseb.

Výpravný průvodce klášterním areálem přibližuje jeho dějiny, stavební vývoj a osvětluje osobnost a kult sv. Prokopa. Publikace je doplněna více než stovkou barevných fotografií a kreseb.

Sbírka kresby, grafiky a fotografie na Státním zámku Lednice: Italka

Petr CZAJKOWSKI

Záměrem publikace je seznámení odborné a laické veřejnosti s částí fondu sbírek na státním zámku v Lednici na Moravě. Volně navazuje na výstavu Italia antica e Italia moderna, doprovázenou monografií Portréty italských pamětihodností v kresbách a historických fotografiích z liechtensteinských sbírek. Spolu s úvodním přehledem o okolnostech vzniku sbírky, historie a základního rozboru její obsahové struktury představuje nově právě velkou část na Itálii a zdejší pamětihodnosti zaměřené produkce, původně uložené v privátní sbírce knížat z Liechtensteinu.

Sborník Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Josefově 2013

Kolektiv autorů

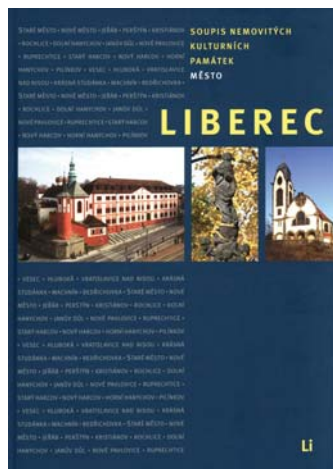
Jedná se o třetí svazek ediční řady Monumenta vivent, která si klade za cíl seznamovat čtenáře s tématy, kterými se aktuálně či dlouhodobě zabývají jak kolegové z josefovského pracoviště, tak badatelé externí.

Sborník vydala v roce 2013 také například územní odborná pracoviště v Českých Budějovicích, Olomouci či v Kroměříži.

Sochařský svět Jiřího Antonína Heinze Miloš STEHLÍK

Monografická velkoryse pojatá publikace prof. Miloše Stehlíka se obrací k dílu jednoho z nejosobitějších představitelů moravského barokního sochařství, Jiřího Antonína Heinze (1698–1759), který svými sochařskými realizacemi výrazně zasáhl do uměleckého života města Uničova, Olomouce a Znojma. Přináší zhodnocení dosavadních poznatků o Heinzově životě a díle, kterému se autor soustředěně věnuje po celou dobu svého odborného působení v památkové péči. Pokusil se čtenáři zprostředkovat pochopení individuálnosti Heinzova díla, které zasazuje do širšího kontextu barokního sochařství na Moravě. Autor v této monografii také uzavřel své heinzovské bádání katalogovým soupisem souborného díla.

Soupis nemovitých kulturních památek v Libereckém kraji. Město Liberec Petra ŠTERNOVÁ a kol.

Kolektiv autorů územního odborného pracoviště v Liberci navázal na první díl stejnojmenné publikace, který vyšel v roce 2010, a ve spolupráci s grafikem a fotografem Michaellem Čtveráčkem připravil pokračování, věnované

tentokrát kulturním památkám města Liberec. Reprezentativní publikace podrobně seznamuje širokou veřejnost s bohatým a rozmanitým fondem registrovaných kulturních památek sahajícím od renesance až po moderní architekturu 60. let 20. století. Na území města se nachází 97 nemovitých kulturních památek, z nichž je 20 areálů a souborů, které celkem tvoří přibližně 166 památkově chráněných objektů. Každou památku charakterizuje slovní popis, aktuální fotodokumentace a zakres v mapě. Pro lepší orientaci v textu je město Liberec rozčleněno na jednotlivé vzestupně řazené městské čtvrti, u kterých je také nastíněn historický vývoj.

Sváteční stůl na zámku a v paláci. Stolování na šlechtických sídlech v 19. století a Všední stůl na zámku a v paláci. Stolování na šlechtických sídlech v 19. století

Vítězslav ŠTAJNOCHR, Libuše RUIZOVÁ

Publikace Sváteční stůl na zámku a v paláci je zaměřena na slavnostní stolování o hodech v 19. století. Pojem hod vyjadřuje dobu, po kterou se slavil určitý svátek, především Boží hod stanovený církví. Hodovat znamená slavit hod, a jíst a pít během hodu. Druhá z dvojice publikací zaměřených na problematiku stolování na šlechtických sídlech v 19. století cílí především na stolování ve všedních dnech v roce, stolování v postních dnech, stolování v nedělích, stolování při společenských příležitostech, stolování na hostinách specifických forem – stolování v apartmánech, stolování v rodinných jídelnách, stolování při domácích i oficiálních hostinách, stolování o dîneru, podávání čaje v dámských salonech, podávání snídaní se šampaňským. Samostatná kapitola je věnována také stolování zámeckého a palácového personálu. Jak píše recenzent: „Obě publikace je třeba pokládat za zcela zásadní vědecký přínos k dějinám hmotné kultury, nejen u nás, ale v celé Evropě.“

Šlechtické sepulkrální památky Lounska Vít HONYS, Petr HRUBÝ

Publikace prostřednictvím úvodní studie a rozsáhlého katalogu přibližuje čtenáři sepulkrální památky lounského okresu. Vydána byla ve spolupráci s Filozofickou fakultou Univerzity J. E. Purkyně jako 13. svazek edice Studia Historica a svým členěním a metodickým přístupem navazuje na již publikovanou práci Petra Hrubého o sepulkrálních památkách Litoměřicka. Úvodní kapitola je věnována rozboru dosavadní odborné literatury. Následuje část interpretující dochovaný fond sepulkrálií Lounska z hlediska jednotlivých disciplín pomocných věd historických. Závěrečná kapitola pak přibližuje objednavatele sepulkrálií – šlechtice a erbovníky. Katalog zastoupených sepulkrálních památek byl zpracován na základě výsledků detailního terénního výzkumu. Jednotlivé sepulkrálie byly zpracovány do jednotného katalogového hesla. Publikace je doplněna bohatým soupisem pramenů a literatury dotýkající se problematiky sepulkrálních památek a fotografickou přílohou zobrazující jednotlivé památky.

Zámek Rájec nad Svitavou Michal KONEČNÝ

Podnětem ke zrodu tohoto svazku byl vznik nové prohlídkové trasy se zpřístupněnými knižecími apartmány v prvním patře zámku. Před vydáním publikace totiž neměli návštěvníci k těmto novým úpravám adekvátní informace. Publikace o zámku se následně stala součástí Roku francouzské kultury Národního památkového ústavu, jelikož zámek v Rájci nad Svitavou je nejčistším příkladem francouzské architektury maison de plaisance v České republice navržený přímo francouzským architektem Isidorem Canevalem, jehož projekční činnosti je v knize věnována celá jedna kapitola. Úvodním slovem do knihy přispěl velvyslanec Francie v České republice Pierre Lévy.

Zprávy památkové péče

Zprávy památkové péče jsou celostátním odborným oborovým recenzovaným periodikem, které vychází od roku 1937 (od roku 2001 je rozšířeno o webovou stránku) a je určeno zejména profesionálním pracovníkům památkové péče, ale také specialistům ze souvisejících oborů, vlastníkům památek a milovníkům kulturního dědictví.

V roce 2013 bylo vydáno šest čísel o celkovém počtu 576 stran. Mimo různorodé příspěvky z oblasti památkové péče bylo uveřejněno několik tematických bloků: Deset let NPÚ, Pernštejnský rok, Ochrana památek techniky a průmyslového dědictví, Památky zahradního umění 19. a 20. století, Výstupy vědecko-výzkumné činnosti NPÚ.

Staletá Praha

Časopis Staletá Praha je recenzované periodikum pro národní kulturní dědictví, památkovou péči, archeologii a dějiny umění v Praze. Je financován příspěvkem z institucionální podpory Ministerstva kultury dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace.

Odborné příspěvky prvního čísla roku 2013 jsou věnovány pražským památkám středověku, novověku i současnosti a doprovází je např. zpracování Zpravodaje památkové péče a ochrany přírody 1982–1989. Náplní druhého čísla dominují dva bloky příspěvků. První pojednání o kapli Božího Těla, která do dob josefinských reforem stála v centru Karlova náměstí v místě, kam je navržen hojně diskutovaný podchod. Druhý blok se váže k jínce koleje málo známého barokního řádu theatinů, z jejíž výplně byla vyzdvížena ojedinělá kolekce zlomků prstenových pečetí a jiné předměty více či méně obvyklého charakteru.

Památky středních Čech

Odborný časopis územního odborného pracoviště středních Čech v Praze vychází od roku 1985 dvakrát ročně. Studie se soustředí na region středních Čech a Prahu.

Každoročně (již od roku 1997) vychází též samostatná příloha časopisu – Ročenka, která shrnuje činnost středočeského územního odborného pracoviště v předešlém roce. Vzniká tak jedinečná dokumentace jeho odborné činnosti.

Průzkumy památek

V roce 2013 vyšel jubilejní 20. ročník celostátního recenzovaného periodika, které vydává od roku 1994 územní odborné pracoviště středních Čech v Praze dvakrát ročně. Časopis se stal uznávanou odbornou prezentací obsáhlých studií, materiálů i polemik k průzkumům různých druhů památek na celém území České republiky. Součástí druhého čísla ročníku je bibliografický rejstřík vydaných dvaceti ročníků.

Památky západních Čech

Periodická a recenzovaná odborná edice pro hmotné kulturní dědictví a památkovou péči v západních Čechách byla založena plzeňským územním odborným pracovištěm Národního památkového ústavu v závěru roku 2010. V roce 2013 byly v čísle III – 2013 publikovány příspěvky J. Kaigla, J. Anderleho, P. Vlčka, V. Chňupkové, J. Krčka a R. Širokého, P. Kroupy, P. Křišťafa a O. Švejcara, V. Kovaříka a P. Zahradníka a V. Ryšavého.

Monumentorum Custos, časopis pro památky severozápadních Čech

Odborný recenzovaný časopis vychází jednou ročně, a to ve spolupráci ÚOP v Ústí nad Labem a Filozofické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Cílem časopisu je popularizace památkové péče v oblasti severozápadních Čech, tedy v oblasti, která byla v nedávné minulosti v ochraně památek zásadním způsobem opomíjena. Obsah časopisu je zaměřen nejen na odborné stati a materiálové studie, ale přináší také seznámení s aktuální obnovou památkového fondu v dané oblasti, a s vývojem péče v nejdůležitějších plošně chráněných památkových územích.

Fontes Nissae – Prameny Nisy

Odborné recenzované periodikum vychází dvakrát ročně, a to ve spolupráci Technické univerzity v Liberci, Krajské vědecké knihovny v Liberci, Městského muzea v Železném Brodě, Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Liberci, Oblastní galerie v Liberci, Severočeského muzea v Liberci, Státního okresního archivu v Jablonci nad Nisou a v Liberci. Obsah časopisu je zaměřen na památky, historii a umění v oblasti dnešního Libereckého kraje s logickými přesahy do částí někdejších Zemí koruny české, zejména Horní Lužice a Dolního Slezska.

Památková péče na Moravě – Monumentorum Moraviae tutela

V roce 2013 vyšlé číslo časopisu pravidelně vydávaného brněnským pracovištěm NPÚ je věnováno barokní nástěnné malbě, ikonografii, technikám provedení a restaurování a je doplněno o bibliografii časopisu z let 1995–2012 a seznam autorů z let 1995–2008.

Národní památkový ústav je výzkumnou organizací, jež provádí základní a aplikovaný výzkum. Věda a výzkum v památkové péči zahrnují mnoho oborů a specializací. Výsledky dosažené NPÚ v rámci výzkumných záměrů, úkolů a cílů jsou systematicky zpřístupňovány široké laické a odborné veřejnosti prostřednictvím publikační činnosti, výuky, odborných konferencí a edukativních workshopů. Výsledky jsou využívány a prezentovány při přípravě a tvorbě instalací a expozic hradů a zámků spravovaných NPÚ a dlouhodobých i krátkodobých výstav.

V rámci výzkumných činností NPÚ je velká pozornost věnována nejrůznějším edukativním programům – workshopům a letním školám – zprostředkujícím nejširší veřejnosti aplikaci dosažených vědeckých poznatků v praxi každodenní památkové péče: např. experimentální postup tradičního mokrého způsobu hašení kusového vápna byl veřejnosti představen na workshopu Hašení vápna – zpracování kusového vápna pro stavební účely (18.–20. listopadu 2013) na Švihově.

NPÚ tvoří homogenní síť pracovišť rozprostřených po celé republice. Výzkumná činnost probíhá v NPÚ celostátně a pokrývá všechny kraje a regiony našeho státu. Odborní a vědeckí pracovníci NPÚ řeší řadu institucionálních výzkumných cílů a programových projektů financovaných Ministerstvem kultury a Grantovou agenturou ČR.

Přehled pracovišť NPÚ s uvedením počtu všech pracovníků podílejících se v roce 2013 na výzkumu

Organizační jednotka NPÚ	Počet osob
GnŘ	83
ÚOP v hlavním městě Praze	29
ÚOP středních Čech v Praze	23
ÚOP v Českých Budějovicích	23
ÚOP v Plzni	16
ÚOP v Lokti	17
ÚOP v Ústí nad Labem	16
ÚOP v Liberci	14
ÚOP v Josefově	9
ÚOP v Pardubicích	6
ÚOP v Telči	19
ÚOP v Brně	29
ÚOP v Olomouci	12
ÚOP v Kroměříži	5
ÚOP v Ostravě	25
ÚPS v Praze	4
ÚPS v Českých Budějovicích	47
ÚPS na Sychrově	19
ÚPS v Kroměříži	15
Celkem	411

NPÚ spolupracuje při uskutečňování výzkumných projektů, cílů a záměrů s vysokými školami humanitního a technického zaměření a vědeckými a výzkumnými organizacemi a institucemi.

Přehled subjektů, s nimiž NPÚ spolupracuje na řešení výzkumných projektů

Akademie múzických umění v Praze
Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.
České vysoké učení technické v Praze
Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, Pedagogická fakulta
Mendelova univerzita v Brně
Moravská galerie v Brně
Národní knihovna ČR
Národní muzeum
Národní technické muzeum
Národní zemědělské muzeum
Technické muzeum v Brně
Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Filosofická fakulta
Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta
Vysoké učení technické v Brně, Fakulta architektury
Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v. v. i.
Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v. v. i.

Proces realizace a organizace úkolů vědy a výzkumu v NPÚ je mnohovrstevnatý a složitý po odborné i administrativní stránce. Úspěšné naplňování vyžaduje nejen vysokou odbornou erudici a vědeckou soustředěnost odborných a vědeckých pracovníků, ale i profesionalitu a zkušenosti s řízením a administrativním vedením výzkumu,

zabezpečením vzájemné plynulé a plodné spolupráce mezi subjekty podílejícími se na řešení projektů a komunikace s poskytovatelem. Tyto činnosti fundovaně a odpovědně zajišťuje Referát vědeckého tajemníka, který se aktivně podílí i na výběru, přípravě a tvorbě výzkumných záměrů, úkolů, projektů a cílů NPÚ. Referát vědeckého tajemníka průběžně zajišťuje aktivity Komise generální ředitelky NPÚ pro vědu a výzkum a chod Komise pro hodnocení výzkumných (grantových) projektů.

NPÚ řeší v současnosti 16 projektů Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity („NAKI“): od roku 2011 jeden pětiletý projekt, od roku 2012 devět čtyřletých projektů a od roku 2013 jeden čtyřletý a pět pětiletých projektů. Projekty tematicky pokrývají celé spektrum památkové péče: archeologii; industriální dědictví; každodenní život a kulturní vliv aristokracie v Českých zemích a ve střední Evropě; kulturně historicky cenná území (historická sídla, parky, zahrady); historickou kulturní krajinu; edukaci v oblasti kulturního dědictví; metody uchování movitého kulturního dědictví; identifikaci a interpretaci militárií a historického fotografického materiálu.

Finanční prostředky přiznané NPÚ z Programu NAKI na léta 2011–2017

Rok	Částka (v tis. Kč)
2011	4 979
2012	23 606
2013	34 743
2014	33 603
2015	29 332
2016	11 358
2017	11 500
Celkem	149 121

Dalších 13 výzkumných cílů v oblasti archeologie, movitého a nemovitého kulturního dědictví řeší NPÚ od roku 2012 z institucionální podpory Ministerstva kultury dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace („DKRVO“). Kontinuálně jsou prováděny např. archeologické výzkumy, průzkumy a prezentace architektury 19. a 20. století a industriálního dědictví. Výzkum movitých a nemovitých památek zahrnuje aktuální metodické otázky průzkumu a dokumentace se zvláštním zřetelem na dokumentaci ohrožených druhů památek.

Finanční prostředky poskytnuté NPÚ zřizovatelem na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace (DKRVO) v letech 2012 a 2013

Rok	Částka (v tis. Kč)
2012	15 800
2013	15 856
Celkem	31 656

V rámci institucionálního výzkumu je podporována publikační činnost, vydávání recenzovaných periodik a odborných knih. V roce 2013 vyšly např. monografie: Pozdně gotické kostely na rožmberském panství (R. Lavička); Opat bylanský a obrazy zlatokorunské školy. Osvícenství zdola v okrsku světa (Š. Belšíková, M. Gaži, J. Hansová) ad. (více informací o některých z publikací je uvedeno ve třetí kapitole).

V oblasti základního výzkumu NPÚ řeší čtyři projekty z podpory Grantové agentury České republiky („GA ČR“): Ladění historických varhan v českých zemích (2009–2014); Románská sakrální architektura v Praze – pohled archeologie (2009–2013); Prameny k dějinám barokního umění na Moravě v rukopisech Bočkovy sbírky (2012–2013); Vizualní kultura v kontextu eucharistické devoce v Českých zemích pozdního středověku (2013–2015).

Finanční prostředky čerpané NPÚ v letech 2009–2013 na projekty GA ČR

Rok	Částka (v tis. Kč)
2009	601
2010	1 091
2011	711
2012	603
2013	1 768
Celkem	4 774

Ucelený přehled o řešených i již ukončených výzkumných projektech NPÚ je prezentován na webových stránkách vědy a výzkumu. Webové stránky zpřístupněné v roce 2012 jsou průběžně aktualizovány. Více informací na www.npu.cz/veda-vyzkum.

4 _JEDNOTLIVÁ PRACOVIŠTĚ

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ

Vedoucí pracovníci

Ing. arch. Naděžda Goryczková,
generální ředitelka
sekretariát: 257 010 166
goryczkova.nadezda@npu.cz

Mgr. Petr Spejchal,
vedoucí odboru kancelář generální ředitelky
257 010 149, spejchal.petr@npu.cz

Ing. Petr Volfík,
vedoucí odboru informatiky
257 010 555, volfik.petr@npu.cz

Mgr. Martin Tomášek PhD.,
náměstek sekce památkové péče
257 010 150, tomasek.martin@npu.cz

Ing. arch. Alexandra Křížová,
vedoucí odboru evidence a dokumentace
257 010 117, krizova.alexandra@npu.cz

Pavel Jerie,
vedoucí odboru péče o památkový fond
257 010 266, jerie.pavel@npu.cz

Ing. Josef Pavlíček,
náměstek sekce provozně ekonomické
220 184 062, pavlicek.josef@npu.cz

Marta Lamačová,
vedoucí odboru ekonomického řízení NPÚ
220 184 099, lamacova.marta@npu.cz

Ing. Ivan Burian,
vedoucí odboru správy majetku a VZ
220 184 067, burian.ivan@npu.cz

Ing. Radka Lukášová,
vedoucí odboru ekonomického řízení ÚOP
– detašované pracoviště Ostrava
724 664 007, lukasova.radka@npu.cz

Mgr. Petr Fedor,
náměstek pro správu památkových objektů
234 653 126, fedor.petr@npu.cz

Kontakt

Valdštejnské náměstí 3/162, 118 01 Praha 1 – Malá Strana
Tel.: 257 010 111, fax: 257 533 527
E-mail: e-podatelna@npu.cz, www.npu.cz/gnr

Poradní orgány ředitelky

Kolegium generální ředitelky
Vědecká rada generální ředitelky NPÚ
Komise pro archeologii při generální ředitelce
Ediční rada NPÚ
Komise pro obnovu Karlova mostu
Komise kastelánů
Komise pro plnění úkolů vědy a výzkumu
Komise pro ochranu památkového fondu v oblasti železniční dopravy

Obecné informace o činnosti pracoviště

Generální ředitelství řídí celkovou činnost Národního památkového ústavu a v rozsahu vymezeném vnitřními předpisy přímo zajišťuje vybrané úkoly státní památkové péče. Do jeho působnosti spadá celá Česká republika. V jeho kompetenci je dohled a výkon odborné památkové péče na všech národních kulturních památkách včetně památek UNESCO.

Pracoviště zajišťuje vedení Ústředního seznamu kulturních památek včetně příslušných databází. Koordinuje digitalizaci oborových dat a tvorbu metodik pro péči o památkový fond. V oblasti odborné spolupráce s výkonnými orgány státní správy přednostně připravuje vyjádření ke konzervaci a obnově národních kulturních památek, zejména těch, které jsou ve správě NPÚ, a památek zapsaných na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO, a poskytuje širokou součinnost jednotlivým územním odborným pracovištím pro otázky péče o další kulturní památky a památková území. Spravuje rozsáhlé sbírky fotografické, grafické a plánové dokumentace a bohatou oborovou knihovnu.

Generální ředitelství rovněž organizuje oborový výzkum a oborové vzdělávací kurzy pro absolventy středních i vysokých škol.

Souhrnný přehled všech odborných vyjádření za odbor péče o památkový fond

ÚPD	Odborná vyjádření dle §14 zákona č. 20/87 Sb.	Ostatní	Celkem
115	806	132	1053

✚ Akce stavebněhistorických průzkumů

Červená Řečice, zámek
Kolín, kostel sv. Bartoloměje
Kunštát, zámek
Liblín, zámek

Praha – Staré Město, Týnský kostel
Rabí, hrad
Sušice, kostel sv. Václava
Zvíkov, hrad

Věda a výzkum

V rámci generálního ředitelství působí Referát vědeckého tajemníka, který zajišťuje vědecko-výzkumnou činnost a administrativní servis výzkumným pracovníkům v NPÚ.

Více informací o vědecko-výzkumné činnosti NPÚ lze nalézt v kapitole Vědecko-výzkumná činnost a v oddílech Věda a výzkum jednotlivých pracovišť.

Další významné aktivity pracoviště

Mezi úkoly generálního ředitelství patří mediální prezentace Národního památkového ústavu a propagace jeho činnosti na poli památkové péče i správy památkových objektů. Velká pozornost byla v roce 2013 věnována projektu Rok francouzské kultury, organizovanému ve spolupráci s Velvyslanectvím Francouzské republiky. V souvislosti s ním byl připraven bohatý program pro odbornou i laickou veřejnost, jehož vyvrcholením byla mimořádná výstava Francouzské umění – dědictví šlechty v Císařské konírně na Pražském hradě.

Dalším z mediálních témat bylo v roce 2013 Dřevo pohledem památkové péče. K němu se vážala celá řada popularizačních i odborných akcí – konference, workshopy, výstava, Metodika ochrany dřeva, ale také fotografická soutěž Dřevo jako součást historické stavby. Tématu dřevo a jeho užití v památkové péči se věnoval také cyklus pravidelných přednášek O památkách trochu jinak, pořádaný generálním ředitelstvím v prostorách galerie Ledebourského paláce pro zájemce z řad odborné i laické veřejnosti.

Téma Industriální dědictví – jeho ochrana a hodnoty bylo pak průřezovým tématem celého roku. NPÚ se již tradičně podílel na pořádání akce Industriální stopy, které zahrnují celou řadu přednášek, výstav a prohlídek na celém území republiky.

Další mediální téma Národního památkového ústavu vycházelo v roce 2013 ze zapojení NPÚ do projektu Rok lidové architektury. Pracoviště celé republiky k němu připravila řadu akcí a poskytovala rovněž odbornou pomoc i evidenční a dokumentační podklady.

Mezi reprezentační počiny patří jistě také vydání reprezentační publikace Průvodce po památkách ve správě Národního památkového ústavu. Kniha představuje všechny objekty ve správě NPÚ, jejich historii a vývoj a doplněna je kvalitními fotografiemi. Kniha vyšla ve dvou jazykových mutacích. Kromě češtiny také v angličtině jako Guide to Monuments in the care of the National Heritage Institute in the Czech Republic.

Prezentaci aktivit především sekce správy objektů si Národní památkový ústav zajistil svou účastí na veletrzích Go a Regiontour v Brně, Holiday World na výstavišti v Praze a na menších akcích, například regionálních svatebních veletrzích. Publikační činnost instituce byla představena na veletrhu Svět knihy. Odborným tématům památkové péče byl prostor věnován na druhém ročníku veletrhu Památky konaném na pražském holešovickém výstavišti. Na závěr roku probíhala ještě příprava expozice na zahraničním veletrhu Monumento v Salzburku.

Technologická laboratoř Generálního ředitelství NPÚ, která je základním technologickým zázemím pro péči o národní kulturní památky a památky ve správě NPÚ a orientuje se na technologie a průzkumy historických stavebních materiálů, pořádala v roce 2013 první ročník Letní školy památkové technologie v Českém Krumlově a v rámci projektu (Ne)tušené souvislosti připravila speciální technologické prohlídky hradů Bečov a Švihov.

Konference Mosty mezi hrady a zámky – Quo vadis

Příkladná obnova hradu Bečov

Aktivítám kolem Bečova se věnovala také konference v Národním technickém muzeu. Věnovaná byla výsledkům veřejné architektonické soutěže SH Bečov – příkladná obnova hradu, přilehlých objektů a areálu. Na konferenci navázala výstava soutěžních návrhů.

K nejvýznamnější odborným akcím roku patřila mezinárodní konference Mosty mezi hrady a zámky – Quo vadis zaměřená na péči o historické interiéry a budoucnost evropských památek. Konala se v budově Českého muzea hudby, na státním zám-

ku Konopiště a v Arcibiskupství pražském a věnovala se restaurování historických interiérů v souvislosti s kvalitou prezentace veřejnosti zpřístupněných památek. Národní památkový ústav byl dále spolupředatelem konference Obnova památek 2013, ročníku věnovaného krovům a dřevěným konstrukcím.

Více informací o vybraných akcích je k dispozici ve třetí kapitole.

Poskytování informací dle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Na základě ust. § 18 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, předkládáme následující počty věcí vyřizovaných v intencích tohoto zákona v roce 2013:

- územní útvary – celkem počet žádostí: 28
- generální ředitelství – celkem počet žádostí: 17
- celkem počet za NPÚ: 45

- generální ředitelství – počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti: 3
- generální ředitelství – počet odvolání proti rozhodnutí předaných MK: 3

- generální ředitelství – počet stížností podle § 16a InfZ předaných MK: 1
- generální ředitelství – počet stížností podle § 16a InfZ vyřízených formou autoremedury: 0

Rozsudek soudu ve smyslu § 18 odst. 1 písm. c) InfZ, tj. ve věci přezkoumání zákonnosti povinného subjektu, nebyl vydán, jelikož zákonnost může být přezkoumána toliko u rozhodnutí nadřízeného orgánu, tj. MK.

Výhradní licence ve smyslu § 18 odst. 1 písm. d) InfZ nebyla vydána žádná.

Vedoucí pracovníci

Ing. arch. Ondřej Šefců, ředitel

234 653 122, sefcu.ondrej@npu.cz

Mgr. Josef Hájek, vedoucí odboru evidence, dokumentace a informačních systémů

234 653 131, hajek.josef@npu.cz

Mgr. Horymír Kubiček, vedoucí odboru péče o památkový fond

234 653 273, kubicek.horymir@npu.cz

PhDr. Jaroslav Podliska, Ph.D., vedoucí odboru archeologie

234 653 132, podliska.jaroslav@npu.cz

Obecné informace o činnosti pracoviště

Územní odborné pracoviště v hlavním městě Praze má působnost v celém rozsahu Velké Prahy. V jeho spádovém území se nachází 2 106 nemovitých kulturních památek, 3 památkové rezervace, 7 vesnických památkových zón a 10 městských památkových zón. Pražská památková rezervace leží ve středu hlavního města a svou výměrou 866 hektarů představuje největší městskou památkovou rezervaci v České republice. Její celosvětový význam podtrhl zápis na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO v roce 1992.

Pracoviště nespravovalo k roku 2013 žádnou památku, ale vykonávalo odborný dohled a spolupracovalo při realizaci obnovy památek v souladu se závaznými stanovisky. Vzhledem k rozloze tohoto území a bohat-

Kontakt

Na Perštýně 12/356, 110 00 Praha 1 – Staré Město

Tel.: +420 234 653 111, fax: +420 234 653 119

E-mail: sekretariat@praha.npu.cz

www.npu.cz/uop-hmp

Poradní orgány ředitele

Památková rada

Interní komise

Regionální komise

Pražské archeologické komise

ství jeho památkového fondu náleží agenda pracoviště dlouhodobě k nejrozsáhlejším v rámci celého NPÚ.

Profil územního odborného pracoviště v Praze výrazným způsobem spoluvytváří jeho samostatný archeologický odbor. K jeho hlavním úkolům náleží vedle výkonu a koordinace archeologické činnosti ve smyslu státní památkové péče také provádění záchranných archeologických výzkumů na území hlavního města, především v jeho historické části. Činnost celého odboru je úspěšně prezentována na adrese www.archeopraha.cz.

Přehled všech dotací přidělených MK na akce kontrolované pracovištěm

Název dotace	Dotace v tis. Kč
Havarijní program	1 700
Program záchrany architektonického dědictví	1 930
Program regenerace městských památkových rezervací a zón	1 040
Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny	450
Program restaurování	750
Celkem	5 870

Souhrnný přehled všech odborných vyjádření

ÚPD	Odborná vyjádření dle §14 zákona č. 20/87 Sb.	Ostatní	Celkem
10	18 777	1 437	20 224

Počet archeologických akcí

Archeologické akce	Počet
Dohled	12
Záchranný archeologický průzkum	22
Celkem	34

Provedené operativní průzkumy

Staré Město, kostel sv. Ducha
Malá Strana, čp. 528, Karmelitská 3
Nové Město, čp. 146, V Jiřínách 5
Malá Strana, čp. 502, U Sovových mlýnů, zbořená stavba, ohradní zeď
Staré Město, čp. 487, Kožná 16, Železná 8

Nové Město, čp. 135, Mikulandská 7
Staré Město, čp. 269, Betlémské náměstí, Dům U Halánků
Nové Město, kostel sv. Apolináře
Nové Město, čp. 696, Vodičkova 26 / V Jámě 2

Staré Město, kostel sv. Jakuba
Staré Město, čp. 596, Celetná/Štupartská
Staré Město, čp. 735, Rámová
Staré Město, čp. 650, Rybná

Věda a výzkum

Odbor archeologie („OA“)

Archeologové pražského pracoviště NPÚ provedli v roce 2013 celkem 34 archeologických akcí především v prostoru památkové rezervace, ale i mimo ni, většinou menších v rámci stavebních prací (kanalizace, výkopy, šachty). Z nich dvě se zařadily k největším, nejdelším a nejvýznamnějším výzkumům poslední doby, a to výzkum Klementina (více viz třetí kapitola) a areálu Mikulandská.

Archeologický výzkum proluky a domu čp. 135 na nároží Národní třídy a Mikulandské ulice, Praha 1 – Nové Město (p.č. 841, 842, 843; ZAV č. 2013/33, Tomáš Cymbalak)

Na místě má v průběhu dvou nejbližších let vzniknout nový hotelový komplex. Pracovníci ÚOP v hlavním městě Praze zde realizovali rozsáhlý záchranný archeologický výzkum a navázali tak na dva zjišťovací výzkumy provedené v letech 2007 a 2012. Celkově bylo prozkoumáno 1526 m². Poznatky o předlokačním raně středověkém osídlení ukazují na četné sídlištní, zpracovatelské a řemeslné aktivity. Překvapivým zjištěním bylo odhalení fragmentu západní (okrajové?) části patrně větší kostrové nekropole lokalizované ve východní části proluky pod čp. 136. Závažným faktem je, že se zdejší měšťanské domy a parcely od poloviny 14. století kontinuálně vyvíjejí až do dneška. Mezi zajímavé nalezené artefakty je třeba zařadit pozdně středověký meč. K dalším unikátním nálezům patří kolekce několika desítek fragmentů drobných, pozdně středověkých keramických plastik s náboženskou tematikou.

Další dvě významné archeologické akce byly:

- nález zbytků hradebního tělesa a části věžové stavby v Thunovské ulici čp. 192/III
- výzkum jinak veřejnosti obtížně přístupného areálu francouzského velvyslanectví, sídlicího v Buquoyském paláci, čp. 486, na Velkopřevorském náměstí na Malé Straně

Vědecko-výzkumné úkoly s podílem OA v roce 2013:

- Románská sakrální architektura v Praze – pohled archeologie. Zpracování a publikace výsledků archeologických výzkumů sakrální architektury v Praze. Grant GA ČR. Řešitel: Zdeněk Dragoun, spoluřešitel: Michal Tryml, ÚOP HMP.
- Archeologie. Výzkumný úkol financovaný z podpory dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace v roce 2013. Plnění výzkumných cílů z tématu Průzkum a analýza nových historických pramenů k dějinám území ČR, odborné zpracování a vědecké vyhodnocení záchranných archeologických výzkumů na příkladech z Prahy (J. Podliska a kolektiv ÚOP HMP).
- Integrovaný informační systém archeologických pramenů Prahy 2013–2017. Projekt č. DF13P01OVV014 financovaný z programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI). Hlavní příjemce a koordinátor Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i. (I. Boháčová), další příjemce a spoluřešitel Národní památkový ústav (J. Podliska, J. Havrda, V. Staňková ÚOP HMP).

Rehabilitace severní části Střeleckého ostrova v Praze

V rámci pracoviště byla roku 2013 vydána zásadní monografie pro poznání středověkých dějin Prahy Nebovidy: středověká osada v pražském podhradí autorů Jana Havrdu, Michala Trymla a kol. jako další díl řady monografií Archeologické prameny k dějinám Prahy.

Odbor péče o památkový fond („OPPF“)

Pracovníci OPPF Mgr. Hedvika Křížová a Ing. arch. Anna Schránílová se podílejí na zpracovávání výzkumného úkolu Průzkumy a prezentace architektury 19. a 20. století – dílčího cíle Průzkum architektury 60.–80. let 20. století v Praze. V roce 2013 bylo pokračováno v dokumentaci objektů spadajících do zájmové skupiny se zaměřením na stavby s ubytovací funkcí. Na základě archivního a terénního průzkumu byla zpracována podrobná dokumentace objektu Plaveckého stadionu v Podolí formou katalogového listu. Následně byl proveden průzkum několika pražských hotelů (Parkhotel, Intercontinental, někdejší Forum, Praha). Výstup v podobě článku Hotel Praha: od architektonické soutěže po jeho uměleckou a uměleckořemeslnou výzdobu byl publikován v prvním čísle časopisu Staletá Praha v roce 2013. Další článek věnovaný třem pražským hotelům, Parkhotelu, Intercontinentalu a někdejšímu hotelu Forum, zaměřený především na interiéry a uměleckou výzdobu, bude uveřejněn v roce 2014. Na zpracování výzkumného úkolu Výzkum a detailní dokumentace stavu objektu (pasportizace) a dokumentace při podchycení bezprostředně ohrožených a ve velké míře mizejících stavebních uměleckořemeslných prvků v Praze se za OPPF podílela Mgr. Veronika Bartošová.

Odbor evidence, dokumentace a IS („OEDIS“)

V červnu 2013 byl zahájen grantový projekt Studentská mise při zhodnocení památkového potenciálu Prahy (registrační číslo CZ.2.17/3.1.00/36329, s výhledem trvání do května 2015), předložený NPÚ ve spolupráci s Klubem Za starou Prahu a podpořený Magistrátem hl. m. Prahy v rámci operačního programu Praha Adaptabilita (Evropský sociální fond). Grantový projekt je založen na propojení výuky památkové péče na vysokých školách s praxí. Studenti jsou aktivně zapojeni do konkrétního výzkumného úkolu s názvem Výzkum potenciálu památkového fondu Prahy v mimorezer-

vačním území, což je dlouhodobý projekt zaměřený na základní screening a revizi památkového fondu na území Velké Prahy, a to konkrétně na těch územích a lokalitách, které se v současnosti výrazně proměňují. Výstupem studentské práce pod metodickým vedením NPÚ budou tištěné souhrnné elaboráty s fotografickými a mapovými přílohami.

Dále se někteří pracovníci OEDIS zúčastnili institucionálních projektů: SHP/OPD a Průzkumy a prezentace architektury 19. a 20. století.

Další významné aktivity pracoviště

Odbor archeologie

Jednou z nejvýznamnějších akcí obnovy kulturních památek bylo provedení obnovy Nového hradu v Kunraticích, významné hradní stavby doby lucemburské. Po dlouhá staletí byly jeho pozůstatky záměrně ničeny. Stav hradního areálu na počátku 21. století byl katastrofální. Situaci zvrátila akce Přemostění příkopu Kunratického hradu a stavební sanace (konzervace) zříceniny Nového hradu financovaná Hlavním městem Prahou. Projektční a přípravné práce probíhaly v letech 2009–2012, stavební realizace pak v letech 2012–2013. Odborný památkový dohled zajišťovali pracovníci ÚOP v hl. m. Praze. Kulturní památce se dostalo šetrné konzervace všech dochovaných autentických konstrukcí hradu, a to včetně konstrukčních detailů. Nově byl vybudován dřevěný most přes hradní příkop s bezbariérovým přístupem a byl osazen zcela nový informační systém v podobě panelů.

Pracovníci OA uskutečnili 16 odborných přednášek v rámci konferencí, workshopů, odborných seminářů aj. a spolupracovali na čtyřech expozicích v českých muzeích.

Odbor evidence, dokumentace a IS

OEDIS dokončil dokumentaci mobiliáře v budově Městské knihovny v Praze na Mariánském náměstí (primátorská rezidence, Divadlo Říše loutek, ředitelna Městské knihovny) a pokračoval ve zpracovávání kostela sv. Tomáše na Malé Straně v rámci integrovaného systému ochrany („ISO“). Odbor podal 14 významných návrhů na prohlášení objektů za kulturní památku. Za nové KP byly na návrh OEDIS prohlášen např. areál děkanství čp. 21 v Uhříněvsi, Nákladové nádraží Praha-Žižkov a plastika Vzlet od Jiřího Nováka (v Ruzyni).

Odbor péče o památkový fond

Mimořádně rozsáhlé stavební a developerské aktivity odehrávající se v pražské památkové rezervaci, památkových zónách a dalších památkově chráněných územích Prahy se odrážejí ve zpracování více než 20 tisících písemných vyjádření k navrženým stavebním činnostem, obnově a restaurování kulturních památek aj., ale též v bezmála šesti tisících odborných konzultacích jak na půdě ústavu, tak při památkovém dohledu v terénu.

K nejzásadnějším akcím celkové rekonstrukce kulturní památky v rámci odboru v roce 2013 patřily:

- palác Rapid, čp. 377, 28. října 13, Staré Město, Praha 1
- Buquoyský palác, čp. 2, Velkopřevorské nám., Malá Strana, Praha 1 (zejména obnova teras dvorních křídel a opěrné zdi k Čertovce)
- Rothmayerova vila, Břevnov, čp. 896, U Páté baterie 50, Praha 6
- rehabilitace severní části Střeleckého ostrova
- obnova uliční fasády objektu zvaného Viola, Staré Město, čp. 1011, Národní 7, Praha 1

Odbor péče o památkový fond se podílel také na programu workshopu na téma Management Planu statků světového dědictví UNESCO, konaného 2. února 2013 v prostorách pražské primátorské rezidence. Workshop byl uspořádán v souvislosti s přípravou Management Planu Historického centra Prahy, který bude sloužit jako strategický dokument stanovující cíle a priority při ochraně mimořádně univerzální hodnoty statku.

Pracoviště v hl. m. Praze pořádalo či spolupořádalo mnoho vzdělávacích aktivit pro odborníky, studenty a veřejnost. Pět celosemestrálních přednášek vedli archeologové a památkáři na vysokých školách. Archeologové se podíleli na dvaceti přednáškách pro veřejnost, výstupech v rámci popularizace oboru a mediálních prezentacích výzkumů, ostatní pracovníci jich uskutečnili kolem dvaadvaceti. Konalo se také několik prohlídek pro veřejnost běžně nepřístupných objektů nebo exkurzí u příležitosti akcí NPÚ.

Pracoviště vydalo dvě čísla 29. ročníku časopisu Statelá Praha, recenzovaného periodika pro národní kulturní dědictví, památkovou péči, archeologii a dějiny umění v Praze, které je financováno příspěvkem z institucionální podpory Ministerstva kultury dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace.

Archeologové během roku 2013 prezentovali svou práci 17 publikačními výstupy v odborné literatuře, ostatní pracovníci se podíleli devíti výstupy.

Poskytování informací dle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Vyřízeno bylo 15 žádostí s řádnou odpovědí, z toho dvě žádosti byly vyřízeny ve spolupráci s právním oddělením GnŘ, a byla podána jedna žaloba pro nečinnost – též vyřídilo právní oddělení GnŘ (byla stažena).

ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVIŠTĚ STŘEDNÍCH ČECH V PRAZE

Vedoucí pracovníci

Ing. arch. Vojtěch Láska, ředitel
274 008 113, laska.vojtech@npu.cz

PhDr. Vladislav Razím, vedoucí odboru evidence, dokumentace a informačních systémů
274 008 281, razim.vladislav@npu.cz

Ing. Jan Žižka, vedoucí odboru péče o památkový fond
274 008 261, zizka.jan@npu.cz

Kontakt

Sabinova 373/5, 130 11 Praha 3
Tel.: +420 274 008 111, fax: +420 274 008 112
E-mail: stc@stc.npu.cz, www.npu.cz/uop-sc

Poradní orgány ředitele

Hodnotitelská komise NPÚ ÚOP SČ pro projednávání návrhů na prohlášení věcí za kulturní památky
Redakční rada časopisu Průzkumy památek
Redakční rada časopisu Památky středních Čech

Obecné informace o činnosti pracoviště

Pracoviště vykonávalo komplexní odborné poznávací, evidenční, dokumentační, metodické, koncepční, hodnotící, iniciační, koordinační, prezentační a osvětové činnosti a služby v oblasti památkové péče ve Středočeském kraji, který zahrnuje správní obvody obcí Benešov, Beroun, Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, Čáslav, Černošice, Český Brod, Dobříš, Hořovice, Kladno, Kolín, Kralupy nad Vltavou, Kutná Hora, Lysá nad Labem, Mělník, Mladá Boleslav, Mnichovo Hradiště, Neratovice, Nymburk, Poděbrady, Příbram, Rakovník, Říčany, Sedlčany, Slaný, Vlašim, Votice.

V jeho spádovém území se k 31. prosinci 2013 nacházelo 4 331 nemovitých památek, 12 památkových rezervací a 62 památkových zón (včetně 2 krajinných). Na Seznamu UNESCO je zapsána 1 památka – Kutná Hora, historické jádro města s chrámem sv. Barbory a katedrálou Panny Marie v Sedlci.

Přehled všech dotací přidělených MK na akce kontrolované pracovištěm

Název dotace	Dotace v tis. Kč
Havarijní program	5 700 + 1 702 restaurování
Program záchrany architektonického dědictví	19 715
Program regenerace městských památkových rezervací a zón	9 204
Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny	2 000
Program restaurování	800
Celkem	39 121

Souhrnný přehled všech odborných vyjádření

820.4	820.1	820.2	823	820.3.2 820.3.1	820.3.6	celkem
156	674	1036	23	44*	475	2 408

Souhrnný přehled všech odborných vyjádření za oddělení archeologie

Dohled	5
Záchraný archeologický průzkum	5
Celkem	10

Akce stavebněhistorických průzkumů

Brandýs nad Labem, (okr. Praha-východ), čp. 98, OPD
Dobříš (okr. Příbram), manufaktura, U Pivovaru, čp. 261, OPD
Hořovice – Velká Víska (okr. Beroun), fara čp. 33, OPD
Hořovice (okr. Beroun), bývalý hospic františkánů, čp. 253, OPD

Jenštejn (okr. Praha-východ), zřícenina hradu, SHP
Kněžves (okr. Rakovník), rychta čp. 102, SHP
Koleč (okr. Kladno), zámek a hospodářský dvůr čp. 1, SHP – doplnění starší verze

Kolín, obytný dům – dvůr, Karlovo nám. čp. 7, OPD
Kolín, torzo pivovarské spilky, OPD sklepů
Křivoklát – hradní kaple, SHP
Kutná Hora, obytný dům se srubem,
Husova čp. 135, OPD
Milostín (okr. Rakovník), zaniklý kostel
Neustupov (okr. Benešov), kostel Nanebevzetí P. Marie,
OPD věže

Obděnice (okr. Příbram), kostel Nanebevzetí P. Marie, geodetické
zaměření, SHP
Rejšice (okr. Mladá Boleslav), fara čp. 1
Stránka (okr. Mladá Boleslav), sýpka při zámku čp. 1, OPD fasády
a stropů
Tuchoměřice (okr. Praha-západ), hospodářský dvůr, Školní
čp. 57, OPD
Votice (okr. Benešov), Starý zámek, SHP
Želenice (okr. Kladno), kostel sv. Jakuba Většího, fotodokumen-
tace fasád

Věda a výzkum

1. DKRVO – Výzkum nemovitých památek v ČR. Aktuální metodické otázky průzkumu a dokumentace, ohrožené druhy památek a jejich vybrané exempláře

Vladislav Razím (garant a řešitel), Jan Kypta, Jan Veselý, Jan Žižka, Eva Vyletová (spoluřešitelé)

Vladislav Razím (garant úkolu) – editace metodik, provádění OPD ohrožených, metodicky instruktivních exemplářů nemovitých památek

Jan Veselý (spoluřešitel) – tvorba rukopisu metodiky Měřická dokumentace pro průzkum v památkové péči, provádění OPD

Jan Kypta, Eva Vyletová (spoluřešitelé) – provádění OPD

Jan Žižka (spoluřešitel) – tvorba rukopisu publikace Hospodářské dvory v Čechách, provádění OPD

Ivan Minář (spolupráce) Lidová architektura – oborový průzkum výtvarných prvků a metodika jeho výstupů v geografickém informačním systému („GIS“)

2. DKRVO – Výzkum, dokumentace a prezentace movitého kulturního dědictví

Šárka Kolářová (spoluřešitelka)
Výzkum v mobiliárních fondech ÚPS Praha se primárně zaměřil na sbírku historických saní, která je vystavena v expozici v tzv. Královnině křídle na hradě Křivoklátě.

Petr Vácha (spoluřešitel)
Výzkum a dokumentace zvonářských památek ve východních a středních Čechách.

3. DKRVO – Podpora recenzovaného periodika Průzkumy památek

Olga Klapetková (garantka)
Byla vydána obě čísla periodika 20. ročníku v rozšířeném vydání (č. 1–280 s., č. 2–216 s.).

4. DKRVO – Podpora rozvoje Integrovaného informačního systému památkové péče

Irena Blažková (spoluřešitelka), Petr Vácha (spoluřešitel)
V roce 2013 byly analyzovány, navrženy, zadány a testovány úpravy informačních systémů památkové péče, zejména metainformačního systému „MIS“ a GIS. Hlavní úsilí však bylo zaměřeno na přípravu podkladů pro Památkový katalog.

5. DKRVO – Průzkumy a prezentace architektury 19. a 20. století

Šárka Koukalová (spoluřešitelka)
Příprava a vydání publikace Letní rezidence Pražanů. Dobřichovice a vilová architektura 19. a 20. století.

6. DKRVO – Tematické průzkumy jednotlivých památek

Jana Svobodová-Tichá (spoluřešitelka)
Práce v řešitelském týmu pro území středních Čech.

7. DKRVO – Archeologie

Jan Kypta (spoluřešitel)
Práce v řešitelském týmu – spolupráce na zaměřování obléhacího tábora Nového hradu u Kunratic (Praha 4).

8. DKRVO – Kritická ediční řada Soupisy památek

Vladislav Razím (spoluřešitel)
Koncepční spolupráce v řešitelském týmu.

9. NAKI – Kulturně historicky cenná území jako součást národní a kulturní identity ČR

Vladislav Razím (spoluřešitel)
Tvorba certifikované mapy se speciálním obsahem – středověká městská opevnění v ČR; dílčí průzkumy jednotlivých městských opevnění.

10. DKRVO – Dějiny a teorie památkové péče

Vít Jesenský (spoluřešitel), garant: PhDr. P. Kroupa – NPÚ Brno
Výzkum a práce na textu zprávy o roli a strukturování teorie památkové péče na pozadí české tradice.

Další významné aktivity pracoviště

Vybrané obnovy kulturních památek

Pracoviště Kutná Hora, Jakubská čp. 1, arciděkanství, rejstříkové číslo ÚSKP 20515/2-1043, salonek v prvním patře, restaurování nástěnné a nástropní malby – více informací je uvedeno ve třetí kapitole

Kutná Hora, dům čp. 603, „U tří králů“, rekonstrukce malovaného průčelí: Rok 2013 přinesl zásadní proměnu do nedávna nenápadného domu čp. 603. Vlastník se rozhodl obnovit malovanou výzdobu průčelí, kterou dům dostal při výstavbě na přelomu 19. a 20. století. Akce se s velkým nasazením ujal restaurátor Pavel Novák, ak. mal., který v roce 2011, na základě dostupné dokumentace, navrhl a provedl rekonstrukci malby a připravil šablony. K vlastní rekonstrukci došlo v červenci 2013. Tato unikátní a ojedinělá rekonstrukce malovaného průčelí městského domu, navíc provedená v klasické technologii, obohatila nejen vlastní dům, ale i okolní část samotného jádra MPR.

Nové Dvory, okres Kutná Hora, kostel sv. Anny, obnova krovové konstrukce: Klášterní kostel sv. Anny je významnou barokní stavbou z let 1695–1722. Kupolovitá střecha s lucernou měla do roku 2013 novodobou, konstrukčně problematickou a navíc značně narušenou krovovou konstrukci. Zkušeným projektantem byla navržena obnova barokní podoby konstrukce. V roce 2012 byly vyrobeny veškeré prvky krovu a sestaveny v halovém prostoru. V roce 2013 pak následovalo rozebrání a přenesení konstrukce na kostel sv. Anny. V roce 2014 bude obnovena krytina. Obnova krovu kostela je příkladem projekčně kvalitně připravené a zkušenými řemeslníky realizované akce.

Třebešice, okres Benešov, chlévy v areálu zámku – více informací je uvedeno ve třetí kapitole

Velenka, okres Nymburk, kostel sv. Petra v Okovech, západní průčelí: V roce 2013 byla za zásadní dotace ze ZIF realizována celková obnova daného kostela, postaveného v letech 1733–34 podle návrhu K. I. Dientzenhofera. Kromě zásadní obnovy krovu a krytiny z tašek bobrovek byla maximální pozornost věnována členění fasád. Kostelu ve Velence se tedy opět vrátila podoba odpovídající jedné z nejvýznamnějších vrcholně barokních staveb v kraji.

Želenice, okres Kladno, kostel sv. Jakuba Většího – více informací je uvedeno ve třetí kapitole

Výstavy a přednášky spojené s Rokem lidové architektury

Středočeské pracoviště se zapojilo do projektu Rok lidové architektury.

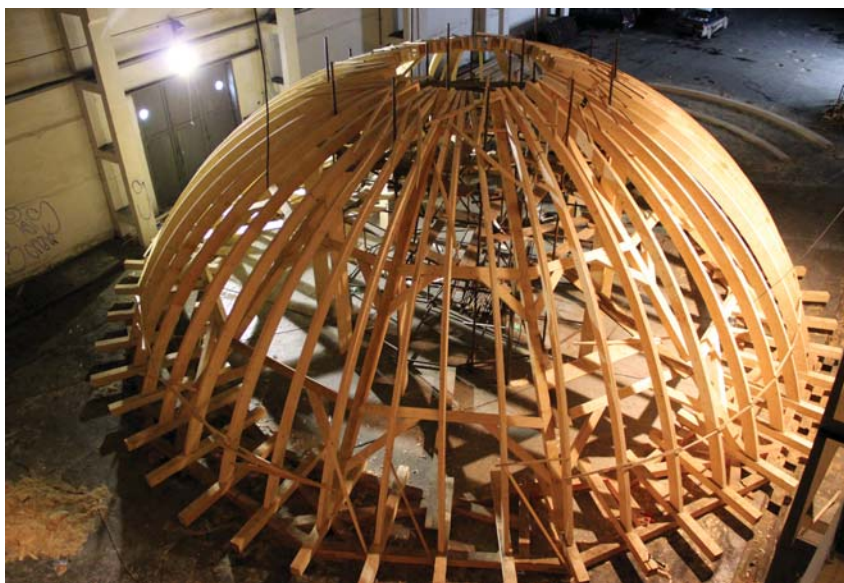
Výstava autorky Mgr. Jany Berkové představila jedinečný soubor selských bran se štítovými nástavci na Mladoboleslavsku ve skanzenu v Kouřimi (duben–srpen) a v pražské Trmalově vile (září).

Veřejný přednáškový cyklus byl rovněž tematicky zaměřen na lidovou architekturu a stavitelství, proběhlo pět hojně navštívených přednášek.

K Roku lidové architektury se připojil také edukační program pro žáky základních škol o lidovém řemesle.

Mezi stálé priority pracoviště patří odborná **ediční činnost**, zejména vydávání dvou periodik Památky středních Čech (27 ročníků, 2 čísla ročně) a Průzkumy památek (20 ročníků, 2 čísla ročně). Oba tituly jsou zařazeny do Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik. V roce 2013 jsme vydali soubor letáků pro Kutnou Horu a připravili pro ÚPS v Praze dva průvodce: Zámek Mnichovo Hradiště a Sázavský klášter.

Obnova krovové konstrukce v kostele sv. Anny v Nových Dvorech

Poskytování informací dle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

V roce 2013 NPU ÚOP SČ neobdržel žádnou žádost o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVIŠTĚ V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Vedoucí pracovníci

Ing. Vlastislav Ouroda, Ph.D., ředitel
721 589 856, ouroda.vlastislav@npu.cz

PhDr. Pavel Hájek, vedoucí odboru evidence, dokumentace a informačních systémů
607 556 510, hajek.pavel@npu.cz

Ing. arch. Naděžda Pálková, vedoucí odboru péče o památkový fond
724 924 931, palkova.nadezda@npu.cz

Obecné informace o činnosti pracoviště

Českobudějovické územní odborné pracoviště Národního památkového ústavu je vědecko-výzkumnou institucí, která se zabývá ochranou, poznáváním, dokumentací a prezentací památkového fondu na území Jihočeského kraje. Kontinuálně odborně spolupracuje se samosprávami, které zřizují výkonné orgány památkové péče, i dalšími odbornými či vědecko-výzkumnými organizacemi včetně občanských iniciativ.

Kontakt

Senovážné náměstí 6, 370 21 České Budějovice
Tel.: +420 387 312 140, fax: + 420 386 351 556
E-mail: epodatelna@npu.cz
www.npu-cb.eu, www.npu.cz/uop-cb

Poradní orgány ředitele

Památková rada ÚOP v Českých Budějovicích
Územní komise pro posuzování návrhů na prohlášení a rušení prohlášení věcí za kulturní památky
Interní komise pro péči o památkový fond
Ediční a publikační rada NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích

Přehled všech dotací přidělených MK na akce kontrolované pracovištěm

Název dotace	Dotace v tis. Kč
Havarijní program	5 880
Program záchrany architektonického dědictví	9 180
Program regenerace městských památkových rezervací a zón	11 406
Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny	3 154
Program restaurování	700
Program Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností	11 937
Celkem	42 257

Souhrnný přehled všech odborných vyjádření

ÚPD	Odborná vyjádření dle §14 zákona č. 20/87 Sb.	Ostatní	Celkem
57	2 240	1 540	3 837

Počet archeologických akcí

Archeologické akce	Počet
Dohled	6
Záchranný archeologický průzkum	5
Celkem	11

Akce stavebněhistorických průzkumů

Bavorovice (ČB) – usedlost čp. 13

České Budějovice (ČB) – Senovážné nám. čp. 6/230; nám. Přemysla Otakara II. čp. 83; Rožnov čp. 1243; Riegrova čp. 1791/25

Český Krumlov (ČK) – Latrán, Vnitřní město, Horní Brána, Plešivec, Špičák, Nádražní předměstí, Latrán čp. 85, nám. Svornosti čp. 3

Kostelec nad Vltavou (PI) – Zahrádka čp. 15

Lenora (PT) – Kaplický potok

Milevsko (PI) – vily v ulici gen. Svobody čp. 479–484

Netolice (PT) – Za Potokem čp. 281

Písečné (JH) – zámek

Pole (PI) – zámek

Vimperk (PT) – Pražská čp. 167

Zlatá Koruna (CK) – čp. 13

Věda a výzkum

Projekt NAKI	Číslo projektu	Garant	Řešitelé v ÚOP ČB
Kulturně historicky cenná území	DF12P01OVV044	Ing. Ouroda, Ph.D.	Ing. Ouroda, Ph.D., Ing. arch. Ehrlich, Mgr. Hansová, Ing. arch. Pálková, Ing. Šnejd, Ing. arch. Špinarová, Palacký, Ing. Pavlátová, Ing. arch. Bouška, Ing. arch. Kuča
Tisky 16. století v zámeckých knihovnách	DF1201OVV024	PhDr. Hájek, PhDr. Mašek	PhDr. Ourodová, PhDr. Hájek, Frencl Monika, Mgr. Hájková
Ochrana a péče o historickou kulturní krajinu	DF12P01OVV001	Ing. Weber, Ing. Kučová	Ing. Ehrlich, Ing. Pavlátová
Kulturní krajina	DF13P01OVV001	Ing. Novák, Mgr. Cichrová	Mgr. Cichrová, PhDr. Ourodová, Ing. Pavlátová, Ing. Olšanová, Mocová, Koubová, Ing. Ehrlich
Vzdělávací role NPÚ	DF12P01OVV014	PhDr. Veselá, Bc. Charvátová	Bc. Neprašová, Mgr. Kosová
Každodenní život a kulturní vliv aristokracie	DF11P01OVV026	PhDr. Kadlec	PhDr. Ourodová
Metodika uchování předmětů kulturní povahy	DF13P01OVV016	PhDr. Vácha	PhDr. Ourodová

Cíle DKRVO	Číslo cíle	Garant	Koordinátor za ÚOP ČB	Řešitel za ÚOP ČB
Kritická ediční řada Soupisy památek	10H3031030	PhDr. Vácha	Mgr. Gaži	Mgr. Gaži
Odborné knihy	10H3031040	Mgr. Gaži	Mgr. Gaži	Mgr. Gaži
Průzkumy a prezentace architektury 19. a 20. století	10H3031090	Ing. arch. Goryczková	Ing. arch. Štorková	Ing. arch. Štorková, Mgr. Zuzáková
Tematické průzkumy jednotlivých památek	10H3031110	PhDr. Nejedlý Ph.D.	PhDr. Lavička, Ph.D.	PhDr. Lavička, Ph.D.
Výzkum, dokumentace a prezentace movitého kulturního dědictví	10H3031130	PhDr. Černá	PhDr. Hájek	PhDr. Hájek, Mgr. Geršlová, Bc. Štědrá, Brašničková
Výzkum nemovitých památek v ČR	10H3031140	PhDr. Razím	Ing. Šnejd	Ing. arch. Pálková, Ing. Šnejd

Další významné aktivity pracoviště

Českokobudějovické územní odborné pracoviště každodenně zpracovává rozsáhlou agendu, která vyplývá ze zákona o památkové péči a týká se evidence a dokumentace památkového fondu na území Jihočeského kraje a odborných vyjádření k opravám, úpravám, konzervaci a restaurování kulturních památek a součástí plošně chráněných území. Pro zvláště metodicky obtížná odborná stanoviska zabezpečuje pravidelné zasedání interní komise pro péči o památkový fond a minimálně jednou ročně i zasedání památkové rady za účasti externích odborníků. Komisionálně jsou zde řešeny i návrhy na prohlášení kulturních památek. Odborní pracovníci českokobudějovického pracoviště zajišťují monitoring dvou památek zapsaných na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO (Český Krumlov, Hološovice) a vypracovávají též

Restaurování interiérových štuků, umělých mramorů a nástěnných maleb v kostele Navštívení Panny Marie v Dobré Vodě u Nových Hradů

odborná stanoviska týkající péče o významnou část fondu národních kulturních památek na území Jihočeského kraje. Ve spolupráci s českobudějovickou ÚPS zajišťují základní evidenci mobiliáře státem spravovaných památkových objektů a zpracovávají odborná vyjádření k restaurování jejich rozsáhlých mobiliárních fondů. Spolupracují též na vzniku jejich interiérových instalací a expozic.

Mezi hlavní specializace pracoviště náleží zejména následující aktivity:

1. Systematická příprava odborných podkladů pro územní plošnou ochranu a precizace metodických přístupů k této specifické agendě památkové péče.
2. Výzkum a praktická aplikace nových přístupů k evidenci a dokumentaci památek včetně kupříkladu dlouhodobě odborně opomíjených fondů zámeckých knihoven.
3. Odborně zaměřená publikační činnost dlouhodobě rozvržená do čtyř edičních řad (Collectiones, Monumenta, Miscellanea, Didactica) profilovaných podle tematického zacílení výzkumných projektů, nabízejících jasně vymezené možnosti v mezioborových a meziinstitucionálních formách spolupráce a zaměřených na odlišné cílové skupiny čtenářů.
4. Odborná příprava a praktická realizace didaktických programů přibližujících památkový fond a postupy památkové péče školním skupinám a rodinám s dětmi.

Mezi nejvýznamnější akce obnovy kulturních památek uskutečněné za odborné spolupráce ÚOP v Českých Budějovicích patří kupříkladu stavební obnovy synagogy v Českém Krumlově (více informací je k dispozici ve třetí kapitole), hrobky schwarzenberské sekundogenitury v areálu zámku Orlík (PI), dvou štitových průčelí zámku Pole u Kadova (ST), restaurování interiérových štuků, umělých mramorů a nástěnných maleb v poutním kostele Navštívení Panny Marie v Dobré Vodě u Nových Hradů (ČB), dokončení pětiletého restaurování malířské výzdoby v arkádových kaplích ohradní zdi hřbitova při kostele sv. Petra a Pavla v Albrechticích nad Vltavou (PI) (více informací je k dispozici ve třetí kapitole), restaurování souboru mobiliáře prezentovaného v souvislosti se vznikem nové interiérové instalace Státního zámku Dačice (JH) či opony ochotnického spolku Šumavan v Bavorově. Odborní pracovníci českobudějovického pracoviště se též podíleli na průzkumu, záchraně a přene-

Výstava Jihočeská architektura 20. století

sení zbytků jedné ze středoevropsky nejstarších dřevěných venkovských staveb (dvacátá léta 15. století) nacházející se v Mirkovicích (ČK). Stavebním průzkumem tvrze v Budkově (JH) byla na základě dochovaných druhotně upravených konstrukcí interpretována nečekaná podoba raně renesančního objektu určeného pro rekreaci příslušníků rodu pánů z Hradce. Archeologický průzkum, který byl proveden na nádvoří Státního hradu Nové Hradky (ČB), zachytil pozůstatky neznámé gotické stavby.

Českobudějovické územní odborné pracoviště NPÚ též zajišťovalo organizaci krajského kola soutěže o titul Historické město roku 2013.

Významnou prezentační aktivitou NPÚ zacílenou v roce 2013 na obyvatele jihu Čech bylo vytvoření dvou putovních výstav zaměřených na historické technologie užívající dřevo v jihočeském stavitelství a jihočeskou architekturu 20. století.

Poskytování informací dle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

V roce 2013 nebyla na ÚOP v Českých Budějovicích podána žádná žádost o poskytnutí informací dle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVIŠTĚ V PLZNI

Vedoucí pracovníci

Ing. arch. Jan Kaigl, ředitel

377 360 919, kaigl.jan@npu.cz

Ing. Pavel Domanický,

vedoucí odboru péče o památkový fond

377 360 930, domanicky.pavel@npu.cz

PhDr. Alena Černá, vedoucí odboru evidence, dokumentace a informačních systémů

377 360 932, cerna.alena@npu.cz

Obecné informace o činnosti pracoviště

ÚOP v Plzni působí v Plzeňském kraji. Posláním pracoviště je poskytovat na tomto území odborné služby v rozsahu upraveném vnitřními předpisy NPÚ, a to v návaznosti na úkoly, které NPÚ má jako odborná organizace státní památkové péče podle § 32 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči.

Kontakt

Prešovská 7, 306 37 Plzeň

Tel.: 377 360 911, fax: 377 360 953

E-mail: pacandova.marcela@npu.cz

www.npu.cz/uop-pl

Poradní orgány ředitele

Památková rada

Redakční rada edice Památky západních Čech

Regionální hodnotící komise

Regionální komise pro Havarijný program a Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny

Regionální komise pro Program restaurování movitých kulturních památek

Krajská archeologická komise

Komise majetková a likvidační

Škodní komise

Přehled všech dotací přidělených MK na akce kontrolované pracovištěm

Název dotace	Dotace v tis. Kč
Havarijný program	4 828
Program záchrany architektonického dědictví	12 550
Program regenerace městských památkových rezervací a zón	4 580
Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny	3 065
Program restaurování	800
Celkem	25 823

Souhrnný přehled všech odborných vyjádření

ÚPD	Odborná vyjádření dle §14 zákona č. 20/87 Sb.	Ostatní	Celkem
14	1 183	15	1 212

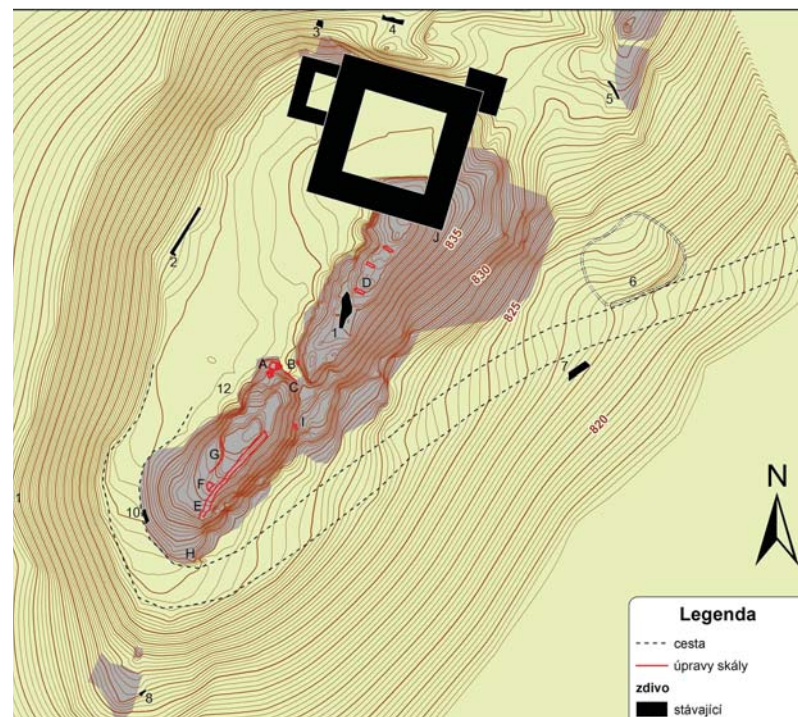
Počet archeologických akcí

Archeologické akce	Počet
Dohled	1
Záchranný archeologický průzkum	8
Celkem	9

Akce stavebněhistorických průzkumů

Švihov (okr. Klatovy), kostel sv. Jiljí

Rozvadov (okr. Tachov), zámek Diana

Nový plán areálu hradu Pířma s vyznačením stavebních konstrukcí a jejich stop

ÚOP v Plzni bylo v roce 2013 zapojeno do celkem sedmi vědecko-výzkumných aktivit.

1. Archeologie – odborné vyhodnocování poznatků o archeologickém památkovém fondu (DKRVO; řešitelé: Mgr. Sokol, Mgr. Foster, Mgr. Waldmannová, Mgr. Sedláková)

Byly zpracovány podklady pro mapy s odborným obsahem ve vztahu k památkovým objektům ve správě NPÚ. Vznikl archeologický atlas hradu Švihov. V rámci terénní a prostorové identifikace a dokumentace archeologických lokalit byla vizuálně prozkoumána zřícenina hradu Přimda a bylo pořízeno její geodetické zaměření (viz obrázek na předešlé straně).

2. Průzkumy a prezentace architektury 19. a 20. století (DKRVO; řešitelé: Ing. arch. Břízová, Ing. arch. Buchbergerová, Mgr. Bc. Rys, Mgr. Tuma, PhD., Ing. Domanický)

Průzkumy a odborná dokumentace se soustředily především na stavby veřejné, zejména školské, a na historické vilové čtvrti v Plzni. Dále se pak týkaly v komplexním záběru vybraných souborů technických a industriálních památek nejen v Plzni, ale i jinde v Plzeňském kraji (tzv. Strousbergova železnice, historické papírny na Sušicku).

3. Výzkum, dokumentace a prezentace movitého kulturního dědictví (DKRVO; řešitelé: Mgr. Štumbauer a PhDr. Černá, současně hlavní řešitelka úkolu uvnitř NPÚ)

Konkrétní výzkum se týkal obrazového rodokmenu Valdštejnů z mobiliárního fondu státního zámku Kozel a jeho prezentace formou interaktivního počítačového modelu s odkazy na genealogická, obrazová, životopisná a další data.

4. Výzkum nemovitých památek; aktuální metodické otázky průzkumu a dokumentace, ohrožené druhy památek a jejich vybrané exempláře (DKRVO; řešitelé: Mgr. Foud, Plešmíd, DiS.)

Vznikla dokumentace vybraných historických oken a dveří. Formou operativního průzkumu a dokumentace byla další pozornost věnována roubeným stavbám na Plzeňsku.

5. Ochrana a péče o historickou kulturní krajinu prostřednictvím institutu krajinných památkových zón (NAKI; řešitel: Mgr. Foud)

Byly zpracovány podklady pro evidenční list KPZ Plasko. Připravoval se text publikace o ochraně kulturní krajiny (KPZ Plasko a KPZ Chudenicko).

6. Tisky 16. století v zámeckých knihovnách České republiky (NAKI; řešitel: Mgr. Štumbauer)

Kromě jiného bylo vytvořeno sto nových katalogizačních záznamů, verifikováno a upraveno přibližně tisíc fotografií historických tisků.

7. Historický fotografický materiál – identifikace, dokumentace, interpretace, prezentace aplikace, péče a ochrana v kontextu základních typů paměťových institucí (NAKI; řešitelka: PhDr. Černá)

Příprava metodiky Jednotná popisná a obrazová dokumentace historického fotografického materiálu v kontextu používaných elektronických systémů evidence příspěvkových organizací MK.

Vedle toho probíhala na územním odborném pracovišti v Plzni další vědecko-výzkumná práce, jejíž výsledky byly publikovány ve sborníku Památky západních Čech III – 2013 (řešitelé: Ing. arch. Kaigl, Mgr. Waldmannová, PhDr. Kroupa).

Další významné aktivity pracoviště

Referát nemovitých památek

V roce 2013 zpracovalo územní odborné pracoviště v Plzni 18 návrhů na prohlášení nemovité věci za kulturní památku. Mezi nimi také návrh ve prospěch zachování domu čp. 476 na nároží Vodní ulice a ulice B. Němcové v Tachově (viz obrázek na následující straně), který se stal rozhodnutím Ministerstva kultury kulturní památkou 11. června 2013. Do té doby se uvažovalo o jeho demolici. Jde o zděný dům asi z přelomu 15. a 16. století. Vznikl v rámci dodatečných stavebních úprav městského opevnění při tzv. Dolní bráně (zbourána 1864–1865). Jeho dnešní vzhled je výsledkem barokní přestavby v druhé polovině 17. století a klasicistních úprav z doby kolem roku 1838. V interiérech se dochovaly četné historické konstrukce a prvky (klenby, raně barokní záklopový strop, dřevěná dveřní ostění a další). Dům je významným dokladem původního urbanistického řešení při jižním okraji historického jádra města.

Referát movitých památek

V roce 2013 byla fakticky dokončena základní evidence všech mobiliárních fondů uložených ve státních památkových objektech v Plzeňském kraji (k 31. prosinci 2013 bylo podchyceno 45 207 inventárních jednotek; zbývá dopracovat ještě cca 850 záznamů). Veškeré údaje včetně obrazové a další dokumentace jsou uloženy v celostátním systému centrální evidence mobiliárních fondů CastIS.

Referát GIS a MIS

V roce 2011 vznikl na ÚOP v Plzni archiv digitálních fotografií, který má formu společného disku. V roce 2013 bylo do archivu zařazeno po předchozím zpracování celkem 14 856 snímků z průběžně prováděné dokumentace památkového fondu.

Konference, semináře a výstavy

ÚOP v Plzni zorganizovalo ve dnech 21.–23. května 2013 setkání specialistů na památky zahradního umění a zahradníků s názvem Historické oranžerie a zahradní stavby určené pro pěstování rostlin. Jeho účastníci z celé České republiky i ze Slovenska měli možnost navštívit vybrané zámecké parky a zahrady v Plzeňském i Karlovarském kraji.

25. září 2013 se konala v sídle ÚOP v Plzni, v domě U Zlatého slunce, konference Kulturní krajina západních Čech. 2. října 2013 se na stejném místě konala konference Umělecké památky a péče o ně, uspořádaná k nedožitým 90. narozeninám významného českého malíře-restaurátora, V. Bergera. Stěžejní památkářské příspěvky na ní přednesli J. Štulc a P. Jerie.

V mázhauzu domu U Zlatého slunce v Plzni byly uspořádány dvě fotografické výstavy: Krása starých dřevěných staveb (letní výstava) a Půvab dřeva v sakrálním prostoru (zimní výstava).

Publikační činnost

Byly vydány tři nové publikace: Památky západních Čech III – 2013 (Studie a zprávy), ANDERLE, Jan: Dům U Zlatého slunce v Plzni a KAIGL, Jan: Horšov – kostel Všech svatých.

Poskytování informací dle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

V roce 2013 nebyly po územním odborném pracovišti v Plzni vyžadovány informace podle § 18 odst. 1 zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Městský dům čp. 476 v Tachově

Vedoucí pracovníci

Tomáš Karel, ředitel

352 350 310, karel.tomas@npu.cz

Mgr. et Mgr. Jan Konůpek,**vedoucí odboru památkové péče**

352 350 338, konupek.jan@npu.cz

Bc. Lukáš Smola, vedoucí oddělení evidence, dokumentace a informačních systémů

352 350 341, smola.lukas@npu.cz

Obecné informace o činnosti pracoviště

ÚOP v Lokti zajišťuje činnost Národního památkového ústavu s působností pro Karlovarský kraj (okresy Cheb, Karlovy Vary, Sokolov). V jeho spádovém území se nachází 10 národních kulturních památek (hrad a zámek Bečov, zámek Kynžvart, Kynžvartská daguerrotypie, relikviář sv. Maura, klášter premonstrátů Teplá, středověký důl Jeroným v Čisté, Rudá věž smrti v Ostrově, Císařské lázně v Karlových Varech, kostel sv. Maří Magdalény v Karlových Varech, lázeňská kolonáda v Mariánských Lázních), 1 402 nemovitých kulturních památek, 3 městské památkové rezervace (Františkovy Lázně,

Kontakt

Kostelní 81/25, 357 33 Loket

Tel.: +420 352 684 796, fax: +420 352 684 814

E-mail: sekretariat@loket.npu.cz, www.npu.cz/uop-lo

Poradní orgány ředitele

Komise pro návrhy na prohlášení věcí za kulturní památky

Regionální archeologická komise

Památková rada

Cheb, Loket), 11 městských památkových zón (Bečov, Horní Blatná, Horní Slavkov, Jáchymov, Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Ostrov, Teplá, Toužim, Valeč, Žlutice), 2 vesnické památkové rezervace (Doubrava, Nový Drahov), 8 vesnických památkových zón (Beranov, Dolní Lažany, Dolní Rychnov, Kojšovice, Kosmová, Královské Poříčí, Popovice, Salajna), 1 krajinná památková zóna (Valečsko), 1 archeologická rezervace (Tašovice) a 8 ochranných pásem kulturních památek (Bochov, Čistá, Dalovice, Chlum Svaté Maří, Krásný Les, Nejdek, Nová Kyselka, Teplá).

Přehled všech dotací přidělených MK na akce kontrolované pracovištěm

Název dotace	Dotace v tis. Kč
Havarijní program	1 637
Program záchrany architektonického dědictví	7 510
Program regenerace městských památkových rezervací a zón	6 463
Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny	859
Program restaurování	700
Celkem	17 169

Provedené operativní průzkumy

Doubrava eč. 3

Františkovy Lázně čp. 102

Horní Slavkov, kostel sv. Jiří

Hřeben, sýpka

Krásno čp. 2

Přebuz, kostel sv. Bartoloměje

Suchá čp. 28

Souhrnný přehled všech odborných vyjádření

ÚPD	Odborná vyjádření dle §14 zákona č. 20/87 Sb.	Ostatní	Celkem
9	807	43	859

Počet archeologických akcí

Archeologické akce	Počet
Dohled	2
Záchranný archeologický průzkum	6
Celkem	8

Věda a výzkum

Institucionální podpora dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace

Archeologie

V roce 2013 proběhla archeologická revize porušení kulturní památky a tvorba přesného plánu lokality Neuhaus, k. ú. Šneky, obec Plesná, a tvorba plánu lokality SH Přimda.

Krajinná archeologie v památkové péči

Tento úkol byl v roce 2013 zaměřen především na integraci dat leteckého laserového skenování do procesů vyhledávání a dokumentace montánních památek. Zpracováním cca 80 mapových listů SMO-5 byly položeny základy objektových typářů, došlo rovněž k terénnímu ověření mnoha situací. Poznatky o terénním reliéfu byly využity i při definici a úpravách rozsahu krajinných památkových zón Hornická kulturní krajina Abertamy – Horní Blatná – Boží Dar a Hornická kulturní krajina Jáchymov.

Průzkumy a prezentace architektury 19. a 20. století

Cílem tohoto vědeckého výzkumu je plošné a dílčí tematické zpracování architektonické a stavební produkce konce 19. a 20. století na území českých zemí. Systematickým archivním a terénním průzkumem, dokumentací a vyhodnocením památkového fondu sledovaného období byly vybrány objekty k zápisu do ÚSKP a zjištěné poznatky prezentovány formou článků a studií.

Průzkum, dokumentace a hodnocení industriálního dědictví

Úkol Výzkum historické sídelní a montánní struktury Krušnohoří se zaměřil na prospekci a dokumentaci terénních památek s využitím dat leteckého laserového skenování pro účely zpracování návrhů na prohlášení za kulturní památky. Výstupem úkolu bylo publikování monografie Proměny montánní krajiny.

Tematické průzkumy jednotlivých památek

Ve druhém roce plnění plnění úkolu Výzkum a dokumentace hrázděných staveb byla v návaznosti na výsledky terénního průzkumu a dokumentace vytvořena mapa s odborným obsahem se dvěma úrovněmi. První z nich tvoří sídla a sídelní jednotky s výskytem hrázděných konstrukcí, druhou pak jednotlivé objekty s hrázděnými konstrukcemi. Mapa je přístupná v prostředí ArcGIS online, pro které stačí pouze běžný webový prohlížeč. Výstup ukazuje geografické rozšíření hrázděných konstrukcí, usnadňuje spolupráci řešitelů z různých pracovišť a slouží k integraci získaných dat o tomto typu staveb do procesů památkové péče.

Výzkum nemovitých památek v ČR. Aktuální metodické otázky průzkumu a dokumentace, ohrožené druhy památek a jejich vybrané exempláře

V roce 2013 pokračovaly práce na metodice a bylo vypracováno 11 náleзовých zpráv. Opět byly dokumentovány zejména ohrožené prvky. Byl vyhotoven a odevzdán text metodiky Průzkum, dokumentace a inventarizace výplní okenních, dveřních a vjezdových otvorů.

Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity

Ochrana a péče o historickou kulturní krajinu prostřednictvím institutu krajinných památkových zón

V roce 2013 byla zpracována data leteckého laserového skenování pro KPZ Valečsko, Plasko, Římovsko, Novohradsko, Zahrádecko, Lembersko, Novodvorsko–Žehušicko a k prostoru bitvy u Hradce Králové v roce 1866. V prostoru Valečska a Novodvorska–Žehušicka byly následně provedeny i povrchové terénní průzkumy, které pomohly interpretovat řadu objektů zjištěných na datech leteckého laserového skenování. Na území KPZ Valečsko pokračovaly terénní průzkumné práce na dokumentaci a hodnocení krajiny. Pozornost se soustředila na zázemí valečského parku a jeho zaniklé vodní systémy, na fosilní novověká pole, hradiště Orlík a relikty těžby pod Šibeničním vrchem.

Další významné aktivity pracoviště

Restaurování vitrají v hasičské zbrojnici s knihovnou v Aši

Stěny prvního patra objektu hasičské zbrojnice a knihovny jsou osazeny velkoplošnými okenními výplněmi. Část z nich má v interiéru vitraje. Tyto vitraje a další na chodbách a na schodišti budovy realizovala dílna uměleckého sklenáře F. Tschornera v roce 1931. U figur představujících Průmysl a Zemědělství chyběla vždy horní polovina těla postavy. Skla byla lokálně popraskána. Vitraje byly znečištěny prachem, mastnotou a vápennými nátěry. Náročnou částí restaurátorského zásahu byla rekonstrukce chybějících částí dvou alegorických figur. Pro předmětné vitraje je charakteristický velmi osobitý styl autora. Tento osobitý styl bylo nutné alespoň do jisté míry přenést i do rekonstruovaných částí vitraje tak, aby tyto nové části byly začleněny do celku a nepůsobily rušivým dojmem. Byly vypracovány návrhy rekonstruovaných částí nejdříve formou drobného nákresu, následně pak formou propracovaného návrhu v měřítku 1 : 1. Po odsouhlasení byly přeneseny na sklo a chybějící části

figur tak byly doplněny. Provedením restaurátorských prací byly vitraje v knihovně a hasičské zbrojnici rehabilitovány. Získaly zpět svůj původní charakteristický vzhled a jsou ozdobou nově opravené budovy. Restaurátorské práce prováděla od července do září roku 2013 restaurátorka Monika Zborníková Vintrová z Písku.

Odborné konference, semináře, výstavy a další akce

27. února 2013 uspořádalo pracoviště ve spolupráci s Městskou knihovnou Loket a Okrašlovacím spolkem Loket seminář k jubileu Antona Gnirse a jeho pokračovatelů.

13. března 2013 se v Muzeu Cheb uskutečnilo výroční zasedání regionální archeologické komise Karlovarského kraje, na kterém byla představena činnost komise, archeologické výzkumy realizované v uplynulém roce a úloha archeologické památkové péče mezi dotčenými orgány státní památkové péče.

4. května 2013 se v Zanderově sále Císařských lázní uskutečnila vernisáž výstavy Architektura Karlových Varů, kterou připravilo pracoviště ve spolupráci s městem Karlovy Vary a Karlovarským krajem.

29. a 30. června 2013 připravilo pracoviště ve spolupráci se Skanzenem Doubrava a Klubem Za krásné Karlovarsko mezinárodní workshop věnovaný tradičním postupům při opravách hrázděných staveb. Vedle ukázek tesařských prací a obnovy dřevohliněných výplní byla součástí programu rovněž výstava a přednášky o hrázděných stavbách.

Workshop věnovaný tradičním postupům při opravách hrázděných staveb

Poskytování informací dle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Žádost o poskytnutí informace mohl žadatel podat ústně nebo písemně v sídle NPÚ ÚOP v Lokti na adrese Kostelní 81, 357 33 Loket, nebo elektronicky na adrese sekretariat@loket.npu.cz. V souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, se zveřejňuje přehled o poskytování informací.

- a) počet podaných žádostí o informace: 2
- b) počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti: 0
- c) počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 0
- d) rozsudek soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí o odmítnutí: 0
- e) počet a odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradních licencí: 0
- f) počet stížností, důvod jejich podání a popis způsobu jejich vyřízení: 0
- g) další informace vztahující se k uplatňování uvedeného zákona: 0

ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVIŠTĚ V ÚSTÍ NAD LABEM

Vedoucí pracovníci

PhDr. Petr Hrubý, ředitel

472 704 823, hruby.petr@npu.cz

Mgr. Tomáš Brož, vedoucí odboru evidence, dokumentace a informačních systémů

472 704 837, broz.tomas@npu.cz

Ing. arch. Lenka Kotišová,

vedoucí odboru památkové péče

472 704 824, kotisova.lenka@npu.cz

Kontakt

Podmokelská 1/38, 400 07 Ústí nad Labem

Tel.: 472 704 800, fax: 472 704 888

E-mail: epodatelna@npu.cz, www.npu.cz/uop-ul

Poradní orgány ředitele

Památková rada NPÚ ÚOP v Ústí nad Labem

Komise pro zadávání veřejných zakázek

Odborná komise NPÚ ÚOP v Ústí nad Labem

Obecné informace o činnosti pracoviště

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem je státní příspěvkovou organizací, která má působnost na území Ústeckého kraje. Byl zřízen s účinností od 1. ledna 2003 na dobu neurčitou podle zákona, rozhodnutím Ministerstva kultury ve smyslu platného zákona o státní památkové péči (zák.č. 20/1987 Sb., ve znění pozdějších novel). ÚOP v Ústí nad Labem zajišťuje úkoly státní památkové péče v rozsahu své územní působnosti, která zahrnuje okresy Děčín, Chomutov, Litoměřice, Louny, Most, Teplice a Ústí nad Labem. V působnosti ÚOP je 5 821 kulturních památek, z toho 3 509 nemovitostí, 14 národních kulturních památek, 1 archeologická památková rezervace, 5 městských památkových rezervací, 3 vesnické památkové rezervace, 1 krajinná památková zóna, 17 městských památkových zón a 13 vesnických památkových zón.

Koordinace hodnocení pro výběr akcí obnov kulturních památek k zařazení do programů MK je zajišťována prostřednictvím komisí NPÚ v Ústí nad Labem k jednotlivým programům, jedná se o následující komise: Komise k zabezpečení Havarijního programu, Komise k zabezpečení Programu restaurování movitých kulturních památek, Komise k zabezpečení Programu o VPR, VPZ a KPZ a Krajská archeologická komise. Výběr členů z řad zaměstnanců NPÚ je volen tak, aby byla zajištěna objektivita a odbornost rozhodování. Výběr akcí Programu regenerace MPR a MPZ je zajišťován komisemi v jednotlivých městech, v těchto komisích má ÚOP v Ústí nad Labem své zastoupení.

Přehled všech dotací přidělených MK na akce kontrolované pracovištěm

Název dotace	Dotace v tis. Kč
Havarijní program	4 800
Program záchrany architektonického dědictví	9 625
Program regenerace městských památkových rezervací a zón	7 911
Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny	850
Program restaurování	700
Program Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností	8 854
Celkem	32 740

Souhrnný přehled všech odborných vyjádření

ÚPD	Odborná vyjádření dle §14 zákona č. 20/87 Sb.	Ostatní	Celkem
26	1 466	50	1 542

Počet archeologických akcí

Archeologické akce	Počet
Dohled	28
Záchranný archeologický průzkum	2
Celkem	30

Akce stavebněhistorických průzkumů

Libouchec – zámek

Milešov – kaple se sousoším Kalvárie

Most, Hněvín – Landeswarte

Roudnice – čp. 1372 – Boží muka

Libořice – kostel Nanebevzetí Panny Marie

Jetřichovice – kostel sv. Jana Nepomuckého

Kadaň čp. 49

Dobrná čp. 155

Stekník – zámek

Terezín čp. 155 – bývalá dělostřel. Kasárna

Horní Kamenice – hrad

Jimlín – zámek Nový Hrad

Starý Týn – stodola u čp. 41

Jezeří – zámek

Kadaň čp. 9

Trnovany čp. 18 – ohrožená kulturní památka

Krupka, kostel Nanebevzetí Panny Marie

Věda a výzkum

Projekt DKRVO	Spoluřešitel(é)	Doba řešení projektu
Průzkumy a prezentace architektury 19. a 20. století – Moderní architektura	A. Sellnerová, M. Pavlíková, L. Hájková	2013
Průzkumy a prezentace architektury 19. a 20. století – Industriální dědictví	J. Frundl, J. Bureš	2013
Tematické průzkumy jednotlivých památek	K. Podroužek, J. Zajíc	2013
Výzkum nemovitých památek	K. Podroužek, H. Veselá, T. Nejezchlebová, A. Sellnerová, J. Hanzlík, H. Ptáčková	2013

Projekt NAKI	Řešitel	Doba řešení projektu
Dokumentace, digitalizace a prezentace ohroženého kulturního dědictví v příhraniční oblasti severozápadních Čech	PhDr. Petr Hrubý	2012–2015
Hudebně akustická dokumentace historických varhan a jejich prostorů – součást Národního kulturního dědictví	PhDr. Vít Honys	2012–2015
Identifikace významných území s kulturně historickými hodnotami	Mgr. Tomáš Brož	2012–2015
Celkem		

Objekt ve správě pracoviště

Název objektu	Typ objektu	Telefon	Internetové stránky
Krásné Březno	kostel sv. Floriána	472 704 800	www.npu.cz/uop-ul/

Jednoduchý kostel sv. Floriána, ve stylu saské renesance (1597–1604), je součástí významného zámeckého komplexu vystavěného v době renesance a baroka. Nádherná žebrová síťová klenba v kostele cituje o sto let starší stavební tradici, diamantové portály jsou naopak typickým znakem renesance. Nejhodnotnější částí mobiliáře je zcela unikátní původní hlavní oltář s alabastrovými reliéfy z počátku 17. století, jehož ústředním motivem je nezvykle rodokmen Ježíše Krista. Původní zvony z roku 1601 nevyčísitelné hodnoty se nedochovaly. V roce 2008 byl kostel prohlášen za národní kulturní památku, nově prošel celkovou obnovou (2011–2013), součástí bylo vytvoření nových zvonů.

Dne 21. října 2013 proběhl před kostelem akt Žehnání zvonům sv. Floriána biskupem Litoměřickým (Mons. Jan Baxant). Výzdoba nových zvonů byla přizpůsobena podmínkám, ve kterých byly zvony pořízeny. Původní žalmy psané německy jsou citovány v češtině. Erby šlechtických rodů, majitelů panství, byly nahrazeny novou výzdobou, předlohami byly práce Albrechta Dürera. Zvony byly světitelem pokřtěny na základě těchto motivů jako Kalvárie, Marie a Florián.

Dne 21. prosince 2013 proběhlo slavnostní otevření obnoveného kostela – první mše svatá, sloužil ji opět litoměřický biskup Mons. Jan Baxant.

Další významné aktivity pracoviště

Sídlo ÚOP v Ústí nad Labem hostilo ve dnech 7.–16. ledna 2013 druhou výstavu s tématem zničených památek na severu Čech, tentokrát židovských – Zničené židovské památky severních Čech 1938–1989. I tuto výstavu připravila ve spolupráci s řadou institucí Společnost pro obnovu památek Ústecka a opět se jednalo o putovní výstavu, která se objevila na ústeckém pracovišti v „předpremiéře“ před hlavním zahájením v pražském Klementinu. Dvacet čtyř panelů mapovalo příběhy zničených modliteben a hřbitovů na území dnešního Ústeckého a Libereckého kraje, na jejichž likvidaci se podílel nacistický i komunistický režim stejnou měrou. V důsledku tragédie holocaustu většina náboženských obcí prakticky zanikla a stavby, pokud unikly zničení během tzv. křišťálové noci v noci z 9. na 10. listopadu 1938, začaly po válce chátrat a byly postupně bořeny. Výstava zachycuje osudy synagog jak ve větších městech, tak v menších lokalitách.

18. dubna, tedy v Mezinárodní den památek a sídel, byla v sídle ústeckého ÚOP zahájena výstava Zaměstnanecké kolonie 1900–1938. Sociální bydlení v severních Čechách. Výstava představuje výsledky získané v rámci výzkumného úkolu Průzkum a prezentace architektury 19. a 20. století (financovaného z institucionální podpory Ministerstva kultury) a návštěvníkům přibližuje problematiku sociálního bydlení v době, kdy příliv nových pracovních sil z venkova do vznikajících průmyslových center způsobil nárůst poptávky po bydlení. Výstavní panely jsou od 19. června 2013 dostupné i on-line na stránce ústeckého pracoviště. Výstava je od října 2013 putovní.

Dne 16. prosince proběhla vernisáž výstavy Podstávkový dům v údolí Ploučnice. Ta mapuje problematiku patrových roubených domů s podstávkou na části území Ústeckého kraje, které patří do tzv. krajiny podstávkových domů, a zaměřuje se na jejich regionální specifika. Výstava prezentuje výsledky získané v rámci výzkumného úkolu Výzkum nemovitých památek v ČR. Aktuální metodické otázky průzkumu a dokumentace, ohrožené druhy památek a jejich vybrané exempláře, financovaného z institucionální podpory Ministerstva kultury dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace. Součástí vernisáže výstavy byla přednáška tesaře Romana Kloučka o tradičním historickém opracování dřeva tesařskými nástroji a přednáška Jakuba Hlouška o osadě Kopec a životě v ní před rokem 1945. Výstava se stane od 16. května 2014 putovní a bude ji též možné shlédnout on-line na webu pracoviště ÚOP v Ústí nad Labem.

Poskytování informací dle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Ve smyslu §18 výše citovaného zákona se zveřejňuje informace o činnosti v oblasti poskytování informací v členění požadovaném citovaným ustanovením:

Přehled za Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem:

Počet podaných žádostí o informace: 3

Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti: 0

Počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 0

Počet žádostí předaných k vyřízení OP/GŘ v součinnosti s ÚOP: 0

Kostel sv. Floriána v Krásném Březně

Další významné akce

9.–13. září – Dny evropského dědictví – Výstava Zvony sv. Floriána (prodloužena do 18. října)

21. října – Žehnání zvonům sv. Floriána biskupem Litoměřickým

5. prosince – Konference Sakrální architektura saské renesance v severozápadních a severních Čechách, včetně doprovodné výstavy.

21. prosince – první mše svatá v obnoveném kostele sv. Floriána

Vzdělávací aktivity

4. července – Odborně metodický den v Merbolticích

22.–24. srpna – Památkářský freestyle v Žatci

Publikační činnost

Monumentorum Custos 2012, časopis pro památky severozápadních Čech

Šlechtické sepulkrální památky Lounska

Více informací o vybraných akcích ad. je k dispozici ve třetí kapitole.

Vedoucí pracovníci

Mgr. Miloš Krčmář, ředitel
485 222 416, krcmar.milos@npu.cz

Mgr. Petra Šternová,
vedoucí odboru evidence, dokumentace
a informačních systémů
485 222 429, sternova.petra@npu.cz

Ing. arch. Václav Němec, DiS.
vedoucí odboru péče o památkový fond
485 222 421, nemec.vaclav@npu.cz

Kontakt

Jablonecká 642/23, 460 01 Liberec
Tel.: 485 222 411, fax: 485 222 420
E-mail: liberec@liberec.npu.cz, www.npu.cz/uop-li

Poradní orgány ředitele

Památková rada
Krajská archeologická komise
Regionální komise pro posuzování návrhů na prohlášení a zrušení
prohlášení věci za kulturní památku
Ediční a publikační rada

Obecné informace o činnosti pracoviště

ÚOP v Liberci zajišťuje činnost Národního památkového ústavu s působností v Libereckém kraji (okresy Česká Lípa, Jablonec nad Nisou, Liberec a Semily). Na území Libereckého kraje se nachází 2 253 nemovitých a 1 279 movitých kulturních památek, 15 městských památkových zón, 8 vesnických památkových rezervací, 10 vesnických památkových zón a 2 krajinné památkové zóny.

Spolupráce s dalšími institucemi a subjekty

ÚOP v Liberci spolupracovalo s vlastníky památkově chráněných objektů, s obcemi s rozšířenou působností a Krajským úřadem Libereckého kraje zejména při dozоровání stavebních a dalších zásahů na památkově chráněných objektech a při transferech kulturních památek.

Odborní zaměstnanci ÚOP v Liberci se pravidelně účastnili na akcích obnovy kulturních památek kontrolních dnů, dále vykonávali dohled nad akcemi spolufinancovanými z programů MK, současně u těchto akcí probíhala průběžná dokumentace.

Pracovníci ÚOP v Liberci jsou členy v komisích pro regeneraci MPZ: MPZ Dubá – Petr Feige, MPZ Jablonec nad Nisou – Miloš Krčmář, MPZ Frýdlant – Petr Freiwillich a MPZ Nový Bor – Miroslav Kolka.

ÚOP v Liberci dále spolupracuje s řadou odborných organizací na dokumentaci, obnově a prezentaci památkového fondu. Aktivně probíhá spolupráce s církevními institucemi a s Technickou univerzitou v Liberci.

Přehled všech dotací přidělených MK na akce kontrované pracovištěm

Název dotace	Dotace v tis. Kč
Havarijní program	2 850
Program záchrany architektonického dědictví	2 410
Program regenerace městských památkových rezervací a zón	5 281
Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny	1 050
Program restaurování	690
Program Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností	6 233
Celkem	18 514

Souhrnný přehled všech odborných vyjádření

ÚPD	Odborná vyjádření dle §14 zákona č. 20/87 Sb.	Ostatní	Celkem
115	1081	181	1377

Počet archeologických akcí

Archeologické akce	Počet
Dohled	8
Záchranný archeologický průzkum	1
Celkem	9

Akce stavebněhistorických průzkumů

Andělská Hora, čp. 53	Mlýny, brusárna u čp. 12
Albrechtice, zámek	Návarov, most
Český Dub, čp. 85-III., hradba	Nová Ves, hospodářský dvůr
Doksy, zámek	Pertoltice pod Ralskem, mariánský sloup
Dolní Pertoltice, čp. 47	Svojkov, konírna
Dolní Pertoltice, kostel sv. Jošta	Trosky hrad, věž Panna
Frýdlant, čp. 14	Václavice, čp. 81
Frýdlant, čp. 315	Zákupy, kostel
Hrádek nad Nisou, čp. 215	Železný Brod, kostel
Hrubý Rohozec, ohradní zeď parku	
Markvartice, rybník Markvart	
Mařenice, kostel sv. Máří Magdaleny	

Odkryv středověkých nástěnných maleb v kostele sv. Havla v Kuřívodech

Věda a výzkum

Program aplikovaného výzkumu a vývoje Národní a kulturní identity (NAKI)

Kulturní krajina jako prostor pro společenskou reprezentaci a relaxaci vybraných aristokratických rodů v období od 17. do počátku 20. století – proměna kulturní krajiny na vybraném severočeském panství rodu Clam-Gallasů od 17.–20. století

Hlavní garant / koordinátor projektu za NPÚ - Mgr. Kateřina Cichrová

Doba řešení – 2013–2017

Kód – DF13P01OVV001

Spoluřešitelé za NPÚ, ÚOP v Liberci – Bc. Vladimíra Králová, Mgr. Jana Šubrtová, Mgr. Renata Tišerová, Mgr. Eliška Nová, PhDr. Martin Krummholz, Mgr. Renata Černá, Mgr. Vladimír Vrabec, Mgr. Ivan Peřina, Mgr. Miroslav Kolka

Dílčí cíle za rok 2013

archivní rešerše

digitalizace map a plánové dokumentace

terénní průzkum – současné land use panství Lemberk a inventarizace současného stavu Bredovské zahrady

archeologický výzkum areálu barokní zahrady Bredovského letohrádku na Lemberku

tvorba mapových výstupů

Dokumentace, digitalizace a prezentace ohroženého kulturního dědictví v příhraniční oblasti severozápadních Čech

Hlavní garant / koordinátor projektu za NPÚ – PhDr. Petr Hrubý

Doba řešení – 2012–2015

Kód – DF12P01OVV009

Spoluřešitelé za NPÚ, ÚOP v Liberci – Mgr. Miroslav Kolka, Mgr. Tereza Konvalinková

Dílčí cíle za rok 2013

zpracování vybraných objektů ohrožených památek v terénu a vyhotovení databázových záznamů k objektům dokumentovaných v letech 2012 a 2013

Metodika uchování předmětů kulturní povahy - optimalizace podmínek s cílem dosažení dlouhodobé udržitelnosti

- Charakteristika deponovaných předmětů

Hlavní garant / koordinátor projektu za NPÚ – PhDr. Zdeněk Vácha

Doba řešení – 2013–2017

Kód – DF13P01OVV016

Spoluřešitelé za NPÚ, ÚOP v Liberci – Ing. arch. Václav Němec

Dílčí cíle za rok 2013

vytipování předmětů pro zhodnocení rozsahu a příčin poškození; stanovení hodnotících kritérií (podle materiálové skladby a použitých technologií zhotovení, dostupnosti informací o předchozích ošetření či manipulaci s předměty; zvolení stupnice míry poškození (1–5, a to dle poškození předmětů, jejichž výběr proveden na prohlídkových trasách a v depozitářích památkových objektů ve správě NPÚ, Technického muzea v Brně a v depozitáři Moravské galerie v Brně – Řečkovcích); vybrané předměty budou dlouhodobě sledovány z hlediska působení rozmanitých faktorů na jejich stav; získané poznatky budou podkladem pro stanovení preventivní péče, jejich pravidel

Výzkumné cíle vycházející z dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace (DKRVO)

Cíl DKRVO	Hlavní garant	Spoluřešitelé za NPÚ, ÚOP v Liberci	Dílčí cíl za rok 2013
Průzkumy a prezentace architektury 19. a 20. století	Ing. arch. N. Goryczková	Mgr. P. Freiwilg Mgr. M. Kolka Mgr. P. Šternová	průzkum průmyslového dědictví a technických staveb v mikroregionech Železnobrodská, Semilská, Jablonecka, Frýdlantska, Turnovska, Novoborska, okolí Dubé i samotného krajského města průzkum novostaveb sborů Církve československé husitské postavených ve 20. a 30. letech 20. století na území Libereckého kraje
Výzkum nemovitých památek v ČR. Aktuální metodické otázky průzkumu a dokumentace, ohrožené druhy památek a jejich vybrané exempláře	PhDr. V. Razím	Mgr. M. Ouhřabka Mgr. I. Peřina Mgr. T. Konvalinková Mgr. M. Kolka	dokumentace vesnických sídel, zpracování podkladů pro metodiku plošných průzkumů (na území západních Krkonoš, Podbezděží, Frýdlantska, Lužických hor)
Výzkum, dokumentace a prezentace movitého kulturního dědictví	PhDr. A. Černá	Mgr. I. Habán, Ph.D.	výzkum, zmapování a prezentace děl německy hovořících výtvarných umělců z Čech, Moravy a Slezska první poloviny 20. století v mobilárních fondech NPÚ, jejich zařazení do historických souvislostí
Tematické průzkumy jednotlivých památek	PhDr. V. Nejedlý, CSc.	Mgr. M. Kolka Mgr. I. Peřina	dokumentace hrázděných staveb a shromažďování poznatků k těmto objektům zejména v regionu Českolipska, Frýdlantska a okolí Hrádku nad Nisou a Chrastavy

Další významné aktivity pracoviště

Územní odborné pracoviště v Liberci se ve spolupráci s dalšími institucemi, zejména s Oblastní galerií v Liberci podílelo na přípravě dvou výstav. V prostorách Oblastní galerie v Liberci se uskutečnila v době od 13. září do 31. prosince 2013 výstava Mladí lvi v kleci, která nabídla zatím nejucelenější pohled na stále málo doceňovanou tvorbu německy hovořících výtvarných umělců na meziválečné scéně v Československu. Výstavu doprovázel bohatý program přednášek, čtení, komentovaných prohlídek a hudebních vystoupení. V prostorách Städtische Museen Zittau ve Františkanáském klášteře proběhla ve dnech 29. listopadu 2013 – 19. ledna 2014 výstava Koupání bez hranic / Baden ohne Grenzen, která byla společným nadregionálním projektem Städtische Museen Zittau, Oblastní galerie v Liberci a územního odborného pracoviště v Liberci. Výstava zabývající se fenoménem koupání a lázeňství na území Trojzemí (oblasti Euroregionu Nisa) nabídla množství dobových exponátů spojených s fenoménem lázeňství a koupání.

Při příležitosti výročí 75 let od úmrtí architekta Rudolfa Bitzana byla 22. listopadu 2013 otevřena ve Stráži pod Ralskem stálá expozice, která se věnuje životu a dílu architekta. Výstava, která připomíná dílo rodáka ze Stáže pod Ralskem od počátků jeho tvorby až do sklonku života, je výstupem projektu Architektura spojuje Euroregion Nisa.

Pracoviště se podílelo na pokračování v cyklu přednášek Památky kolem nás a na spoluorganizaci přednáškového cyklu Život v podstávkovém domě a na něj navazujícího souboru exkurzí a workshopů.

Mezi klíčové projekty památkové péče za rok 2013 lze zařadit odkryt středověkých nástěnných maleb v kostele sv. Havla v Kuřívodech, rekonstrukci zahrady Löblovy vily v Jablonci nad Nisou (více informací je k dispozici ve třetí kapitole), rekonstrukci výmalby starokatolického kostela Povýšení sv. Kříže v Jablonci nad Nisou, restaurování barokního polychromovaného víka křítelnice z kostela Nalezení sv. Kříže ve Frýdlantu v Čechách nebo například restaurování a obnovu západního štítu kostela sv. Jakuba v Železném Brodě.

Poskytování informací dle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Ve smyslu § 18 výše citovaného zákona zveřejňuje se informace o činnosti v oblasti poskytování informací v členění požadovaném citovaným ustanovením:

Počet podaných žádostí v roce 2013: 0

Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti: 0

Počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 0

Počet žádostí předaných k vyřízení OP/ÚP v součinnosti s ÚOP: 0

ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVIŠTĚ V JOSEFOVĚ

Vedoucí pracovníci

Ing. Jiří Balský, ředitel

491 509 541, balsky.jiri@npu.cz

Ing. Blanka Adámková,**vedoucí odboru péče o památkový fond**

491 509 532, adamkova.blanka@npu.cz

Ing. Jiří Slavík, vedoucí oddělení evidence, dokumentace a informačních systémů

491 509 549, slavik.jiri@npu.cz

Kontakt

Okružní 418, 551 02 Jaroměř-Josefov

Tel.: 491 814 357

E-mail: josefov.info@npu.cz, www.npu.cz/uop-jo

Poradní orgány ředitele

Památková rada

Architektonická komise

Regionální komise pro posuzování návrhů na prohlášení a zrušení prohlášení movité a nemovité věci za kulturní památku

Krajská archeologická komise

Obecné informace o činnosti pracoviště

ÚOP v Josefově zajišťuje činnost Národního památkového ústavu pro území Královéhradeckého kraje (okresy Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov) v rozsahu zmocnění daných zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění. Na daném území se nachází 17 národních kulturních památek, 2 991 nemovitých a 3 275 movitých národních kulturních památek, 4 městské památkové rezervace, 2 vesnické památkové rezervace, památková rezervace Kuks, 20 městských památkových zón, 13 vesnických památkových zón a krajinná památková zóna Území bojiště bitvy u Hradce Králové.

Spolupráce s krajem a obcemi s rozšířenou působností

Odborní zaměstnanci ÚOP v Josefově spolupracují jak s pracovníky výkonných orgánů státní památkové péče obcí s rozšířenou působností, tak i s pracovníky památkové péče Krajského úřadu Královéhradeckého kraje. Při výkonu památkového dohledu nad stavebními a jinými zásahy na památkově chráněných objektech a územích spolupracuje ÚOP v Josefově pravidelně a na vyžádání jak s vlastníky objektů, které jsou kulturními památkami, tak s vlastníky ostatních objektů v úzké spolupráci s obecními úřady obcí s rozšířenou působností, které provádějí výkon státní správy (Broumov, Dobruška, Dvůr Králové nad Labem, Hořice, Hradec Králové, Jaroměř, Jičín, Kostelec nad Orlicí, Náchod, Nová Paka, Nové Město nad Metují, Nový Bydžov, Rychnov nad Kněžnou, Trutnov, Vrchlabí). Důležitá je rovněž spolupráce při koordinaci přípravy akcí obnovy kulturních památek ve vztahu k finančním příspěvkům z dotačních titulů Ministerstva kultury, která směřuje k optimalizaci a výběru akcí obnovy a jejich nejvhodnějšímu zařazení.

Přehled všech dotací přidělených MK na akce kontrolované pracovištěm

Název dotace	Dotace v tis. Kč
Havarijní program	3 400
Program záchrany architektonického dědictví	4 490
Program regenerace městských památkových rezervací a zón	9 160
Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny	800
Program restaurování	700
Program Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností	8 301
Celkem	26 851

Souhrnný přehled všech odborných vyjádření

ÚPD	Odborná vyjádření dle §14 zákona č. 20/87 Sb.	Ostatní	Celkem
47	1384	297	1733

Akce stavebněhistorických průzkumů

Hrádek u Nechanic (HK), zámecká vrátnice čp. 38

Hotštein (RK), dům čp. 64

Projekt NAKI, 10H4062070, Kulturně historicky cenná území jako součást národní a kulturní identity ČR

Spoluřešitelé: Ing. Blanka Adámková, Ing. arch. Vladimíra Paterová

Etapa 2013: MPZ Náchod

Cílem této etapy byl průzkum a zhodnocení objektů nacházejících se na území městské památkové zóny Náchod, která byla prohlášena Vyhláškou o prohlášení MPZ Východočeského kraje ze dne 17. října 1990.

Průzkum prokázal značnou roztržitost a nevyváženost zástavby a celkové ohrožení urbanistické struktury města. Ve městě jsou významným atributem areály průmyslových staveb pocházející z druhé poloviny 19. století.

Projekt NAKI, DF12P01OVV024, Tisky 16. století v zámeckých knihovnách České republiky

Spoluřešitelé: Mgr. Eva Macková, Mgr. Matouš Jirák

V roce 2013 byly zpracovány tisky ze zámeckých knihoven v Náchodě (108 svazků), Hrádku u Nechanic (6 svazků) a hospitální knihovně na Kuksu (10 svazků), částečně ze zámecké knihovny na Opočně (16 svazků).

DKRVO, Výzkum, dokumentace a prezentace movitého kulturního dědictví

Spoluřešitel: Mgr. Petr Arijčuk

Výzkum tvorby absolventů vídeňské umělecké Akademie v kontextu malířské produkce 18. století v českých zemích. Jako výstup publikována dílčí témata: Nově objevený obraz Michelangela Unterbergera; Tvorba Johanna Lucase Krackera pro loucký konvent premonstrátů; Johann Wenzel Bergl ve Dvoře Králové nad Labem.

DKRVO, Výzkum nemovitých památek v ČR. Aktuální metodické otázky průzkumu a dokumentace

Spoluřešitelé: Ing. Jiří Slavík, Mgr. Miloš Buroň

V průběhu roku byly prováděny operativní dokumentační akce v úzké součinnosti s autory připravovaných metodik. V závěru roku proběhlo recenzování dodaných textů metodik. Výstup tvořily náleзовé zprávy, příspěvky na konferencích Dějiny staveb, Sborník a 800 let benediktinů na Broumovsku, které budou následně publikovány.

DKRVO, Průzkumy a prezentace architektury 19. a 20. století – Industriální dědictví

Spoluřešitel: Mgr. Jan Tlučoň

Na základě provedené rešerše regionální literatury a archivních pramenů bylo vysledováno, popsáno a zdokumentováno celkem asi 30 objektů v samotné Jaroměři, v Josefově a okolních obcích zahrnujících velké tovární areály, menší výrobní objekty, pivovary, mlýny, vodojemy, vodárny a mosty.

DKRVO, Průzkumy a prezentace architektury 19. a 20. století – Moderní architektura

Spoluřešitelé: Ing. arch. Vladimíra Paterová, Ing. Jiří Balský, Bc. Zuzana Víková

Cílem úkolu bylo prohloubení poznatků o architektuře 60.–80. let 20. století v okrese Trutnov, v oblasti východních Krkonoš, kde bylo v tomto období realizováno mnoho hotelů, rekreačních objektů a sportovních zařízení, a v okrese Náchod.

V rámci tohoto projektu se 10. ledna 2013 uskutečnila přednáška o hotelech vyprojektovaných v 60. letech 20. století. Labská bouda od architekta Zdeňka Řiháka byla do prostředí nejvyšších partií Krkonoš zasazena citlivým způsobem, unikátní je konstrukční i dispoziční řešení hotelu včetně uměleckých děl. Hotel Montana ve Špindlerově Mlýně byl navržen architektem Janem Tymichem, jeho hodnoty byly částečně degradovány nevhodnými stavebními a interiérovými úpravami a materiály. Společným dílem obou autorů je dodnes nedocenený hotel Horizont na Pláni v Peci pod Sněžkou, v němž jsou také dochovány autentické interiéry, materiály a výtvarná díla.

Další významné aktivity pracoviště

Spolupráce s Římskokatolickou farností – děkanstvím Broumov a občanským sdružením Omnium při záchraně kulturního dědictví Broumovského výběžku.

ÚOP v Josefově se v roce 2013 ve spolupráci s Římskokatolickou farností – děkanstvím Broumov a Omnium o.s. aktivně zapojil do projektu **Pro život kostelů Broumovska**. V rámci projektu se uskutečnilo několik akcí pro odbornou i laickou veřejnost. První akcí byl březnový seminář **Termosanace dřevěných konstrukcí**, zaměřený na moderní metody sanace dřevěných konstrukcí napadených dřevokazným hmyzem – horkovzdušné a mikrovlnné termosanace. Cílem akce nebylo pouze představení metod, ale i diskuze nad jejich účinností a možnostmi aplikace v praxi na příkladu krovu kostela sv. Barbory v Otovicích.

Druhou akcí určenou zejména odborné veřejnosti byl srpnový dvoudenní seminář **Broumovské nástěnné malby od středověku do baroka**. Impulzem pro pořádání semináře bylo jednak nedávné ukončení restaurátorských prací na barokní freskové výzdobě kostela v Martínkovicích, ale zejména zahájení restaurátorských prací na pozapomenuté středověké nástěnné malbě Triumfu smrti v prostoru broumovské fary. V rovině umělecko-historické posluchači ocenili příspěvky Jana Royta, Marcely Vondráčkové či Martina Mádlu, po stránce praktické obohatili informacemi přítomní restaurátoři Pavel Padevět, Miroslav Křížek a Jiří Matějček. Velmi kladně byl hodnocen příspěvek Petra Gläsera a Mgr. Marka o možnostech nově vyvíjené metody prostorové digitalizace a 3D skenování historických maleb pro poznání a záchranu i velmi poškozených maleb. Závěr přednáš-

kového bloku věnovala Marcela Vondráčková s Martinem Mádlem baroknímu malíři Felixi Antonu Schefflerovi i představení vnitřní výmalby broumovských kostelů. Druhý den semináře se uskutečnily exkurze za freskami a představení barokní skupiny kostelů. Na seminář volně navázal program pro širokou veřejnost v kostele v Martínkovicích z cyklu (Ne)tušené souvislosti, který seznámil s historií a malbami kostela, se způsoby barokního stavitelství a způsoby záchrany památek.

Další akcí pro laickou veřejnost byly komentované prohlídky vybraných kostelů broumovské skupiny, kromě martínkovickeho ještě kostely sv. Markéty v Šonově, sv. Petra a Pavla v Broumově a sv. Jakuba Většího v Ruprechticích. Během prohlídek byly široké veřejnosti představeny principy tradičního stavitelství, způsob financování staveb barokních kostelů s jejich obecnými dějinami, dílčí stavební technologie byly vysvětleny na jednotlivých stavbách a stavebních konstrukcích.

V rámci projektu **Pro život kostelů Broumovska** proběhlo za aktivní účasti našeho pracoviště několik exkurzí pro studenty (VOŠ a SPŠ stavební arch. Jana Letzela v Náchodě, Fakulty restaurování Univerzity Pardubice). V rámci projektu Fakulty restaurování Univerzity Pardubice **PPP PRO – Platforma pro památkovou péči, restaurování a obnovu** ve spolupráci s ÚOP v Josefově a Omnium o. s. se vysokoškolským studentům restaurátorských, umělecko-historických a historických oborů naskytl možnost účasti na odborné stáži. Několik studentů tak mělo možnost se seznámit s kostely broumovské skupiny, jejich mobiliářem i konstrukčním a architektonickým řešením. V interiérech si pak studenti ověřovali své znalosti v oblasti umělecko-historického popisu, určení stáří jednotlivých mobilii, aktuálním stavu a nutnosti konzervačních či restaurátorských zásahů.

Na podzim proběhl na Broumovsku seminář Ústavu památkové péče Fakulty architektury ČVUT a Národního památkového ústavu pod vedením prof. Václava Girsy a Ing. Dagmar Michoinové ve spolupráci s Římskokatolickou farností v Broumově a Omnium o. s. Program semináře byl připravován s cílem zejména iniciovat a definovat nové otázky spojené s broumovskou skupinou kostelů, jejich historií, kulturní krajinou Broumovska a celkovým pohledem na region jako mimořádný kulturně-historický celek.

V historické budově Muzea Východních Čech v Hradci Králové NPÚ ÚOP v Josefově uspořádal společně s Omnium o. s. seminář k problematice financování kulturního dědictví **Možnosti financování kulturního dědictví vč. obnovy památkového fondu**. Ředitel josefovského pracoviště Ing. Jiří Balský přednesl příspěvek **Praktické souvislosti financování obnovy kulturních památek**, který zúčastněné seznámil s dotačními tituly Ministerstva kultury z pohledu zkušeností NPÚ jako administrátora vybraných titulů. Důraz byl kladen na včasnou přípravu akcí obnovy, spolupráci s oběma složkami památkové péče, sděleny byly také nejčastější chyby, kterých se žadatelé o finanční příspěvek dopouštějí.

Poskytování informací dle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

V roce 2013 byla NPÚ ÚOP v Josefově podána jedna žádost o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Žádost byla vyřízena osobně a informace byla předána přímo na josefovském pracovišti.

Obnova Židovské školy v Jičíně

Akce obnovy

Jičín, Židovská 100, židovská škola

V průběhu roku 2013 pokračovala přestavba objektu někdejší židovské školy v Jičíně na kulturně-vzdělávací centrum židovské kultury s expozicí věnovanou židovským spisovatelům, dramatikům a kritikům. Akce zařazená do projektu Revitalizace židovských památek, který zahrnuje celkem deset židovských pamětihodností (tzv. deset hvězd), je spolufinancovaná ze strukturálních fondů Evropské unie v rámci Integrovaného operačního programu, prioritní osy 5.1 Vracíme památky do života.

V průběhu rekonstrukce slohově jednolité stavby, jež si ponechala do dnešní doby podobu z poloviny 19. století, byla obnovena řada konstrukcí a prvků, případně doplněné prvky již chybějící. Velice podstatnou součástí celkové obnovy objektu v roce 2013 byly restaurátorské práce v přízemí a patrech. Erudovaný restaurátorský průzkum provedený v přípravných fázích potvrdil hned několik vrstev historických dekorativních výmalb včetně originálních. Na základě výsledků pak během roku 2012 a 2013 tým restaurátorů pracoval zejména na snímání druhotných vrstev, fixaci uvolněných omítkových ploch a dekorativních výmalb, retuších a rekonstrukcí mnoha motivů.

Vedoucí pracovníci

Mgr. Naděžda Pemlová, ředitelka
466 797 711, pemlova.nadezda@npu.cz

PhDr. Václav Paukr,
vedoucí odboru péče o pam. fond;
zástup ředitelky
466 797 732, paukr.vaclav@npu.cz

Karel Provazník, vedoucí odboru evidence,
dokumentace a informačních systémů
466 797 788, provaznik.karel@npu.cz

Kontakt

Zámek 5, 531 16 Pardubice
Tel: 466 797 711, fax: 466 501 662
E-mail: epodatelna@npu.cz, www.npu.cz/uop-pa

Poradní orgány ředitelky

Komise pro posuzování žádostí o finanční podporu péče o kulturní památky v územní působnosti NPÚ ÚOP v Pardubicích
Regionální hodnotící komise pro posuzování návrhů na prohlášení (zrušení) věcí za kulturní památku
Komise pro posuzování závažných projektových úprav památek
Památková rada ředitelky NPÚ ÚOP v Pardubicích
Archeologická komise NPÚ ÚOP v Pardubicích
Redakční rada

Obecné informace o činnosti pracoviště

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Pardubicích s teritoriální působností pro kraj Královéhradecký a Pardubický vznikl s účinností od 1. ledna 2003 formální přeměnou ze Státního památkového ústavu v Pardubicích, příspěvkové organizace Ministerstva kultury, a začleněním do centralizované struktury nově vzniklého NPÚ.

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Pardubicích s teritoriální působností pro Pardubický kraj pak vznikl s účinností od 1. ledna 2008 rozdělením původního pracoviště na územní odborné pracoviště pro Královéhradecký kraj v Josefově a územní odborné pracoviště pro Pardubický kraj v Pardubicích. V současné době tedy v rámci daného prostoru zajišťuje úkoly státní památkové péče v plném rozsahu daném zákonem a poskytuje odbornou a metodickou pomoc vlastníkům a správcům památek v Pardubickém kraji (tzn. v okresech Pardubice, Chrudim, Ústí nad Orlicí a Svitavy).

K 31. prosinci 2011 bylo v Pardubickém kraji v Ústředním seznamu kulturních památek evidováno celkem 2 085 nemovitých kulturních památek, 3 757 movitých kulturních památek, 19 městských památkových zón, 3 vesnické památkové zóny, 14 ochranných pásem, 3 městské památkové rezervace, 1 vesnická památková rezervace, 1 archeologická památková rezervace, 1 krajinná památková zóna, 1 památka UNESCO a 11 národních kulturních památek. Do 31. prosince 2012 spravovalo pracoviště 4 státní památkové objekty a 1 soubor lidových staveb zpřístupněný veřejnosti.

Přehled všech dotací přidělených MK na akce kontrolované pracovištěm

Název dotace	Dotace v tis. Kč
Havarijní program	2 405
Program záchrany architektonického dědictví	7 480
Program regenerace městských památkových rezervací a zón	10 685
Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny	0
Program restaurování	700
Celkem	21 270

Souhrnný přehled všech odborných vyjádření

ÚPD	Odborná vyjádření dle §14 zákona č. 20/87 Sb.	Ostatní	Celkem
42	860	322	1 224

Souhrnný přehled všech odborných vyjádření za oddělení archeologie

Odborná vyjádření dle §14 zákona č. 20/87 Sb.	Ostatní	Celkem
34	221	255

Akce stavebněhistorických průzkumů

Ronov nad Doubravou (kostel sv. Kříže, roku 2013 finalizován elaborát SHP)

Litomyšl (v rámci projektu Paměť zámku v Litomyšli, I. etapa: Celková inventarizace pramenů k dějinám zámku v Litomyšli a jeho prostředí)

Věda a výzkum

Úkol – 10H3061090 Průzkumy a prezentace architektury 19. a 20. století

Garant: Ing. arch. Goryczková

Spoluřešitel: Ing. arch. Svobodová, Mgr. Kočí s manželkou

Cíl: konkretizace stavebního vývoje, vytipování nejvýznamnějších staveb v lokalitě a sledování autorství s cílem podchytit významné regionální architektury a stavební podnikatele. Závěrečný výstup: katalogové listy vybraných objektů, v rámci Průzkumu a dokumentace architektury 19. a 20. století v Brandýse nad Orlicí: Svobodová Jitka, Proměny Brandýsa nad Orlicí v druhé polovině 19. a počátku 20. století – svědectví stavebního archivu, in: Orlické hory a Podorlicko (v tisku), dále Průzkum veřejných staveb občanské vybavenosti 19. a 20. století v Litomyšli, Poličce a územně přílehlajících obcích – Kočí Petr, Litomyšlské realizace architekta Antonína Ausobského, in: Pomezí Čech, Moravy a Slezska, sv. 14 – ročník 2013 (v tisku)

Úkol – 10H3061140 Výzkum nemovitých památek v ČR. Aktuální metodické otázky průzkumu a dokumentace, ohrožené druhy památek a jejich vybrané exempláře

Garant: PhDr. Razím

Spoluřešitel: Mgr. Vařeková

Další spolupracovník: Ing. arch. Svobodová

Cíl: zpracování podkladů a příloh pro vydání nových metodik směřujících k lepšímu poznání nemovitých památek. Výstup: v rámci Průzkumu, dokumentace a inventarizace výplní okenních a dveřních prostorů směřujícího k sestavení odborné metodiky zpracovala Ing. arch. Svobodová pro řešitele Jakuba Chaloupku (ÚOP v Lokti) nálezové zprávy: Štěpánov, kostel sv. Matouše, dokumentace historických dveří sakristie – Semanín, kostel sv. Bartoloměje, dokumentace historických dveří sakristie a předsíně – Rychnov, obec Krouna, čp. 75, dokumentace vstupních dveří – Litomyšl zámek, dokumentace historických dveří. V rámci zpracovávání metodiky Plošného průzkumu vesnic a lidové architektury: Vařeková Zuzana, Plošný průzkum vesnice Vysoká u Javorníka (okr. UO)

Výzkum, dokumentace a prezentace movitého kulturního dědictví pod vedením PhDr. Aleny Černé:

Úkol – 10H3061130 Výzkum a dokumentace zvonářských památek ve východních a středních Čechách. Terénní průzkum a zpracování mapy pro Chrudim, Hradec Králové a hl. město Prahu (výzkum pro rok 2013).

Proveden kompletní plošný terénní průzkum zvonových a cimbálových stanovišť v bývalém okrese Chrudim (Mgr. Cinová, Mgr. Švec, Mgr. Červinka, Švadlenka, Křištof).

Cíl: zaměření, popis, evidence dostupných historických dat a podrobné fotodokumentace dochovaných i zaniklých zvonových lokalit, data předána hlavnímu řešiteli Mgr. P. Váchovi (ÚOP středních Čech v Praze), zahrnuta do počítačové databáze a lokality zaneseny do elektronické mapy

Průzkum stanovišť v bývalém okrese Chrudim – Zvonička v Hrobicích

✚ Další významné aktivity pracoviště

Činnost ÚOP v Pardubicích v roce 2013 byla velmi pestrá, o čemž svědčí mj. hojná participace zaměstnanců na obnovách movitých i nemovitých kulturních památek či aktivní účast na odborných konferencích a seminářích.

V souvislosti s první uvedenou aktivitou lze uvést obnovu jihovýchodního torza hradu Brandýs nad Labem (Mgr. Vařeková), stavební a rozsáhlé restaurátorské práce v piaristickém kostele a koleji v Litomyšli (Mgr. Cinková), dokončení restaurátorských prací na hlavním oltáři kostela Nejsvětější Trojice v Klášterci nad Orlicí nebo rekonstrukci Machoňovy pasáže, jednoho z klenotů pardubické novodobé architektury (Ing. arch. Kadlec) – více informací o dvou posledně zmíněných obnouvách lze nalézt ve třetí kapitole.

Obnova hradu Brandýs nad Labem

Hovoříme-li o odborných konferencích a seminářích, nelze neuvést mezinárodní diskusní setkání Koncepce obnovy fasád NKP a památky UNESCO zámek Litomyšl, na jehož přípravě spolupracovalo ÚOP v Pardubicích s Fakultou restaurování Univerzity Pardubice.

Významný počín určený jak odborné, tak široké veřejnosti představoval přednáškový cyklus Zámecké návrší Litomyšl – historie, současnost, perspektivy realizovaný ve spolupráci s Městskou knihovnou Litomyšl. Součástí cyklu byla mimo přednášek, které za ÚOP v Pardubicích proslovili Ing. arch. Racková a Mgr. Kočí, též komentovaná prohlídka kostela Nalezení sv. Kříže v Litomyšli (za doprovodu Mgr. Cinkové).

Vedle uvedených aktivit participovali zaměstnanci ÚOP v Pardubicích pochopitelně i na dalších projektech, setkáních a přednáškách, namátkou: PhDr. Paukert – Kulatý stůl Problematika památkové péče (duben 2014), Ing. arch. Racková spol. s Mgr. Waisserem, Ph.D. – Zámek Litomyšl – příběhy fasád, konference Interdisciplinarita v péči o kulturní dědictví II (květen 2013), Mgr. Vařeková – Stavební vývoj vesnice Mravín, přednáška proslovená v dubnu 2013 v Mravíně ad. Podrobněji bude o akcích a publikační činnosti zaměstnanců pardubického pracoviště pojednáno v připravovaném Sborníku NPÚ ÚOP v Pardubicích za roky 2013/2014.

V programu akcí nechyběly ani komentované prohlídky, viz výše zmíněná návštěva kostela Nalezení sv. Kříže v Litomyšli či komentovaná prohlídka kostela sv. Martina v Dolním Újezdě (Mgr. Kočí).

Velké oblibě se těší nové stavebně-historické prohlídky Za příběhem zámku, které pořádá ve spolupráci s Ing. arch. Rackovou zámek Litomyšl.

Novinkou byla rovněž letošní participace pracoviště na akcích spojených se Dny evropského dědictví. Během nich měla veřejnost možnost navštívit v rámci komentovaných prohlídek běžně nepřístupné prostory Příhrádku, sídla NPÚ ÚOP v Pardubicích, a prohlédnout si fotografie a archivní dokumenty vážící se k historii zdejších objektů. Mimo to byla pro návštěvníky připravena výstava Památky očima mladých či výtvarná dílna Staň se stavitel a malířem středověké věže.

Poskytování informací dle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

V roce 2013 nebyla v rámci ÚOP v Pardubicích vyřizována žádná žádost dle uvedeného zákona.

ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVIŠTĚ V TELČI

Vedoucí pracovníci

PhDr. Martina Veselá, ředitelka
725 590 598, vesela.martina@npu.cz

Mgr. Bc. Tomáš Vícha, vedoucí odboru památkové péče
724 663 719, vicha.tomas@npu.cz

Mgr. Bc. Irena Tobiášková, vedoucí odboru evidence, dokumentace a informačních systémů
724 663 820, tobiaskova.irena@npu.cz

Kontakt

Hradecká 6, 588 56 Telč
Tel. 567 213 116, fax: 567 243 655
E-mail: sekretariat.telc@npu.cz
www.npu-telc.eu, www.npu.cz/uop-te

Poradní orgány ředitele

Komise MK ČR pro nakládání s památkovým fondem v Kraji Vysočina
Památková rada NPÚ ÚOP v Telči

Obecné informace o činnosti pracoviště

ÚOP v Telči vzniklo ke dni 1. lednu 2008, s působností pro Kraj Vysočina. Do té doby bylo součástí ÚOP v Brně jako detašované pracoviště v Telči.

Pracoviště je odbornou institucí, která se zabývá poznáváním, dokumentací a prezentací památkového fondu na území Kraje Vysočina, včetně metodického vedení jeho úprav, konzervace a restaurování. Zajišťuje všechny zákonem stanovené činnosti směřující k řádné péči o kulturní památky a památkově chráněná území v Kraji Vysočina.

Přehled všech dotací přidělených MK na akce kontrolované pracovištěm

Název dotace	Dotace v tis. Kč
Havarijní program	3 510
Program záchrany architektonického dědictví	6 660
Program regenerace městských památkových rezervací a zón	10 458
Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny	450
Program restaurování	750
Celkem	22 113

Souhrnný přehled všech odborných vyjádření

ÚPD	Odborná vyjádření dle §14 zákona č. 20/87 Sb.	Ostatní	Celkem
5	1 226	9	1 240

Počet archeologických akcí

Archeologické akce	Počet
Dohled	3
Záchranný archeologický průzkum	1
Celkem	4

Provedené operativní průzkumy

Telč II, Svatoanenská 80, fotodokumentace současného stavu
Telč II, Palackého 127, průzkum a fotodokumentace současného stavu

Pořežín, mlýn čp. 2, průzkum, zaměření, dendrochronologie a fotodokumentace

Jihlava, Husova 33, vnitřní omítky

Jihlava, Kosmákova 1, omítky v bytě

Radešín, zámek, průzkum barevností průčelí

Humpolec, Evangelická fara s kostelem, průzkum barevnosti průčelí

Markvartice, kaple Panny Marie, průzkum barevnosti omítek int. a ext.

Bohuňov, roubenka čp. 14, průzkum, zaměření a fotodokumentace před snesením

Telč II, Tobiáškova 90, zaměření, průzkum a fotodokumentace před demolicí

Braníšov, kostel sv. Václava, průzkum barevnosti vnitřních omítek

Martínkov, kostel Nanebevzetí Panny Marie, průzkum barevnost vnitřních omítek

Pelhřimov, kaplička sv. Floriána, průzkum omítek a barev v interiéru a exteriéru

Projekt NAKI	Číslo projektu	Garant	Řešitelé za ÚOP v Telči
Hudebně akustická dokumentace historických varhan a jejich prostorů	DF12P01OVV012	Ing. Zdeněk Otčenášek, Ph.D.	PhDr. Petr Koukal, Ph.D.
Kulturně historicky cenná území	DF12P01OVV044	Ing. Vlastislav Ouroda, Ph.D.	MgA. Arnošt Kába
Vzdělávací role NPÚ	DF12P01OVV014	PhDr. Martina Veselá Mgr. Jiří Mihola, Ph.D. prof. PhDr. Kateřina Charvátová, CSc.	MgA. Naděžda Rezková Příbylová
Kulturní krajina	DF13P01OVV001	Mgr. Kateřina Cichrová Ing. Zdeněk Novák	PhDr. Martina Veselá Mgr. Bc. Irena Tobiášková Mgr. Jana Dostálová

Cíl DKRVO	Číslo cíle	Garant	Řešitelé za ÚOP v Telči
Výzkum nemovitých památek	10H3072140	PhDr. Vladislav Razím	Ing. Petr Gryc

Grantová agentura ČR	Číslo projektu	Garant	Řešitelé za ÚOP v Telči
Ladění historických varhan v českých zemích	GA408/09/0596	PhDr. Petr Koukal Ph.D.	PhDr. Petr Koukal, Ph.D.

Další významné aktivity pracoviště

Mezi nejvýznamnější akce obnovy kulturních památek uskutečněné za odborné spolupráce ÚOP v Telči patří obnova synagogy v Nové Cerekvi, či obnova synagogy a Rabínského domu v Polné. Z oblasti lidové architektury byl ve spolupráci s vlastníkem zachráněn objekt Pazderny Borovnice, který figuroval na seznamu nejohroženějších kulturních památek Kraje Vysočina. Z fondu technických památek byl opraven objekt vzdušníku v Jemnici, který byl původně součástí středověkého gravitačního vodovodu.

ÚOP v Telči zahájilo dne 1. dubna 2013 v Kraji Vysočina realizaci dvouletého projektu Zvýšení konkurenceschopnosti v rámci celoživotního vzdělávání v oblasti obnovy a trvale udržitelného rozvoje kulturního dědictví, reg. č. projektu CZ.1.07/3.2.09/04.0052. Projekt je spolufinancován z 85 % z Evropského sociálního fondu a z 15 % ze státního rozpočtu ČR prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Jeho cílem je vytvořit vzdělávací program Řemeslná obnova historických staveb v rámci dalšího vzdělávání odborných pracovníků zabývajících se obnovou kulturních památek a předmětů kulturního dědictví, a zvýšit tak vzdělanost a konkurenceschopnost v této oblasti. Vzdělávací program nabízí příležitost seznámit se s aktuálními postupy v rámci obnovy kulturního dědictví vzhledem k současným trendům a požadavkům památkové péče. Zahrnuje devět oborových modulů, každý v rozsahu 100 hodin výuky, rozdělené na teoretickou část a praktické semináře, které budou přednostně probíhat na ohrožených objektech památkového fondu ČR v rámci Kraje Vysočina, jako jsou např. zámky v Brtnici, Červené Řečici a Polici.

Slavnostní otevření Edukačního centra

3. května 2013 otevřelo pracoviště Edukační centrum v Lannerově domě (Hradecká 6, Telč). To vzniklo v souvislosti s projektem Vzdělávací role Národního památkového ústavu: edukace jako klíčový nástroj zkvalitnění péče o kulturní dědictví České republiky, který je financován Ministerstvem kultury z programu NAKI – Aplikovaný výzkum a vývoj národní a kulturní identity. Cílem tohoto projektu, který má časové vymezení v letech 2012–2015, je vytvoření vzdělávacích programů pro školní skupiny, rodiny s dětmi, laickou a odbornou veřejnost. Slavnostní otevření proběhlo za účasti generální ředitelky Národního památkového ústavu Ing. arch. Naděždy Goryczkové a dalších hostů.

Otevření Edukačního centra doprovázela výstava Obnova Lannerova domu, která dokumentovala rekonstrukci nynějšího sídla ÚOP v Telči.

Ve dnech 5.–6. září 2013 prezentovalo ÚOP v Telči dětem i dospělým relikvíář sv. Maura. Akce vznikla na základě spolupráce se Státním hradem a zámekem Bečov. Ve čtvrtek 5. září 2013 byl pro žáky 4.–5. tříd telčských základních škol uspořádán vzdělávací program s dotykovým modelem relikvíáře sv. Maura. Děti se aktivně zapojily do programu, poznávaly obsah a součásti relikvíáře a učily se pojmy, které se vztahují k dané problematice. Celkem se výukového programu zúčastnilo 112 žáků telčských škol. S modelem relikvíáře se rovněž přišli seznámit účastníci Letní školy diplomatických studií, která se konala v roce 2013 poprvé v Telči. O večerní přednášku o relikvíři sv. Maura byl velký zájem z řad veřejnosti, zúčastnilo se cca 60 posluchačů.

V pátek 6. září 2013 v dopoledních hodinách pozvali pracovníci územního odborného pracoviště NPÚ v Telči žáky telčských základních škol na Den otevřených dveří a v sobotu 7. září 2013 proběhl Den otevřených dveří pro veřejnost. Nešlo pouze o prezentaci prostor ÚOP, NPÚ prezentoval svoji práci a aktivity, akce tedy měla i edukační charakter. Návštěvníci se seznámili s tím, co vlastně památkáři dělají a jakou činnost vykonávají garanti jednotlivých území. Představilo se i oddělení specialistů, kteří se zabývají např. archeologií, lidovou architekturou či péčí o zeleň. Dále se návštěvníci mohli seznámit s restaurováním památek, jejich evidencí a dokumentací. Během prohlídky byla otevřena knihovna NPÚ ÚOP v Telči a Edukační centrum. Součástí Dne otevřených dveří bylo také setkání s odborníkem na téma „Památková péče v praxi“ a výstava Dřevo v architektuře.

Den otevřených dveří ÚOP v Telči – seznámení se se základy archeologie

Den otevřených dveří ÚOP v Telči – prezentace movitých památek

Poskytování informací dle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

V roce 2013 byla NPÚ ÚOP v Telči podána jedna žádost o poskytnutí informací podle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Žadatelé byla v zákonném termínu poskytnuta odpověď.

Vedoucí pracovníci

PhDr. Zdeněk Vácha,
ředitel

542 536 120, vacha.zdenek@npu.cz

**Mgr. Aleš Homola, vedoucí odboru evidence,
dokumentace a informačních systémů**

542 536 218, homola.ales@npu.cz

Kontakt

Nám. Svobody 8, 601 54 Brno

Tel.: 549 536 111, fax: 542 536 217

E-mail: uop.br.sekretariat@npu.cz, www.npu.cz/uop-br

Poradní orgány ředitele

Archeologická komise ÚOP v Brně

Územní komise pro posuzování návrhů na prohlášení a rušení prohlášení věcí za kulturní památku

Interní komise

Obecné informace o činnosti pracoviště a další významné aktivity pracoviště

ÚOP v Brně zejména poskytuje odbornou a metodickou pomoc vlastníkům a správcům památek v Jihomoravském kraji a zajišťuje úkoly státní památkové péče pro Jihomoravský kraj v plném rozsahu daném zákonem.

Rok 2013 byl pro celý Národní památkový ústav přelomový, reorganizace a následná nová systemizace se dotkla všech jeho složek, pochopitelně i územního odborného pracoviště v Brně. Zatímco v oblasti odborného výkonu tato změna nepřinesla citelné dopady na chod pracoviště, již od počátku roku bylo zřejmé, že nastalé změny plně odhalily dlouhodobě neřešené problémy. Ty vedly nejen k enormnímu zadlužení ÚOP nekrytými závazky zejména ze strany ÚOP spravovaných hradů a zámků, ale prakticky ihned se zároveň projevila skutečnost, že ekonomický úsek v daném personálním složení, poté co kompetentní část pracovníků byla delimitována na ÚPS Kroměříž, není schopen tuto agendu vést. Vedlo to k praktickému kolapsu účetní a další přidružené agendy, který se v podstatě celoročně řešil výpomocí ze strany Odboru ekonomického řízení v Ostravě.

Za koordinátorku, jež posléze v září nastoupila na léčení a do konce roku se již na své místo nevrátila, byl přijat ekonom, který však ze zdravotních důvodů v průběhu listopadu na vlastní žádost odešel. V nejnáročnějším účetním období roku, kdy dohodou odešla i referentka majetkové správy, bylo tedy nutné improvizovat s využitím pracovníků jiných útvarů pod dohledem a s pomocí Ostravy.

Pracoviště, jež mělo v roce 2013 54,2 systemizovaných míst (v roce 2012 222), se též vypořádalo s absencí pracovníka PR/redaktor od května v dů-

sledku dlouhodobé pracovní neschopnosti, ke konci roku 2013 bylo toto místo organizační změnou zcela zrušeno. V roce 2013 zaznamenalo ÚOP v Brně 14 nástupů a 17 odchodů, a to včetně projektů vědy a výzkumu; průměrný hrubý měsíční plat činil v roce 2013 18 919 Kč.

V oblasti odborného výkonu státní památkové péče bylo v dubnu vypsáno interní výběrové řízení na pozici vedoucí odboru péče o památkový fond, jež však skončilo bez výsledku. Vedením byla tedy pověřena pracovnice odboru, garantka pro tzv. aglomeraci Brno, Mgr. Simona Pechová, jež se na vlastní žádost funkce vzdala koncem října. Do konce roku byl vedením úseku pověřen Ing. arch. Pavel Wewiora.

Zatímco na OPPF se situace v průběhu roku zcela nezklidnila (včetně personálního pohybu), na odboru evidence a dokumentace (vedoucí Mgr. Aleš Homola) byla stabilní a úkoly byly plněny standardně. Stejně tak v případě oddělení archeologie (vedoucí PhDr. Radmila Stránská).

V průběhu roku se dále ukázalo, že významným faktorem ovlivňujícím chod pracoviště je množství projektů z oblasti vědy a výzkumu (NAKI, DKRVO, GA ČR), jež zatížily nejen (již oslabenou) administrativně-účetní oblast činnosti ÚOP, ale též významně vázaly odborné kapacity. I když plnění statutárních úkolů nebylo přímo ohroženo, je zřejmé, že tyto úkoly představují veliký objem práce a značnou zátěž pracovníků odborných útvarů.

Výsledkem práce na projektech vědy a výzkumu jsou mj. dvě publikace, jež byly v průběhu roku vydány. Jde o publikace Mgr. Pavly Cenkové Vkusné & solidní. Měšťanské sochařství v Brně 1800–1880 a Mgr. Petra Czajkowskeho Sbirka kresby, grafiky a fotografie na Státním zámku Lednice. Italka.

S použitím financí, jimiž byl posílen rozpočet ÚOP 2013, bylo potom možné vydat 16. číslo bulletinu Památkové péče na Moravě – Monumentorum Moraviae tutela: barokní nástěnné malby (ed. prof. Miloš Stehlík) a monografii Sochařský svět Jiřího Antonína Heinze z pera Prof. Miloše Stehlíka. Vydání této reprezentační knihy souvisí s významnou událostí loňského roku – prof. Stehlík, který je stále

aktivní na půdě NPÚ a zároveň působí na Masarykově univerzitě v Brně, oslavil významné jubileum – své devadesátiny. V prosinci (17.) proto proběhla oslava jubilea pořádaná ve spolupráci s Domem umění města Brna, při níž byla tato nová kniha o moravském barokním sochaři představena veřejnosti.

Činnost všech tří komisí ÚOP v Brně probíhala standardně, byť v souvislosti se zmíněnými personálními změnami docházelo k dílčím změnám na pozicích předsedů či tajemníků. ÚOP v Brně organizačně zajišťuje dále (pozicí tajemníka) chod Komise ministra kultury pro nakládání s památkovým fondem v Jihomoravském kraji; v roce 2013 zasedala komise jednou a jejím předmětem byla především příprava věcného záměru památkového zákona, resp. stav příprav nové zákonné normy pro památkovou péči spolu s připomínkami legislativní rady vlády. Jednání komise, jež proběhlo v červenci, se zúčastnil Mgr. Jiří Vajčner, Ph.D., ředitel Odboru památkové péče Ministerstva kultury České republiky.

Ve dnech 9. až 18. července provedl na ÚOP v Brně odbor interního auditu a kontroly MK veřejnoprávní kontrolu hospodaření s rozpočtovými prostředky a s majetkem státu, dodržování právních předpisů apod. V protokolu kontroly stojí mj. že v roce 2012 a předchozích letech nebyl nastaven funkční systém finančního řízení a nebyly jednoznačně nastaveny pravomoci a odpovědnosti vedoucích a ostatních zaměstnanců. Řídící kontrola jako součást vnitřního kontrolního systému nebyla nastavena v souladu se zákonem o finanční kontrole a důsledkem toho bylo zjištěno značné množství

nedostatků, i závažného charakteru. Následně byly přijata opatření, jež mají za cíl opakování pochybení a nedostatků zabránit.

Dne 1. června potom kontrolní skupina pracovníků MK provedla kontrolu a ověření plnění podmínek obsažených v Rozhodnutí o poskytnutí dotace a souvisejících předpisů a pravidel pro poskytování finančních prostředků ze strukturálních fondů projektu IOP COPA, závažné nedostatky nebyly veřejnoprávní kontrolou zjištěny.

Brněnské pracoviště dále zajišťovalo, jak je naznačeno výše, agendu v rámci dvou projektů Integrovaného operačního programu („IOP“). Jde o IOP Národní centrum divadla a tance Valtice (od roku 2011) a IOP Centrum obnovy památek architektury 20. století vila Stiassni. V případě druhého jmenovaného, jehož počátky sahají do roku 2010, došlo k závažné změně; původní předpoklad ukončení přípravné fáze, jejíž součástí měla být především stavební obnova vily samotné, se nenaplnil a ukončení se přesunulo na pololetí roku 2014. S tím souvisí i samotné zahájení činnosti centra, jež má ve vile sídlit.

V prostorách galerie Sklepení v sídle brněnského pracoviště se konala ve dnech 14.–28. června jediná výstava roku 2013 pod názvem 20 let výuky restaurování v Litomyšli, pořádaná ve spolupráci s Fakultou restaurování Univerzity Pardubice, s níž má ÚOP v Brně dlouholeté pracovní kontakty. 17. června se potom konal v Brně přednáškový den stejného obsahu a zaměření.

Přehled všech dotací přidělených MK na akce kontrolované pracovištěm

Název dotace	Dotace v tis. Kč
Havarijní program	5 200
Program záchrany architektonického dědictví	11 910
Program regenerace městských památkových rezervací a zón	6 025
Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny	650
Program restaurování	700
Celkem	24 485

Souhrnný přehled všech odborných vyjádření

ÚPD	Odborná vyjádření dle §14 zákona č. 20/87 Sb.	Ostatní	Celkem
51	2 759	191	3 001

Počet archeologických akcí

Archeologické akce	Počet
Dohled	0
Záchranný archeologický průzkum	3
Celkem	3

Akce stavebněhistorických průzkumů

Adamov (okr. Blansko)
Brno (okr. Brno – město)
Banín (okr. Svitavy)
Bavory (okr. Břeclav)
Boskovice (okr. Blansko)
Břeclav (okr. Břeclav)

Břežany (okr. Znojmo)
Bulhary (okr. Břeclav)
Dolní Věstonice (okr. Břeclav)
Dolní Kounice (okr. Brno – venkov)
Doubravník (okr. Brno – venkov)

Hajany (okr. Brno – venkov)
Horní Břečkov (okr. Znojmo)
Ivančice (okr. Brno – venkov)
Ivaň (okr. Brno – venkov)
Kobylí (okr. Břeclav)
Křenovice (okr. Vyškov)

Kučerov (okr. Vyškov)
 Kurdějov (okr. Břeclav)
 Letovice (okr. Blansko)
 Mikulov (okr. Mikulov)
 Miroslav (okr. Znojmo)
 Moravský Krumlov (okr. Znojmo)
 Našiměřice (okr. Znojmo)
 Nedvědice (okr. Brno – venkov)

Našiměřice (okr. Znojmo)
 Pavlov (okr. Břeclav)
 Pouzdřany (okr. Břeclav)
 Rajhrad (okr. Brno – venkov)
 Sebranice (okr. Blansko)
 Suchohrdly (okr. Znojmo)
 Šlapanice (okr. Brno – venkov)
 Uherčice (okr. Znojmo)

Valtovice (okr. Znojmo)
 Veveří SH (okr. Brno – venkov)
 Vranov (okr. Brno – venkov)
 Vranov nad Dyjí (okr. Znojmo)
 Vyškov (okr. Vyškov)
 Želešice (okr. Brno – venkov)
 Žerotice (okr. Znojmo)
 Židlochovice (okr. Brno – venkov)

Věda a výzkum

Výzkumné projekty za rok 2013:

Projekty NAKI

Identifikace a interpretace vzniku, podoby a proměny barokní kulturní krajiny jihomoravského pohraničí, přijatý na roky: 2013–2016, identifikační kód projektu: DF13P01OVV019

Symbols moci či předměty sběratelského zájmu? Zhodnocení a interpretace sbírkových fondů militarií na Státních hradech a zámcích ve správě Národního památkového ústavu, přijatý na roky 2013–2017 (identifikační kód projektu DF13P01OVV020)

Metodika uchování předmětů kulturní povahy – optimalizace podmínek s cílem dosažení dlouhodobé udržitelnosti (identifikační kód projektu DF13P01OVV016)

Cíle DKRVO

Výzkum nemovitých památek v ČR. Aktuální metodické otázky průzkumu a dokumentace, ohrožené druhy památek a jejich vybrané exempláře

Výzkum, dokumentace a prezentace movitého kulturního dědictví

Kritická ediční řada soupisy památek

Projekt GA ČR

Vědecký katalog obrazárny v Rájci nad Svitavou a sběratelství rodu ze Salm-Reifferscheidtu v 18.–20. století, přijatý na roky: 2012–2014, registrační č.: P409/12/2017

Objekt ve správě pracoviště

Název objektu	Typ objektu	Internetové stránky
Vila Stiassni	vila	www.copabrno.cz

Poskytování informací dle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

V roce 2013 byla Národnímu památkovému ústavu, územnímu odbornému pracovišti v Brně doručena jedna žádost o informaci podle § 18 odst. 1 zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Žadateli byla v zákonném termínu poskytnuta odpověď.

Vila Stiassni

ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVIŠTĚ V OLOMOUCI

Vedoucí pracovníci

Mgr. František Chupík, Ph.D., ředitel
585 204 145, chupik.frantisek@npu.cz

Mgr. Ondřej Belšík,
vedoucí odboru péče o památkový fond
585 204 126, belsik.ondrej@npu.cz

**Ing. Dalibor Buršík, vedoucí odboru evidence,
dokumentace a informačních systémů**
585 204 147, bursik.dalibor@npu.cz

**Mgr. Pavel Šlězár, vedoucí odboru archeologie,
vedoucí oddělení péče o archeologické nálezy**
585 224 156, slezar.pavel@npu.cz

Kontakt

Horní náměstí 25, 771 11 Olomouc,
Tel.: 585 204 111, fax: 585 229 189
E-mail: sekretariat@olomouc.npu.cz, www.npu.cz/uop-ol

Poradní orgány ředitele

Památková rada
Krajská archeologická komise
Územní komise
Interní komise

Obecné informace o činnosti pracoviště

Územní odborné pracoviště v Olomouci existuje od roku 2003 s působností v Olomouckém kraji.

Zpracování odborných vyjádření k využití a provádění obnovy kulturních památek, poskytování odborné pomoci vlastníkům při zajišťování péče o kulturní památky:

- předběžné podmínky a konzultace při přípravě památkové obnovy
- odborná pomoc vlastníkům připravujícím materiály pro státní programy a krajské programy
- drobné průzkumy stratigrafie barevnosti při obnově fasád a drobné průzkumy konstrukcí krovů pro vlastníky KP

Pracoviště dále vykonává dohled nad prováděním obnovy kulturních památek s přednostním zaměřením na akce subvencované v rámci programů MK. Spolupracuje s kraji a obcemi s rozšířenou působností ad. či zajišťuje a koordinuje hodnocení pro výběr akcí obnovy KP určených k zařazení do programů MK na úseku památkové péče:

Havarijní program – konzultace podmínek, přijímání žádostí o zařazení do programu, kompletace podkladů, kontrola, posouzení naléhavosti a výběr k doporučení MK, odborný dohled a konzultace v průběhu prací, hodnocení výsledků.

Program záchrany architektonického dědictví – odborné konzultace v přípravě, posouzení a doporučení, odborný dohled během provádění, hodnocení výsledků.

Program regenerace MPR a MPZ – účast zástupců NPÚ ÚOP v Olomouci v komisích programu regenerace, po-

OPD a následná příkladná rekonstrukce fary v Měrotíně

souzení návrhů pro jejich doporučení, odborné konzultace a dohled v průběhu provádění.

Program podpory obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností – odborné konzultace v přípravě, posouzení a doporučení, odborný dohled a konzultace v průběhu prací.

Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny – odborné konzultace v přípravě, posouzení a doporučení, odborný dohled během provádění, hodnocení výsledků.

Program restaurování movitých kulturních památek – konzultace podmínek, přijímání žádostí o zařazení do programu, kompletace podkladů, kontrola, posouzení naléhavosti a výběr k doporučení MK, odborné konzultace v přípravě, odborný dohled během provádění, hodnocení výsledků.

Přehled všech dotací přidělených MK na akce kontrolované pracovištěm

Název dotace	Dotace v tis. Kč
Havarijní program	2 680
Program záchrany architektonického dědictví	3 290
Program regenerace městských památkových rezervací a zón	4 543
Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny	500
Program restaurování	669
Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností	5 069
Celkem	16 751

Akce stavebněhistorických průzkumů

Olomouc, Arcibiskupská rezidence, oranžerie – SHP

Měrotín, fara – OPD fasád

Vřesovice, zámek – OPD krovu

Nové Zámky u Litovle – OPD okenních výplní

Olomouc, Koželužská 21 – OPD fasád

Olomouc, Arcibiskupská rezidence, oranžerie – OPD i SHP

Věda a výzkum

Ondřej Belšík – spolu s Tomášem Vítkem se podíleli na řešení úkolu s názvem Výzkum nemovitých památek v ČR. Aktuální metodické otázky průzkumu a dokumentace, ohrožené druhy památek a jejich vybrané exempláře (v rámci DKRVO).

Jako součást výstupu z letošního roku je publikován článek Pozdně barokní krov kostela sv. Vavřince ve Výšovicích. In: Průzkumy památek 2/2013, ročník 20, str. 134–147.

V rámci výzkumného cíle Průzkumy a prezentace architektury 19. a 20. století financovaného z institucionální podpory Ministerstva kultury dlouhodobého koncepčního rozvoje prováděla Aneta Zlámalová terénní průzkum na území města Prostějova se zaměřením na tvorbu architekta Eduarda Žáčka. Byla provedena fotodokumentace vybraných objektů a vypracován odborný článek dokumentující tvorbu zmíněného architekta v Prostějově: Aneta Zlámalová, Působení architekta Eduarda Žáčka v Prostějově, Vlastivědný věstník moravský, číslo 4, ročník LXV 2013, s. 34–45.

V druhé etapě projektu Archeologický potenciál vybraných památkových území a objektů ČR (garant J. Podliska, NPÚ ÚOP HMP; koordinátor P. Šlězár, řešitelský tým NPÚ ÚOP

Souhrnný přehled všech odborných vyjádření

ÚPD	Odborná vyjádření dle §14 zákona č. 20/87 Sb.	Ostatní	Celkem
53	1 464	250	1 767

Počet archeologických akcí

Archeologické akce	Počet
Dohled	42
Záchranný archeologický průzkum	4
Předstihový archeologický výzkum	3
Nedestruktivní průzkum	2
Celkem	51

Olšany u Prostějova, areál fary čp. 67 – OPD konstrukce krovu sedlové střechy severozápadního hospodářského stavení

Zaměření bylo provedeno u objektů: Tovačov zámek – hradby druhá etapa, rozpracována třetí etapa, Šternberk hrad – fasády, Olomouc, Arcibiskupská rezidence, oranžerie.

OL: H. Dehnerová, P. Šlězár, R. Zatloukal) v roce 2013 byly vytvořeny specializované mapy s odborným obsahem, které vyhodnocují archeologický potenciál vybraných památkových území (MPR Olomouc, MPZ Litovel, SZ Jánský Vrch) a na modelové řešení GIS navázalo vytvoření aplikace Archeologický atlas památkových území a objektů ČR. Do tisku byl předán jeden odborný článek (H. Dehnerová, P. Šlězár: Archeologický výzkum na východním předhradí státního zámku Jánský Vrch, Časopis Slezského zemského muzea, série B).

Úkolem projektu NAKI Kulturně historicky cenná území jako součást národní a kulturní identity ČR (č. NAKI DF12P01O-VV044) pod vedením hlavního řešitele Ing. V. Ourody, Ph.D. je práce na tématu architektonický vývoj dvou hodnotných území – měst, z nichž jedno (Šumperk) je zařazeno mezi chráněná území jako Městská památková zóna, a druhé (Zábřeh) nemá žádnou ochranu z hlediska historického vývoje zástavby a urbanismu území. Jelikož tento úkol požaduje hlubší poznání území z hlediska stavebního, urbanistického i historického, je naplánováno na dobu tří let.

Pracovníci odboru OEDIS se v roce 2013 podíleli na těchto vědecko-výzkumných cílech NPÚ:

- a) Podpora rozvoje Integrovaného informačního systému památkové péče, řešitel Ing. Petr Volfík (spolupráce na tematických mapách)
- b) Výzkum nemovitých památek v ČR. Aktuální metodické otázky průzkumu a dokumentace, ohrožené druhy památek a jejich vybrané exempláře, řešitel: PhDr. Vladislav Razím

Další významné aktivity pracoviště

Mohelnice-Podolí, renesanční tvrz Kobylků z Kobylího – památková obnova interiéru stavby;

Zámek Nové Zámky – rekonstrukce exteriéru objektu;

Lipník nad Bečvou, obnova radnice – závěrečná fáze obnovy budovy;

Rokytnice u Přerova, obnova zámeckého parku;

Olomouc, MPR, Dolní náměstí – rekonstrukce plochy náměstí a restaurování sochařských památek;

Olomouc, MPR, Dolní náměstí, č. 43 – oprava fasády (KP);

Olomouc, MPR, Dolní náměstí, č. 26 – oprava fasády (KP);

Olomouc, MPR, Žerotínovo náměstí, č. 13 – oprava fasády (KP);

Olomouc, MPR, Dolní náměstí, kostel Zvěstování Páně – oprava fasády kostela a rekonstrukce terasy před kostelem (KP);

Olomouc, MPR, Blažejské náměstí, č. 6 – oprava fasády (KP);

Olomouc, MPR, Havelkova, č. 6 – oprava fasády;

MPZ Prostějov, Pernštýnské nám. čp. 176, zámek – obnova západní fasády vč. restaurování sgrafit a kamenných prvků;

MPZ Prostějov, Nám. Svat. Čecha čp. 51 a 34, Demelova čp. 4213, židovský dům – celková obnova;

Čehovice, kostel sv. Prokopa – obnova fasády; Šubířov, kostel Panny Marie – odvodnění objektu, dokončení celkové obnovy exteriéru;

Klenovice, kostel sv. Bartoloměje – oprava sanktusníku; Univerzity Palackého v Olomouci – restaurování výmalby slavnostního sálu rektorát;

zámek Velké Losiny – restaurování dvousedadlových nosítek z konce 17. století.

Archeologie:

Haňovice – dokončení průzkumu mělce zahloubeného objektu;

Moravičany – Záchranný archeologický výzkum v místech hřbitova u kostela sv. Jiří;

SH Šternberk – záchranný archeologický výzkum při rekonstrukci kanalizace a vodovodu na předhradí SZ Šternberk.

Haňovice, zlomky keramických železářských dyzen ze druhé poloviny 10. století

Poskytování informací dle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

V roce 2013 byly ÚOP v Olomouci doručeny dvě žádosti o informaci podle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Žadatelům byla v zákonném termínu poskytnuta odpověď.

Vedoucí pracovníci

PhDr. Jana Spathová, ředitelka

573 502 016, spathova.jana@npu.cz

Ing. Nelly Komendová,

vedoucí odboru péče o památkový fond

573 301 464, komendova.nelly@npu.cz

Obecné informace o činnosti pracoviště

ÚOP v Kroměříži poskytuje odbornou a metodickou pomoc vlastníkům a správcům památek ve Zlínském kraji a zajišťuje úkoly státní památkové péče v plném rozsahu daném zákonem. Bylo ustanoveno s účinností od 2. února 2006.

Kontakt

Sněmovní náměstí 1, 767 01 Kroměříž

Tel.: 573 301 456, fax: 573 301 419

E-mail: kromeriz@kromeriz.npu.cz, www.npu.cz/uop-kr

Poradní orgány ředitele

Památková rada

Komise pro archeologii při NPÚ ÚOP v Kroměříži

Redakční rada

Komise pro dotační tituly MK – Havarijní program, Pro-

gram péče o VPR, VPZ a krajinné památkové zóny

Územní komise pro posuzování návrhů na prohlášení věci za kulturní památku

Přehled všech dotací přidělených MK na akce kontrolované pracovištěm

Název dotace	Dotace v tis. Kč
Havarijní program	1 785
Program záchrany architektonického dědictví	1 890
Program regenerace městských památkových rezervací a zón	4 820
Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny	350
Program restaurování	621
Celkem	9 466

Souhrnný přehled všech odborných vyjádření

ÚPD	Odborná vyjádření dle §14 zákona č. 20/87 Sb.	Ostatní	Celkem
41	1 077	223	1 341

Počet archeologických akcí

Archeologické akce	Počet
Dohled	1
Záchranný archeologický průzkum	2
Celkem	3

Akce stavebněhistorických průzkumů

Kroměříž, Mlýnská brána

Zlín, Zámek

Věda a výzkum

NAKI

ÚOP v Kroměříži se podílí druhým rokem na realizaci projektu Vzdělávací role Národního památkového ústavu: edukace jako klíčový nástroj zkvalitnění péče o kulturní dědictví ČR (program Národní a kulturní identita NAKI). Při pracovišti vzniklo Edukační centrum Kroměříž, kde pracuje regionální koordinátor projektu Mgr. Petr Hudec. V roce 2013 proběhla řada ověřovacích pilotních programů. Činnost centra je blíže představena v bodu Vybrané vzdělávací aktivity.

Další projekt NAKI, na kterém se podílí zaměstnanci ÚOP v Kroměříži, má název Kulturně historicky cenná území jako součást národní a kulturní identity České republiky. Metody identifikace hodnot historických sídel, parků a zahrad a jejich zachování.

Garanty naplňování projektu za pracoviště jsou Ing. arch. Věra Horová a Ing. Lenka Křesadlová Ph.D.

V části projektu věnované historickým parkům a zahradám byla Ing. Lenkou Křesadlovou Ph.D. v rámci ověřování metodických postupů provedena terénní pasportizace objektů památek zahradního umění – Podzámecká a Květná zahrada v Kroměříži, Park Michalov v Přerově, Lázeňský park Luhačovice, Park Lužánky Brno, zahrada vily Stiasny v Brně.

Dále byl precizován text připravovaného metodického materiálu Popis vnitřní struktury kompozice památek zahradního umění včetně ověření navrženého metodického postupu v areálu Podzámecké zahrady v Kroměříži. Byla vytvořena osnova části připravovaného metodického materiálu Vy-

užívání a prezentace památek zahradního umění z hlediska ochrany a uchování jejich památkové hodnoty, management plán památek zahradního umění. Navržený metodický postup věnovaný problematice „hodnocení využívání a prezentace památek zahradního umění“ byl ověřován na modelovém objektu Podzámecká zahrada v Kroměříži.

Garantem (Ing. Ouroda, Ph.D., ÚOP ČB) úkolu Kulturně historicky cenná území jako součást národní a kulturní identity České republiky: metody identifikace hodnot historických sídel, parků a zahrad a jejich zachování byla v roce 2013 v rámci ověřování metodických postupů provedena terénní pasportizace objektů památek zahradního umění – Podzámecká a Květná zahrada v Kroměříži, Park Michalov v Přerově, Lázeňský park Luhačovice, Park Lužánky Brno, zahrada vily Stiassny v Brně.

Další významné aktivity pracoviště

Konference Historické zahrady Kroměříž 2013

ÚOP v Kroměříži se stalo spoluorganizátorem tradiční odborné konference Historické zahrady Kroměříž 2013. Tématem letošního ročníku konference byla Voda – pramen života se zaměřením na obnovu a péči o vodní prvky a vodohospodářské objekty v kompozici historických zahrad a parků. Akce proběhla ve dnech 13. a 14. června 2013.

Výstava Kamélie a proměny zahrady

Přípravou odborného obsahu se pracovníci referátu NCZK podíleli na uspořádání výstavy Kamélie a proměny zahrady, která proběhla ve dnech 22. února až 1. dubna 2013 ve Velkém skleníku Květné zahrady v Kroměříži.

Dále byl precizován text připravovaného metodického materiálu Popisu vnitřní struktury kompozice památek zahradního umění včetně ověření navrženého metodického postupu v areálu Podzámecké zahrady v Kroměříži. Byla vytvořena osnova části připravovaného metodického materiálu Využívání a prezentace památek zahradního umění z hlediska ochrany a uchování jejich památkové hodnoty, management plán památek zahradního umění. Navržený metodický postup věnovaný problematice „hodnocení využívání a prezentace památek zahradního umění“ byl ověřován na modelovém objektu Podzámecká zahrada v Kroměříži.

Byly zpracovány příslušné kapitoly a přílohy do Roční etapové zprávy projektu.

Výstava Lidové stavby známé neznámé – Zlínský kraj

Realizována v rámci Roku lidové architektury Čech, Moravy a Slezska 2013 v Galerii na Měšťance ve Vlčnově ve dnech 20.–30. září 2013. Na panelech zde byly prezentovány příklady dochovaných hodnotných objektů tradičního lidového stavitelství z celého Zlínského kraje.

Setkání Památky tradičního lidového stavitelství v životě dnešní obce

Akce se konala 15. října 2013 v Muzeu Kroměřížska v Kroměříži a byla součástí oslav 15. výročí zápisu Arcibiskupského zámku a zahrad v Kroměříži a obce Holašovice na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

Buchlovský Scirius 2013

Metodický den pořádaný ÚOP v Kroměříži věnovaný průzkumu a obnově památek.

Víkend otevřených zahrad

Pracovníci referátu NCZK již tradičně realizují programy v rámci Víkendu otevřených zahrad. Vždy druhý víkend v červnu se v mnoha státech Evropy otevírají běžně nepřístupné zahrady nebo jejich části. Přístupné zahrady chystají pro své návštěvníky netradiční program. V roce 2013 proběhla akce ve dnech 8. a 9. června 2013, na které byl připraven populárně naučný program pro obě kroměřížské historické zahrady. Více informací o Víkendu je k dispozici ve třetí kapitole.

Pilotní edukační programy pro vybrané kolektivy mateřských, základních i středních škol

V uplynulém roce byla v kroměřížských památkách UNESCO realizována prezentace řady pilotních edukačních programů pro vybrané kolektivy mateřských, základních i středních škol. V rámci těchto realizací i po jejich skončení byla vedena diskuze s pedagogy i žáky a jejich zpětná vazba byla využita ke zkvalitnění náplně připravovaných edukačních programů. V průběhu roku 2013 bylo referátem NCZK realizováno 40 komentovaných prohlídek Květné a Podzámecké zahrady v Kroměříži. Kromě ústředního tématu obnovy Květné zahrady byly připraveny také tematické komentované prohlídky se zaměřením na prezentaci zajímavých dřevin v Podzámecké zahradě, prezentaci drobné architektury v Podzámecké zahradě, využití vody v kompozici památek zahradního umění (obě zahrady) či způsoby údržby vegetačních prvků v Květné zahradě.

Poskytování informací dle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

V roce 2013 nebyly požadovány informace podle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVIŠTĚ V OSTRAVĚ

Vedoucí pracovníci

Mgr. Michal Zezula, ředitel

595 133 911, zezula.michal@npu.cz

Ing. arch. Marie Bartošová,

vedoucí odboru péče o památkový fond

595 133 917, bartosova.marie@npu.cz

Mgr. Marta Koubová, vedoucí odboru evidence, dokumentace a informačních systémů

595 133 910, koubova.marta@npu.cz

Mgr. Jindřich Hlas,

pověřen vedením odboru archeologie

553 628 508, hlas.jindrich@npu.cz

Obecné informace o činnosti pracoviště

Územní odborné pracoviště v Ostravě je odbornou institucí, která se zabývá ochranou, poznáváním, dokumentací a prezentací památkového fondu na území Moravskoslezského kraje (okresy Bruntál, Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava, Ostrava). ÚOP v Ostravě bylo zřízeno jako jedno z územních pracovišť Ministerstvem kultury ČR s účinností od 1. ledna 2003 zřizovací listinou čj. 11617/2002. Jeho hlavní činnosti jsou stanoveny § 33 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči.

Územní odborné pracoviště v Ostravě má působnost v Moravskoslezském kraji. V jeho spádovém území se nachází 2 094 nemovitých kulturních památek (rejstříkových čísel) a cca 3 340 movitých kulturních památek včetně oltářů, varhan a dalších součástí nemovitostí. Celkem je v kraji za-

Kontakt

Korejská 12, 702 00 Ostrava-Přívoz

Tel.: 595 133 911, fax: 595 133 900

E-mail: epodatelna@npu.cz, www.npu.cz/uop-os

Poradní orgány ředitele

Památková rada

Krajská archeologická komise

Redakční rada

Interní komise

znamenáno 14 národních kulturních památek 3 městské památkové rezervace, 2 vesnické památkové rezervace, 18 městských památkových zón a 6 vesnických památkových zón. Zpřístupněných instalovaných objektů je 8, z toho 3 jsou ve správě NPÚ.

ÚOP v Ostravě odborně spolupracuje s orgány státní památkové péče – příslušnými odbory Ministerstva kultury, Krajského úřadu Moravskoslezského kraje a výkonnými orgány státní památkové péče. Úzce spolupracuje také s dalšími odbornými institucemi a vysokými školami. Pracovníci ústavu se intenzivně zapojují do řešení vědecko-výzkumných institucionálních úkolů. Územní odborné pracoviště v Ostravě v rámci odborné činnosti organizuje semináře, přednášky, komentované prohlídky. Bohatá je také odborná publikační činnost pracoviště.

Přehled všech dotací přidělených MK na akce kontrolované pracovištěm

Název dotace	Dotace v tis. Kč
Havarijní program	1 901
Program záchrany architektonického dědictví	2 695
Program regenerace městských památkových rezervací a zón	5 051
Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny	655
Program restaurování MKP	720
Program obnovy KP prostřednictvím obcí s rozšířenou působností	4 719
Celkem	15 741

Počet archeologických akcí

Archeologické akce	Počet
Dohled	139
Záchranný archeologický průzkum	23
Celkem	162

Akce stavebněhistorických průzkumů

Stavebněhistorické průzkumy

Opava, měšťanský dům Dolní náměstí 8

Heřmánky, bývalé fojtství čp. 259

Operativní průzkum a dokumentace

Štramberk (zaniklá ves Tamovice, okr. Nový Jičín), kostel sv. Kateřiny

Karviná, část obce Doly, kostel sv. Petra z Alcantary, dřevěná konstrukce při epistolní straně presbytáře

Karviná, část obce Fryštát, ul. Karola Šliwky 37, dům čp. 277
Nový Jičín, ul. K Nemocnici, dům čp. 168

Jablunkov, dvorní stavba čp. 25

Chotěbuz, zámek

Štáblovice, část obce Lipina (okr. Opava), usedlost čp. 3

Frenštát (okr. Nový Jičín), kostel sv. Jana Křtitele

Opava, část obce Jaktař (okr. Opava), kostel sv. Petra a Pavla)

Věda a výzkum

Zaměstnanci územního odborného pracoviště jsou intenzivně zapojeni do několika výzkumných cílů Programu institucionální podpory Ministerstva kultury dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace (DKRVO) a výzkumných úkolů Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI).

V rámci řešení úkolu Výzkum nemovitých památek v ČR: aktuální metodické otázky průzkumu a dokumentace, ohrožené druhy památek a jejich vybrané exempláře byl připomínkován text metodiky Archivní průzkum pro SHP. Odevzdáno bylo několik náleзовých zpráv a článků. Hlavním výsledkem části výzkumného cíle zaměřeného na zpracování záchranných archeologických výzkumů v Moravskoslezském kraji (Archeologie: dílčí úkol Nové historické prameny k dějinám území ČR) bylo vydání odborné publikace Opavské hradby s cca 60% podílem spoluřešitelů na kapitolách této knihy. Kromě výstupu v podobě publikace byly výsledky výzkumů o opavské městské fortifikaci prezentovány v rámci výstavy Opavské hradby (pořádáno Opavskou kulturní organizací ve spolupráci s NPÚ). Výzkumný záměr Průzkum, dokumentace a hodnocení moderní architektury (Průzkumy a prezentace architektury 19. a 20. století) byl v roce 2013 završen vydáním publikace Průvodce architekturou Krnova. Publikace má celkem 184 hesel, z toho je 44 hesel velkých a 140 hesel malých. Hesla jsou opatřena odkazy na literaturu a prameny a také údajem GPS pro snadnou identifikaci staveb v terénu. Anglická verze publikace Kulturní památky rosicko-oslavanské průmyslové aglomerace byla vydána v rámci výzkumného cíle Průzkum, dokumentace a hodnocení industriálního dědictví. Anglická verze je doplněna a rozšířena ve vybraných kapitolách. Je zachováno členění na historický a typologický vývoj hornictví, koksárenství, hutnictví a energetiky a katalog podnikatelů a místopis památek.

Další významné aktivity pracoviště

Významnou událostí loňského roku se stal nález nástěnných maleb v kostele sv. archanděla Michela v Hrozové. Rámcově jsou datovány do poslední čtvrtiny 13. století. Nález zobrazující hlavy figur v nadživotní velikosti (flankující východní okno

Úkol Vzdělávací role Národního památkového ústavu: edukace jako klíčový nástroj zkvalitnění péče o kulturní dědictví České republiky pokračoval přípravou a následnou realizací pilotních edukačních programů na vybraných objektech ve správě památkového ústavu (Důl Michal, hrad Šternberk, zámek a park Hradec nad Moravicí) a vývojem příslušných edukačních pomůcek v souladu se strategií výzkumného úkolu na rok 2013. V rámci úkolu Tisky 16. století v zámeckých knihovnách České republiky probíhala katalogizace a digitalizace starých tisků do roku 1600 uložených v zámecké knihovně v Hradci nad Moravicí a v historických zámeckých knihovnách na území Moravskoslezského kraje (Nový Jičín, Kunín, Karviná), a to ve spolupráci s odbornými pracovníky oddělení zámeckých knihoven Národního muzea. Výzkumný úkol Industriální dědictví Moravy a Slezska vyústil ve vydání anglické verze publikace Kulturní dědictví Severní dráhy císaře Ferdinanda. Byly aktualizovány a rozšířeny poznatky k tématu textilního průmyslu na Frýdecku a Míšecku, připravena a vydána publikace s pracovním názvem Kulturní dědictví textilního průmyslu Frýdku-Místku. Byla započata aktualizace dat pro přípravu publikace o textilním průmyslu v Brně (revize terénních a archivních průzkumů, prověření dosud nezpracovávaných zdrojů informací). Zároveň probíhala příprava specializované mapy s odborným obsahem. V rámci druhé etapy prací na posledním výzkumném úkolu Kulturně-historicky cenná území jako součást národní a kulturní identity České Republiky: metody identifikace hodnot historických sídel, parků a zahrad a jejich zachování je rozpracováno typologické zařazení vybraných historických sídel na území Moravskoslezského kraje, pokračují práce na metodice průzkumu a ochrany vybraných typologických druhů památkových zón.

presbytáře) a postavu adoranta spinajícího ruce na jižní presbytářové zdi odhalili odborníci při sondážním statigrafickém průzkumu interiérových omítek, který se uskutečnil dne 16. března 2013 před zahájením plánované výmalby kostela.

V měsících květnu až červenci roku 2013 realizovalo ostravské pracoviště záchranný archeologický výzkum v souvislosti s výstavbou sportovně rehabilitačního zařízení v Suché Rudné. Zkoumaná plocha se nacházela v těsné blízkosti památkově chráněných historických dobývek Měkká žíla, Velká žíla a Podmáslí, jež náleží ke klíčovými součástem andělskohorského rudního revíru. V hloubce cca osm metrů byly objeveny relikty dřevěných konstrukcí. Následný plošný odkryv pak umožnil interpretovat tyto situace jako pozůstatky rýžovnických splavů a s nimi související vodní náhon, který byly vestavěn do vytěžené povrchové dobývky. Dendrochronologické datování dřevěných konstrukčních prvků (interval let 1186 /1187–1234) řadí vznik tohoto zařízení do konce 20. let 13. století.

V roce 2013 byla realizována rekonstrukce krnovské synagogy, obnova kaple sv. Jana Nepomuckého v areálu kostela sv. Petra a Pavla v Hradci nad Moravicí, pokračující záchranné práce v kostele sv. Máří Magdalény v Horním Městě na Rýmařovsku, předláždění náměstí Míru v Rýmařově a další.

Ostravské pracoviště se v roce 2013 stalo spoluorganizátorem dvou významných projektů. Společně s Opavskou kulturní organizací a Statutárním městem Opava byla realizována výstava k 20. výročí vyhlášení Městského památkové zóny v Opavě – Krása detailu a výstava Opavské hradby. Obě výstavy doprovází bohatý popularizační cyklus přednášek a programů.

ÚOP v Ostravě se dále podílelo na dvou komentovaných procházkách. Komentovaná procházka vesnickou památkovou zónou Malá Morávka na Jesenicku byla pořádána s Antikvariátem a klubem Fiducia v Den lidové architektury – 20. července 2013. V rámci Roku lidové architektury byly Mgr. Tomášem Nitrou dále realizovány přednášky na místech VPZ a VPR Moravskoslezského kraje, besedy, exkurze a rozhlasové výstupy. Autoři publikace Průvodce architekturou Krnova představili nejzajímavější příklady architektonicky hodnotných staveb v centru Krnova. Akci pořádalo o. s. Kruh, Antikvariát a klub Fiducia a ÚOP v Ostravě dne 6. října 2013.

V září 2013 byl zahájen pravidelný cyklus přednášek v Galerii výtvarného umění v Ostravě. Vždy jednou měsíčně se návštěvníci z řad odborné i laické veřejnosti dozvěděli o zajímavých tématech či aktualitách z oblasti památkové péče. Prezentaci ostravského pracoviště zahájila Mgr. Romana Rosová s přednáškou Dřevěné kostely ve Slezsku a na severní

Moravě, říjnová přednáška byla věnována archeologickému tématu: Bruntál – příběh nejstaršího města v Českých zemích ve světle nových archeologických výzkumů (vystoupil Mgr. Michala Zezula), v listopadu přednesl Mgr. Tomáš Nitra příspěvek Vesnická památková zóna Malá Morávka a probíhající obnova dvou tamních chalup a v prosinci doc. Miloš Matěj představil Technické památky Moravy a Slezska.

Nezanedbatelná je dále publikační činnost pracoviště. Průvodce architekturou Krnova autorů Martina Strakoše, Romany Rosové a Michaely Ryškové navazuje na již dříve vydané publikace ostravského pracoviště Národního památkového ústavu – Průvodce architekturou Ostravy (2009) a Průvodce architekturou Opavy (2011). Kniha Opavské hradby doprovází stejnojmennou výstavu zahájenou dne 28. listopadu 2013 v prostorách městské expozice Cesta města věnované dějinám Opavy. Česko-anglická publikace Kulturní dědictví textilního průmyslu Frýdku-Místku představuje historii místní textilní výroby, místní firmy a podnikatele, technický a stavební vývoj textilních podniků a podrobnější přiblížení objektů a areálů, pro které byla navržena památková ochrana. V roce 2013 byly dále vydány anglické verze publikací Kulturní dědictví Severní dráhy císaře Ferdinanda a Kulturní památky rosicko-oslavanské průmyslové aglomerace a tradiční Sborník Národního památkového ústavu v Ostravě 2013.

Vybrané akce, obnovy ad. jsou podrobněji popsány ve třetí kapitole.

Archeologický výzkum středověkého rýžoviště v Suché Rudné

Poskytování informací dle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

V roce 2013 NPÚ ÚOP v Ostravě neobdržel žádnou žádost o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Vedoucí pracovníci

Mgr. Dušan Michelfeit, ředitel
777 481 598, michelfeit.dusan@npu.cz

Hana Skálová, náměstkyně ředitele
602 668 780, skalova.hana@npu.cz

Kontakt

Sabinova 373/5, 130 11 Praha 3
Tel.: 274 008 111
E-mail: ups.praha.pr@npu.cz, www.npu.cz/ups-pr

Poradní orgán ředitele

Interní rada ředitele NPÚ ÚPS PR

Obecné informace o činnosti pracoviště

Národní památkový ústav, územní památková správa v Praze pečuje o památky Národního památkového ústavu v Středočeském, Ústeckém a Karlovarském kraji a Praze.

Objekty ve správě pracoviště

Středočeský kraj a hlavní město Praha	Typ objektu	Telefon	Internetové stránky
Březnice	zámek	318 682 179	www.zamek-breznice.cz
Hamousův statek ve Zbečně	venkovská usedlost	313 558 440	www.zbecno.cz
Hořovice	zámek	311 512 479	www.zamek-horovice.cz
Karlštejn	hrad	311 681 617	www.hradkarlstejn.cz
Konopiště	zámek	317 721 366	www.zamek-konopiste.cz
Krakovec	hrádek	313 549 302	www.hradkrakovec.cz
Křivoklát	hrad	313 558 440	www.krivoklat.cz
Mnichovo Hradiště	zámek	326 773 098	www.mnichovo-hradiste.cz
Mníšek pod Brdy	zámek	318 590 261	www.zamek-mnisek.cz
Sázava	klášter	327 321 177	www.klaster-sazava.cz
Točnick a Žebrák	souhradí	311 533 202	www.hrad-tocnik.cz
Veltrusy	zámek	315 781 146	www.zamek-veltrusy.cz
Zahrady pod Pražským hradem	terasové zahrady	257 010 402	www.palacove-zahrady.cz
Žleby	zámek	327 398 121	www.zamek-zleby.cz

Ústecký kraj	Typ objektu	Telefon	Internetové stránky
Benešov nad Ploučnicí	zámecký komplex	412 586 795	www.zamek-benesov.cz
Doksany	klášter	416 861 143	www.npu.cz/sights/klaster-doksany
Duchcov	zámek	417 835 301	www.zamek-duchcov.cz
Hazmburk	hrad	606 175 052	www.hrad-hazmburk.cz
Jezeří	zámek	476 734 338	www.zamek-jezeri.cz
Krásný Dvůr	zámek	415 210 036	www.krasny-dvur.cz
Libochovice	zámek	416 591 611	www.zamek-libochovice.cz
Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Mostě	kostel	476 707 364	www.kostel-most.cz
Ploskovice	zámek	416 749 092	www.zamek-ploskovice.cz
Rotunda sv. Jiří a sv. Vojtěcha na Řípu	kostel	724 663 757	www.hora-rip.eu
Stekník	zámek	723 086 011	www.zamek-steknik.cz
Velké Březno	zámek	475 228 331	www.zamek-vbrezno.cz
Zubrnice	soubor lidové architektury	475 228 267	skanzen.zubrnice.cz

Karlovarský kraj	Typ objektu	Telefon	Internetové stránky
Bečov	hrad a zámek	353 999 394	www.zamek-becov.cz
Kynžvart	zámek	354 691 269	www.zamek-kynzvalt.eu
Valeč	zámek a kostel	353 399 731	www.zamek-valec.cz

Přehled všech dotací přidělených MK na akce kontrolované pracovištěm

Název dotace	Neinvestice (v tis. Kč.)	Investice (v tis. Kč.)
Správa majetku ve vlastnictví státu („SMVS”) – program 134V112	32 489	6 395
SMVS – program 134V113	4 570	2 298
Program restaurování	950	
NAKI	418	
DKRVO	661	
ISO		115
Celkem	39 088	8 809

Věda a výzkum

Jako součást projektu Každodenní život a kulturní vliv aristokracie v českých zemích a střední Evropě v kontextu veřejně přístupných historických sídel ve správě NPÚ – instalace, prezentace, aplikace, který je finančně podpořen z Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI), byla v dubnu na zámku v Mnichově Hradišti slavnostně otevřena nová interiérová instalace, věnovaná zdejšímu setkání velmocí Svaté aliance v roce 1833. Zároveň byla vydána odborná publikace Zámek Mnichovo Hradiště, a to v české, anglické a německé mutaci. K zámku Veltrusy – druhému z našich objektů, který je v projektu řešen – probíhal archivní výzkum, jako příprava k plánované nové expozici. Více na webu projektu www.naki-npu.cz.

Další projekt NAKI, pod názvem Vzdělávací role NPÚ: edukace jako klíčový nástroj zkvalitnění péče o kulturní dědictví České republiky, významně obohatil nabídku vzdělávacích aktivit a programů na třech našich objektech – v Bečově nad Teplou (edukační centrum), na Křivoklátě a v Sázavském klášteře. Více na webu www.pamatkynasbavi.cz.

Státní hrad a zámek Bečov nad Teplou se v roce 2013 dále zapojil do řešení některých dílčích úkolů v rámci Institucionální podpory dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace. Jednalo se o výzkumné cíle Technologie a materiály (www.npu.cz/netusene-souvislosti) a Výzkum, dokumentace a prezentace movitého kulturního dědictví.

Státní hrad a zámek Bečov nad Teplou se v roce 2013 se podílel též na řešení dílčího úkolu Výzkum původních sbírek rodu Beaufort-Spontin vzniklých sběratelskou a akviziční činností, jejich scelení a příprava prezentace v interiérech zámku Bečov v rámci výzkumného úkolu Výzkum, dokumentace a prezentace movitého kulturního dědictví. Výstupem projektu bylo libreto budoucího zpřístupnění barokního zámku Bečov a publikace v časopise Zprávy památkové péče.

Další významné aktivity pracoviště

Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Mostě hostil v roce 2013 výstavu Europa Jagellonica. Na záměčku Velké Březno byla k vidění výstava Hračky malých princů a princezen a Autografy slavných. Bečovské slavnosti se v roce 2013 zaměřily na dějiny rodiny Beaufort-Spontin, která před 200 lety zakoupila panství Bečov. Na zámku Kynžvart byla výstava Indikativní list UNESCO – památky plánované pro navržení k zapsání do Seznamu světového dědictví a mimořádně zde byl též vystaven 24dílný Popis Egypta – jediný úplný exemplář v ČR z kynžvartské knihovny.

Program Zahrady a parky v rámci projektu Památky nás baví na zámku Veltrusy

Již čtvrtý ročník oblíbené Hradozámecké noci nás přenesl z poslední srpnové soboty do první zářijové neděle roku 2013. Zámek Mníšek pod Brdy připravil program pro celou rodinu Umění stavět zámek a vzkřísit skřítku. Prohlídky s tajemnými skřítky a jejich vlastnoruční stvoření v zámeckém ateliéru byly určeny dětem. Promítali se pohádky a šermíři učili děti zacházet se zbraní. K detailnímu prozkoumání bylo Kouzelné sklepení plné zázračných bytostí a 70 historických panenek v dobových šatíčkách. Dospělí návštěvníci si mohli poslechnout nový poutavý výklad z pamětní knihy stavitele zámku formou divadelních prohlídek Z tajného deníku Serváce Engela. Obsahem byly starosti při stavbě zámecké budovy nebo jakým pokladem Engel vybavil rodinnou kapli a kolik to stálo. Zahrála živá country muzika a ochutnávaly se vína a báječné pamlsky ze zámeckého grilu. K vidění byl film na nádvoří, expozice o historii módy, výstava výtvarných prací paní Tatjany Krechové a na samotný závěr slavnostní ohňostroj v zahradě. Na zámku Velké Březno byla na Hradozámeckou noc přichystána Pohádková zábava pro všechny smysly – zámecký divadelní večerňiček, princezna Antoinetta prováděla děti svým večerním zámekem a vše uzavřel večerní ohňostroj na rozloučení s prázdninami. Pro dospělé byl určen program Hraběcí košťování – neobyčejná procházka deseti zámeckými komnatami doplněná řízenou degustací deseti mimořádných vín ze zámeckých sklepů. Noční zámecký kinematograf promítl legendární romantický film Prstýnek, natočený u Chotků na zámku Veltrusy v létě roku 1944. Hrad Hazmburk je osvětlen jen jednou do roka, a to právě na Hradozámeckou noc, byl též opět otevřen po celou noc.

Netradiční prohlídka v klášteře Sázava během Dnů evropského dědictví

Na Dny evropského dědictví (7.–15. září) byl na památkách ve správě ÚPS v Praze nabízen speciální program i prohlídky jindy nepřístupných prostor. Na zámku Kynžvart byla možnost nahlédnutí do tajů zázemí deponitáře, čili do místností, ve kterých jsou deponované sbírkové předměty, které nejsou běžně vystavené. Součástí exkurze byla i přednáška o preventivní péči o sbírkové předměty a jejich dlouhodobé údržbě. Ve Valči při příležitosti Dnů evropského dědictví mimořádně zpřístupnili vyhlídku z letohrádku. V zahradě zámku Mníšek odezněl koncert známého hudebně-tanečního folklórního souboru Hradišťan. Unikátní představení barokní opery Händel v Itálii aneb Italské inspirace s ukázkou dobové jevištní praxe v původních kulisách zámeckého divadla bylo možné spatřit na zámku Mnichovo Hradiště.

Poskytování informací dle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Zpráva zahrnuje období od 1. ledna do 31. prosince 2013

V roce 2013 byly Národnímu památkovému ústavu, územní památkové správě v Praze, doručeny tři žádosti o informaci podle zákona č. 106/1999 Sb. V roce 2013 nebylo zahájeno žádné řízení proti Národnímu památkovému ústavu, územní památkové správě v Praze, o sankcích za nedodržování uvedeného zákona.

ÚZEMNÍ PAMÁTKOVÁ SPRÁVA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Vedoucí pracovníci

Mgr. Petr Pavelec, Ph.D., ředitel
386 356 921/24, pavelec.petr@npu.cz

Ing. Zdeňka Škabroudová, náměstkyně ředitele
386 352 762, skabroudova.zdenka@npu.cz

Kontakt

Nám. Přemysla Otakara II. 121/34
370 21 České Budějovice
Tel: +420 386 356 921, fax: + 420 386 359 386
E-mail: ups.budejovice.pr@npu.cz
www.npu-cb.eu; www.npu.cz/ups-cb

Obecné informace o činnosti pracoviště

Územní památková správa v Českých Budějovicích vznikla k 1. lednu 2013 v rámci reorganizace Národního památkového ústavu jako jedno ze čtyř pracovišť v České republice, které vykonává na území krajů Jihočeského, Plzeňského a Vysočina odbornou správu státních památkových objektů zpřístupněných veřejnosti. Posláním ÚPS je zajistit ochranu, bezpečnost, dokumentaci, provoz, památkovou a stavební obnovu, restaurování, vhodné využívání, kontrolu, propagaci a prezentaci památkových objektů svěřených do své péče. Celkem spravuje ÚPS ČB 31 památkových areálů, z nichž 3 jsou zapsané na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO (historické jádro Českého Krumlova, historické jádro Telče a poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře), 27 bylo prohlášeno za národní kulturní památky a 4 objekty jsou chráněny jako kulturní památky.

Objekty ve správě pracoviště

Jihočeský kraj	Typ objektu	Telefon	Internetové stránky
Červená Lhota	zámek	384 384 228	www.zamek-cervenalhota.eu
Český Krumlov	hrad a zámek	380 704 721	www.zamek-ceskykrumlov.eu
Dačice	zámek	384 420 246	www.zamek-dacice.eu
Domanín	Schwarzenberská hrobka	384 721 193	www.zamek-trebon.eu
Hluboká	zámek	387 843 911	www.zamek-hluboka.eu
Jindřichův Hradec	hrad a zámek	384 321 279	www.zamek-jindrichuvhradec.eu
Kratochvíle	zámek	388 324 380	www.zamek-kratochvile.eu
Landštejn	hrad	384 498 580	www.hrad-landstejn.eu
Nové Hrady	hrad	386 362 135	www.hrad-novehrady.eu
Rožmberk	hrad	380 749 838	www.hrad-rozemberk.eu
Třeboň	zámek	384 721 193	www.zamek-trebon.eu
Zlatá Koruna	klášter	380 743 126	www.klaster-zlatakoruna.eu
Zvíkov	hrad	382 285 676	www.hrad-zvikov.eu

Plzeňský kraj	Typ objektu	Telefon	Internetové stránky
Červené Poříčí	zámek	376 393 022	www.cervene-porici.cz
Gutštejn	hrad	374 631 773 (správa kláštera Kladruby)	www.hrad-gutstejn.cz
Horšov	kostel Všech svatých	379 423 111	www.horsovsky-tycn.cz
Horšovský Týn	hrad a zámek	379 423 111	www.horsovsky-tycn.cz
Kladruby	klášter	374 631 773	www.klaster-kladruby.cz
Kozel	zámek	377 969 040	www.zamek-kozel.eu
Manětín	zámek	373 392 283	www.zamek-manetin.cz
Nebílovy	zámek	377 917 090	www.zamek-nebilovy.cz
Plasy	klášter	373 322 174	www.klaster-plasy.eu
Plzeň - Bolevec	Selský dvůr U Matoušů	606 666 406	www.usedlost-bolevec.cz
Přimda	hrad	374 631 773 (správa kláštera Kladruby)	www.hrad-primda.cz
Rabí	hrad	376 596 171	www.hrad-rabi.eu
Švihov	hrad	376 393 378	www.hradsvihov.cz
Velhartice	hrad	376 583 315	www.hrad-velhartice.cz

Kraj Vysočina	Typ objektu	Telefon	Internetové stránky
Jaroměřice nad Rokytnou	zámek	568 440 237	www.zamek-jaromerice.cz
Lipnice nad Sázavou	hrad	569 486 189	www.hrad-lipnice.eu
Náměšť nad Oslavou	zámek	568 620 319	www.zamek-namest.cz
Telč	zámek	567 243 821	www.zamek-telc.eu
Zelená hora	poutní areál kostela sv. Jana Nepomuckého	724 758 993	www.zelena-hora.eu

Přehled všech dotací přidělených MK na akce kontrolované pracovištěm

Název dotace	Dotace v tis. Kč
SMVS: Podpora reprodukce majetku státních kulturních zařízení	rozpočet: 45 149 + plán investic 27 391
SMVS: Podpora realizace úsporných energetických zařízení	rozpočet: 100 (v 2013 nevyčerpáno)
SMVS: Záchrana a obnova kulturních památek poškozených živelnými pohromami	rozpočet: 779
Celkem	73 419

Věda a výzkum

Odborní pracovníci ÚPS ČB se v roce 2013 zapojili do osmi projektů NAKI a dvou projektů v rámci DKRVO.

NAKI	Spoluřešitel(é)
Historický fotografický materiál – identifikace, dokumentace, interpretace, prezentace, aplikace, péče a ochrana v kontextu základních typů paměťových institucí	Mikešová Renata
Každodenní život a kulturní vliv aristokracie v Českých zemích a ve střední Evropě v kontextu veřejně přístupných historických sídel ve správě NPÚ	Havlová Maja, Pavelec Petr, Pavlíček Miroslav, Slavko Pavel
Kulturně historicky cenná území jako součást národní a kulturní identity ČR. Metody identifikace hodnot historických sídel, parků a zahrad a jejich zachování	Olšan Jiří
Kulturní krajina jako prostor pro společenskou reprezentaci a relaxaci vybraných aristokratických rodů v období od 17. do počátku 20. století	Cichrová Kateřina, Havlová Maja, Houdková Marcela, Moc Hugo, Petr Radim, Petrová Jana
Metodika uchování předmětů kulturní povahy – optimalizace podmínek s cílem dosažení dlouhodobé udržitelnosti	Cichrová Kateřina, Troupová Ivana
Symboly moci či předměty sběratelského zájmu? Zhodnocení a interpretace sbírkových fondů militarií na Státních hradech a zámcích ve správě NPÚ	Vaverková Zuzana
Tisky 16. století v zámeckých knihovnách České republiky	Bobek Karel
Vzdělávací role Národního památkového ústavu: edukace jako klíčový nástroj zkvalitnění péče o kulturní dědictví České republiky	Cichrová Kateřina, Petrová Jana

DKRVO	Spoluřešitel(é)
Technologie a materiály	Bojčuk Lukáš, Dvořák Lukáš Antonín, Slavko Pavel
Výzkum, dokumentace a prezentace movitého kulturního dědictví	Bláhová Lucie, Bobek Karel, Cichrová Kateřina, Petrová Jana, Slavková Stanislava

Další významné aktivity pracoviště

Územní památková správa v Českých Budějovicích vykonává odbornou správu 31 státních památkových objektů a jejich mobiliárních fondů. Jednou z nejdůležitějších činností je zajistit bezpečný provoz svěřených objektů. Každoročně na nich probíhají památkové a stavební obnovy (např. obnova prvního patra Thurnovského paláce na hradě Lipnice), záchranné práce odstraňující vzniklé havárie (např. poškození opěrných zdí příkopu na hradě v Nových Hradech, odstranění havárie

donjonu na hradě Rabí – viz třetí kapitola), statická zajištění nosných konstrukčních prvků (zajištění krovů a oprava stropních trámů na zámku v Náměšti nad Oslavou; obnova stropu, krovu a střechy jízdního na zámku Kožel apod.) nebo restaurátorské obnovy (restaurování nástěnných maleb v tanečním sále na zámku Nebílovy; restaurátorská obnova fresky nad hlavním schodištěm na zámku Manětín – viz třetí kapitola). ÚPS rovněž zajišťuje restaurování mobiliáře.

Obnova prvního patra Thurnovského paláce na hradě Lipnice

Snahou je neustále zkvalitňovat a rozšiřovat služby a nabídku pro návštěvníky. Proto již několikátým rokem probíhá obnova tzv. Horské zahrady v areálu SHZ Český Krumlov, počítá se výhledově s obnovou tamního objektu Bellarie v zámecké zahradě nebo s vybudováním zámecké galerie v rekonstruované budově Mincovny. Na SZ Hluboká pokročily v roce 2013 přípravné práce na nové prohlídkové trase, která zpřístupní část hostinských pokojů ve druhém patře a tzv. Stříbrnici. Dalším dlouhodobým projektem, který byl zahájen v září 2013, je restaurování a zpřístupnění středověké věže Jakobínka v areálu SH Rožmberk. Netradiční pojetí projektu bude spočívat v aplikování středověkých stavebních technologií za pomoci funkční repliky historického jeřábu a s tím související didaktické prezentaci zaměřené na zachování a oživení zapomenutých historických řemesel.

S rozšířením možností pro návštěvníky počítá také hrad Švihov, kde bude po již probíhající celkové obnově zpřístupněna vstupní věž. O rozmanitosti spravovaného památkového fondu svědčí i statek U Matoušů v Plzni – Bolevci, kde bude v budoucnu po celkové rekonstrukci vybudováno didaktické centrum lidové kultury.

ÚPS se společně s ÚOP podílejí na tvorbě nových interiérových instalací, případně reinstalací. V roce 2013 byla slavnostně zpřístupněna nově zreinstalovaná prohlídková trasa na zámku v Dačicích (viz třetí kapitola) a v Náměšti nad Oslavou byl otevřen zcela nový prohlídkový okruh Apartmán hraběte Haugwitze (viz třetí kapitola).

ÚPS klade velký důraz na propagaci a prezentaci památkových objektů. Prostřednictvím tiskových konferencí a rozesíláním tiskových zpráv médiím šíří informace o aktuálním dění na památkových objektech, o novinkách a nejzajímavějších akcích během hlavní návštěvníkové sezóny i mimo ni. K osvětě využívá institucionálních a především objektových webových stránek. Kulturní nabídku tvoří několik pilířů s celorepublikovou působností (Mezinárodní den památek, Víkend otevřených zahrad, Hradozámecká noc, Dny evropského dědictví) a doplňují ji jednotlivé specifické aktivity vydvíhující danou památku, případně region. V rámci propagace se připomínají důležitá výročí (např. 750 let od založení kláštera Zlatá Koruna – viz třetí kapitola).

Pracovníci ÚPS se v hojné míře zapojují do řešení výzkumných úkolů v rámci NAKI a DKRVO, podílejí se na vzniku odborných publikací, případně jsou jejich výhradními autory.

Poskytování informací dle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Počet podaných žádostí o informace: 0

Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti: 0

Počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 0

Počet stížností, podaných proti vyřízení žádosti: 0

Vedoucí pracovníci

PhDr. Miloš Kadlec, ředitel

603 105 335, kadlec.milos@npu.cz

Ing. Oldřich Pešek, náměstek ředitele

724 002 255, pesek.oldrich@npu.cz

Obecné informace o činnosti pracoviště

Územní památková správa na Sychrově má příslušnost hospodařit s 18 památkovými objekty na území krajů Královéhradeckého, Libereckého a Pardubického.

Hlavní poslání ÚPS na Sychrově spočívá ve správě památkových objektů a mobiliárních fondů, které jsou v nich deponované. Současně hledá nové přístupy k ekonomickému využívání svěřeného státního majetku při dodržování a respektování všech podmínek památkové ochrany, a to se zaměřením především na kulturní, společenské a výchovně vzdělávací využití, aktivně přispívá k jeho udržitelnému rozvoji.

Kontakt

Zámek Sychrov čp. 3, 463 44 Sychrov

Tel.: 482 360 001, fax: 482 360 002

E-mail: klabanova.eva@npu.cz, www.npu.cz/ups-sy

Poradní orgán ředitele

Interní rada ředitele ÚPS na Sychrově

Působení ÚPS v rámci tří krajů není izolované. Byla nastavena vzájemná informovanost a účinná spolupráce s jednotlivými krajskými úřady, místními samosprávami a s dalšími kulturními institucemi, školskými zařízeními a tiskem.

V oblasti prezentace památkových objektů je kladen důraz na kontinuální prezentaci všech památkových objektů, respektive jejich aktivit směrem k veřejnosti – návštěvníkům, ve všech druzích médií, a to jak na úrovních krajských, tak i na úrovni celostátní. Pro zvýšení povědomí o objektech ÚPS na Sychrově byly vyrobeny tři propagační filmy po jednotlivých krajích.

Objekty ve správě pracoviště

Královéhradecký kraj	Typ objektu	Telefon	Internetové stránky
Hospital Kuks	hospital	499 692 161	www.hospital-kuks.cz
Hrádek u Nechanic	zámek	495 441 244	www.hradekunechanic.cz
Náchod	zámek	491 426 201	www.zamek-nachod.cz
Opočno	zámek	494 668 216	www.zamek-opocno.cz
Ratibořice	zámek	491 452 123	www.zamek-ratiborice.cz

Liberecký kraj	Typ objektu	Telefon	Internetové stránky
Bezděz	hrad	487 873 131	www.hrad-bezdez.eu
Frýdlant	hrad a zámek	482 312 130	www.zamek-frydlant.cz
Grabštejn	hrad	482 724 208	www.hrad-grabstejn.cz
Hrubý Rohozec	zámek	481 321 012	www.hruby-rohozec.eu
Lemberk	zámek	487 762 305	www.zamek-lembek.cz
Sychrov	zámek	482 416 011	www.zamek-sychrov.cz
Trosky	hrad	481 313 925	www.hrad-trosky.eu
Zákupy	zámek	487 857 278	www.zamek-zakupy.cz

Pardubický kraj	Typ objektu	Telefon	Internetové stránky
Kunětická hora	hrad	466 415 428	www.hrad-kunetickahora.cz
Litice	hrad	465 320 627	www.hrad-litice.cz
Litomyšl	zámek	461 615 067	www.zamek-litomysl.cz
Slatiňany	zámek	469 681 112	www.zamek-slatinany.cz
Vysočina	soubor lidových staveb	469 326 411	www.vesely-kopec.eu

Věda a výzkum

ÚPS na Sychrově se zapojila do Programu aplikovaného výzkumu a vývoje Národní a kulturní identity (NAKI) Každodenní život a kulturní vliv aristokracie v Českých zemích a ve střední Evropě v kontextu veřejně přístupných historických sídel ve správě Národního památkového ústavu – instalace, prezentace, aplikace, jejímž hlavním garantem je ředitel ÚPS na Sychrově PhDr. Miloš Kadlec. Spoluřešitelé za ÚPS na Sychrově jsou Mgr. Petr Weiss, Bc. Vladimír Tregl a Mgr. Jiří Křížek. V roce 2013 byla činnost zaměřena na tyto dílčí projekty:

- Státní hrad Grabštejn: třetí etapa – Sál předků, příprava vrchnostenské kanceláře a panského úředníka
- Státní zámek Lemberk: stálá expozice vývoje uměleckých stylů od konce 18. století, technická příprava pro expozici vývoje uměleckých stylů do konce 18. století, příprava libreta expozice, vytipování vhodného mobiliáře

- Státní zámek Sychrov: výstava Zámecký autopark – motorismus a šlechta v českých zemích 1894–1945, třetí etapa – pokračování ve shromažďování materiálů, konference Architektura ve službách motorismu
- Státní zámek Sychrov: výstava k dějinám každodennosti – stolnění: Všední a sváteční stůl na zámku a v paláci – výstava v Bertině křídle
- Státní zámek Zákupy: výstava Zapomenuté zámky – pokračování ve shromažďování materiálů – výstava bude realizována v roce 2014
- Státní zámek Slatiňany – Reinstalace zámeckých interiérů a příprava nových hipologicky zaměřených expozic v areálu zámku
- Webová prezentace projektu, publikace, propagace projektu; informace o průběhu jednotlivých projektů na webu, tisk publikací, katalogů dle harmonogramu www.naki-npu.cz

Další významné aktivity pracoviště

Rok francouzské kultury a výstava Francouzské umění ze šlechtických sbírek v Císařské konírně Pražského hradu – více info ve třetí kapitole

Stěžejní akce na památkových objektech

Královéhradecký kraj

Hrádek u Nechanic: Hudební festival Romantický Hrádek, Zámecké posvícení a setkání s folklórem, Vánoce na zámku

Hospital Kuks: koncert Hudební léto Kuks, Theatreum Kuks, Vinobraní

Náchod: Zločiny na hradech a zámcích, Večerní prohlídky s Černou paní, Kuronské slavnosti

Opočno: Svátky s růží, Opočenské hudební léto, Mezinárodní setkání sokolníků

Ratibořice: Za Babičkou Boženy Němcové do Ratibořic, Diplomacie a láska aneb žárlivý ministr – Letní večerní férie z doby napoleonských válek, Knížecí Vánoce na zámku v Ratibořicích & Advent v Babiččině údolí

Liberecký kraj

Bezděz: Ve stínu májové noci aneb Noc hradních kaplí

Frýdlant: Valdštejnské slavnosti

Grabštejn: Létohrátky, koncert – Georges Bizet: Carmen, Worldfest

Létohrátky na hradě Grabštejn

Hrubý Rohozec: Móda sedmi staletí, Od Mikuláše k Mikuláši, Hradozámecká noc – „Ti druzí“

Lemberk: Víkend otevřených zahrad, Hradozámecká noc – noční výstup na věž a sestup do hladomorny

Sychrov: Montgolfierové na Sychrově, Romeo a Julie na zámku Sychrov – zahajovací koncert 58. ročníku Dvořákova festivalu, Marie z Rohanu, vévodkyně de Chevreuse, první díl cyklu Obrazy a hudba, Vánoce s Vlastimilem Harapesem

Trosky: večerní či noční výstupy, Trosecký širák

Zákupy: Třinácté komnaty zákupského zámku, Adventní prohlídky

Pardubický kraj

Kunětická hora: Rozsvěcení hradu, Festival dobových řemesel, Král na hradě, Hudební festival České hrady. CZ, Putování staletími

Litice: Četnická pátrací stanice Pardubice

Litomyšl: festival Smetanova Litomyšl, Hradozámecká noc – Španělská noc pro Marii Manrique, Za příběhem zámku, Barborkové slavnosti, dětské prohlídky s paní Kajetánou

Slatiňany: Oživlé památky na téma Půdy, krovy aneb jak se stavělo, Pokrok nezastavíš ani na zámku, noční Prohlídka na baterky, Kouzlo vánočního zámku

Vysočina: Hrnčířská sobota, Veselokopecký jarmark, Posvícení, Bramborová sobota, Živé dědictví

Betlém Hlinsko: Velikonoce na Betlémě, Betlém Vánoční

Ředitel ÚPS na Sychrově děkuje panu Jiřímu Bitmanovi z Ostrova za finanční dar na potravu zákupského medvěda brtníka.

Putování staletími na hradě Kunětická hora

Poskytování informací dle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Na základě novely zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, která byla provedena zákonem č. 39/2001 Sb., se stal Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště – územní odborné pracoviště v Liberci subjektem povinným k poskytování informací v souladu s tímto zákonem.

Ve smyslu §18 výše citovaného zákona zveřejňuje se dále informace o činnosti v oblasti poskytování informací v členění požadovaném citovaným ustanovením:

Počet podaných žádostí v roce 2013: 1

Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti: 0

Počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 0

ÚZEMNÍ PAMÁTKOVÁ SPRÁVA V KROMĚŘÍŽI

Vedoucí pracovníci

Ing. Jan Slezák, ředitel

573 301 410, slezak.jan@npu.cz

Ing. Petr Šubík, náměstek ředitele

573 301 430, subik.petr@npu.cz

Kontakt

Sněmovní náměstí 1, 767 01 Kroměříž

Tel.: 573 301 432, 573 301 411, fax: 573 301 419

E-mail: ups.kromeriz.pr@npu.cz

www.npu.cz/ups-kr, facebook.com/npukm

Obecné informace o činnosti pracoviště

Územní památková správa v Kroměříži byla zřízena na základě Statutu Národního památkového ústavu vydaného Ministerstvem kultury dne 20. září 2012 s účinností od 1. ledna 2013 (Sp. zn. MK – S 5830/2012 OPP). Územní památková správa v Kroměříži spravuje 24 památkových objektů na území Moravy a Slezska, tzn. památky v krajích Zlínském, Jihomoravském, Olomouckém a Moravskoslezském. Nejsou to jen hrady a zámky, ale též jedna technická památka, Důl Michal v Ostravě Michálkovicích, a skanzen lidové architektury v Příkazech. Územní památková správa v Kroměříži zajišťuje obnovu, správu, propagaci a zpřístupnění tohoto unikátního souboru státních hradů a zámků, který představuje jednu z nejvýznamnějších součástí památkového dědictví České republiky.

Objekty ve správě pracoviště

Zlínský kraj	Typ objektu	Telefon	Internetové stránky
Buchlov	hrad	724 787 210	www.hrad-buchlov.cz
Buchlovice	zámek	724 663 740	www.zamek-buchlovice.cz
Kroměříž	arcibiskupský zámek	725 173 391	www.zamek-kromeriz.cz
Vizovice	zámek	724 316 410	www.zamek-vizovice.cz

Jihomoravský kraj	Typ objektu	Telefon	Internetové stránky
Bitov	hrad	728 779 105	www.hradbitov.cz
Bučovice	zámek	724 095 281	www.zamek-bucovice.cz
Kunštát	zámek	602 343 337	www.zamek-kunstat.cz
Lednice	zámek	602 550 587	www.zamek-lednice.com
Janův hrad (patří pod Lednici)	umělá zřícenina	724 663 509	www.januv-hrad.cz
Lysice	zámek	606 373 553	www.zameklysice.cz
Milotice	zámek	724 663 501	www.zamekmilotice.cz
Pernštejn	hrad	721 230 076	www.hrad-pernstejn.eu
Rájec nad Svitavou	zámek	723 398 968	www.zamekrajec.cz
Uherčice	zámek	607 650 192	www.zamek-uhercice.cz
Valtice	zámek	724 979 145	www.zamek-valtice.cz
Veveří	hrad	724 703 429	www.veveri.cz
Vranov nad Dyjí	zámek	723 387 197	www.zamek-vranov.cz
Nový hrádek u Lukova (patří pod Vranov)	zřícenina	519 355 134	www.novy-hradek.eu

Olomoucký kraj	Typ objektu	Telefon	Internetové stránky
Bouzov	hrad	604 386 200	www.hrad-bouzov.cz
Jánský Vrch	zámek	602 951 712	www.janskyvrch.cz
Příkazy	skanzen	724 592 675	www.hanackeskanzen.cz
Šternberk	hrad	602 543 562	www.hrad-sternberk.cz
Velké Losiny	zámek	602 582 878	www.zamek-losiny.cz

Moravskoslezský kraj	Typ objektu	Telefon	Internetové stránky
Důl Michal	důl	724 400 280	www.dul-michal.cz
Hradec nad Moravicí	zámek	553 783 915	www.zamek-hradec.cz
Raduň	zámek	553 796 203	www.zamek-radun.cz

Věda a výzkum

Státní zámek Raduň

PhDr. Eva Kolářová, NAKI – DF11PO10VV026 – Každodenní život a kulturní vliv aristokracie v českých zemích a ve střední Evropě v kontextu veřejně přístupných historických sídel ve správě NPÚ – instalace, prezentace, aplikace (téma: Zámecký areál v Raduni).

Další významné aktivity pracoviště

Vybrané obnovy kulturních památek

Památková obnova tzv. Alhambra salonu na zámku Kunštát, otevření zámecké sýpky na zámku Raduň, restaurování Bakchovy fontány na zámku v Bučovicích, oprava střechy minaretu na zámku v Lednici a památková obnova fasád zámeckých jízdáren, restaurování pruské přilby a barokní sochy Herkula na zámku v Lysicích, znovuotevření zbrojnice a výstava o lesnictví na zámku v Lysicích, revitalizace zámecké kaple ve Vizovicích, restaurování sedacího souboru s gobelínovými potahy na zámku ve Vizovicích, restaurátorský průzkum nástěnné výmalby tzv. jídelny, restaurování obrazu, olejomalba na plátně – Dvojportrét, Jan Kupecký, restaurování dvousedadlových nosítek z konce 17. století na zámku Velké Losiny

Výstavy, odborné konference a další akce

Květinové výstavy na hradech a zámcích, Vranov nad Dyjí – HRANICE. HISTORIE. LIDÉ., XXXI. ročník Vranovského kulturního léta, Barevný svět – výstava čínského lidového umění, výstavy hraček na Bitově a Jánském Vrchu, výstava 800 let hradu Veveří, výstava Valtice – Vídeň – Vaduz a zpět, „příběh daru pruského krále“

Výjimečné dny a události návštěvnické sezóny

Mezinárodní kovářské sympózium na Buchlově, zprovoznění akvaduktu v zámeckém parku v Lednici, otevření vstupní expozice Národního centra zahradní kultury a dvou stálých výstav v Kroměříži, otevření nově zrekonstruovaného zahradnictví v Miloticích, víkend otevřených zahrad v Kroměříži, Růže svatební v Buchlovicích

Nové památkové interiérové instalace na objektech NPÚ

Rozšíření prohlídkového okruhu na zámku v Lednici, nová prohlídková trasa na zámku Velké Losiny probíhá na Arcibiskupském zámku v Kroměříži, na zámku v Hradci nad Moravicí a na Dole Michal.

Restaurovaná pruská přilba na zámku v Lysicích

Vybrané vzdělávací aktivity

Dětské prohlídky na hradě Šternberk, dětské prázdninové pondělky na zámku v Buchlovicích, Edukace jako klíčový nástroj zkvalitnění péče o kulturní dědictví ČR (program Národní a kulturní identita NAKI) – projekt Vzdělávací role Národního památkového ústavu probíhá na Arcibiskupském zámku v Kroměříži, na zámku v Hradci nad Moravicí a na Dole Michal

Publikační činnost

Publikace Barevný svět – fantazie a vytříbenost, Čínské lidové umění ze soukromých sbírek, Průvodce areálem Státního zámku Raduň, Zámeček Rájec nad Svitavou

Více informací o vybraných obnovách, akcích ad. je k dispozici ve třetí kapitole.

Otevření nových expozic v Kroměříži

Poskytování informací dle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Na základě novely zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, která byla provedena zákonem č. 39/2001 Sb., se stal Národní památkový ústav subjektem povinným k poskytování informací v souladu s tímto zákonem. Ve smyslu §18 výše citovaného zákona se zveřejňuje informace o činnosti v oblasti poskytování informací v členění požadovaném citovaným ustanovením.

Přehled za Národní památkový ústav, územní památkovou správu v Kroměříži:

Počet podaných žádostí o informace: 2

Počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 0

Soudní řízení: 0

Řízení o sankcích za nedodržování zákona: 0

MAPA ZPŘÍSTUPNĚNÝCH OBJEKTŮ VE SPRÁVĚ NPÚ

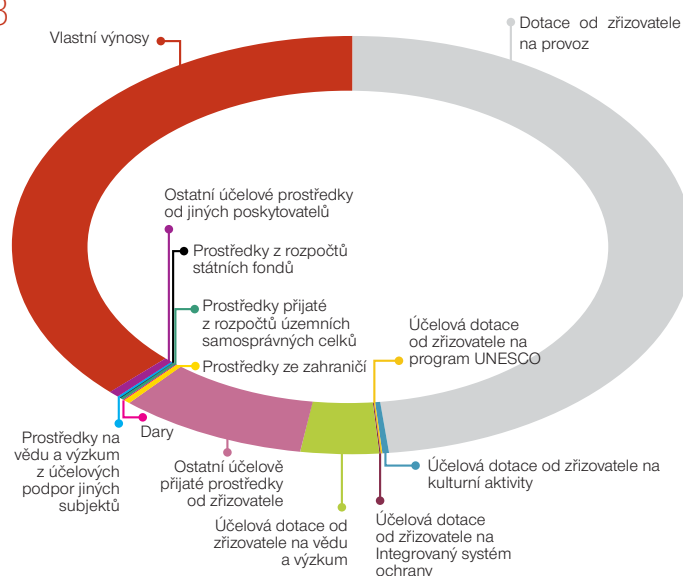
5 _HOSPODAŘENÍ

Hospodářský výsledek NPÚ za rok 2013 po zdanění

Pracoviště	Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Celkem
Generální ředitelství	10 383 413,29	247 937,47	10 631 350,76
ÚPS v Praze	721,92	28 223,32	28 945,24
ÚPS v Českých Budějovicích	246,30	41 613,64	41 859,94
ÚPS na Sychrově	0,00	14 592,74	14 592,74
ÚPS v Kroměříži	-7 505,33	7 505,33	0,00
ÚOP souhrnně	-5 073,48	46 363,04	41 289,56
Celkem	10 371 802,70	386 235,54	10 758 038,24

Rozhodující zdroje financování NPÚ v roce 2013

Zdroj	Částka
Dotace od zřizovatele na provoz	622 983 400
Účelová dotace od zřizovatele na kulturní aktivity	4 170 638
Účelová dotace od zřizovatele na program UNESCO	721 635
Účelová dotace od zřizovatele na Integrovaný systém ochrany	568 307
Účelová dotace od zřizovatele na vědu a výzkum	47 029 241
Ostatní účelově přijaté prostředky od zřizovatele	117 715 121
Dary	4 530 469
Prostředky ze zahraničí	388 642
Prostředky přijaté z rozpočtů územních samosprávných celků	2 649 182
Prostředky z rozpočtů státních fondů	97 622
Prostředky na vědu a výzkum z účelových podpor jiných subjektů	1 629 442
Ostatní účelové prostředky od jiných poskytovatelů	5 154 550
Vlastní výnosy	480 763 923
Celkem	1 288 402 172

Komentář k účetní závěrce NPÚ sestavené k 31. prosinci 2013

K 31. prosinci 2013 skončilo hospodaření celkovým přebytkem ve výši 10 758 038,24 Kč. V hlavní činnosti vznikl přebytek 10 371 802,70 Kč a v rámci jiné činnosti 386 235,54 Kč.

Výše uvedený výsledek pro porovnání s předcházejícími čtyřmi roky:

2009	2 547,83 tisíc Kč
2010	571,31 tisíc Kč
2011	843,35 tisíc Kč
2012	1 041,26 tisíc Kč

Výnosy

Celkový plán vlastních výnosů byl v roce 2013 splněn na 100 %.

V celkovém objemu oproti roku 2012 však celkové vlastní výnosy poklesly o osm milionů Kč. Na této skutečnosti má významný podíl především pokles tržeb ze vstupného o devět milionů Kč. Celorepublikově se projevilo snížení počtu návštěvníků památkových objektů, a to z mnoha důvodů. Již ve svém počátku utrpěla návštěvnícká sezóna nepříznivým počasím. Byly zaznamenány

výrazné výkyvy teplot a v měsíci červnu povodně. Tato přírodní katastrofa způsobila v českých krajích ochromení cestovního ruchu obecně. Mnohé objekty zaznamenaly až čtrnáctidenní výpadek návštěvnosti. Projevuje se rovněž zhoršená ekonomická situace u nás i ve světě. Objekty v krajích s vyšší nezaměstnaností, například Moravskoslezský a Olomoucký, nedosáhly předpokládaných výnosů ze vstupného. Objekty v severních Čechách také zaznamenávají pokles návštěvnosti v důsledku snížení atraktivity této oblasti. Pro splnění plánu vlastních výnosů byly některé atraktivní objekty zpřístupněny celoročně.

Výnosy z pronájmu nemovitého i movitého majetku výkyv oproti roku 2012 nezaznamenaly. Tyto výnosy jsou spojeny především s filmováním a jejich plán byl splněn na 102 %. Na 119 % byl splněn plán výnosů ze služeb archeologického výzkumu. Oproti předchozím letům byly rozpočtované výnosy z archeologického výzkumu mimořádně navýšeny díky úkolům plněným pracovišti v hlavním městě Praze, v Olomouci a v Ostravě.

Náklady

Rozpočet celkových nákladů byl k 31. prosinci 2013 naplněn na 99 %.

Osobní náklady jsou naplněny rovnoměrně, a to na 100 %. V celkovém objemu jsme v roce 2013 zaznamenali oproti roku 2012 nárůst celkových nákladů, a to o 15,2 milionu Kč. Tento fakt je spojen především s plněním úkolů vědy a výzkumu a je pokryt účelovými prostředky od zřizovatele i od cizích poskytovatelů. Zapojení fondu oprav činilo 1 784 428 Kč.

Rozpočet věcných nákladů celkem je splněn na 97 %. V celkovém objemu je spotřeba těchto nákladů oproti roku 2012 nižší o 7,2 milionu Kč. V pokrytí věcných nákladů byly také více než v roce 2012 zapojeny účelové prostředky od zřizovatele i cizích poskytovatelů, a to z důvodu zabezpečení vyrovnaného hospodářského výsledku.

Spotřeba materiálních nákladů je naplněna na 89 %, spotřeba energií na 101 %.

Opravy a udržování byly realizovány na 80 % celoročního plánu. V celkovém objemu došlo oproti roku 2012 ke snížení čerpání o 2,6 milionu a zvýšení podílu krytí účelovými prostředky od zřizovatele i cizích poskytovatelů. Objem nákladů na opravy byl snížen, a to přesto, že bylo nutno odstranit následky povodně. Jsou realizovány především opravy nutné k odstranění havarijního stavu či předejití havarijnímu stavu objektů ve správě NPÚ a k zajištění bezpečného návštěvního provozu na zpřístupněných objektech. Vyšší byl také podíl poskytnutých darů na opravy ve výši 3,6 milionu Kč, což je oproti roku 2012 o 2,8 milionu Kč více.

Hospodářská činnost

Hospodaření v oblasti jiné činnosti skončilo kladným hospodářským výsledkem ve výši 386 235,54 Kč. Výsledek je nižší než v předchozích letech.

V roce 2012 bylo vykázáno 751,9 tisíc Kč a v roce 2011 738,8 tisíc Kč. Tato skutečnost souvisí s vyšší náročností na množství a nápaditost kulturních akcí pro návštěvníky a snahou tímto zvyšovat návštěvnost památkových objektů, což se následně promítá do výnosů hlavní činnosti.

K zabezpečení plánu oprav, dodržení nasmlouvaných stavebních prací z minulých let a zajištění případných havárií byl zapojen jako doplňkový zdroj financování fond reprodukce majetku v celkové výši 12 690 670,20 Kč.

Cestovné bylo realizováno oproti plánu na 84 %. Oproti roku 2012 došlo k úspoře 163 tisíc Kč. Jelikož jsou náklady na cestovné spojeny především s plněním odborných úkolů vědy a výzkumu, vykazují letos také vyšší krytí z účelových prostředků, a to o 884 tisíc Kč více než v roce 2012.

Plán služeb byl naplněn na 107 % celkového celoročního předpokladu. Vysoké procento plnění – 118 % jsme zaznamenali u služeb externího archeologického výzkumu. Souvisí to s výnosy z archeologického výzkumu, které vykázaly také 119% plnění.

Rovněž náklady na služby spojené s propagací jsou naplněny na 110 %, protože jsou spojeny se snahou zvýšit návštěvnost objektů spravovaných NPÚ.

S reorganizací NPÚ a modernizací informačních systémů včetně účetního systému a elektronické spisové služby je spojeno 125% naplnění nákladů na správu počítačové sítě.

S nástupy nových pracovníků jsou spojeny též vyšší náklady na závodní preventivní péči vykázanou na účtu 527.

Náklady z drobného hmotného majetku vykazují 113% plnění z důvodu nákupu výpočetní techniky, pomocí které je zajišťováno zavádění workflow, jako moderní technologie řízení podniku a zpracování dokumentů NPÚ. Zahrnuje řadu softwarových i hardwarových produktů s využitím digitalizace dokumentů a jejich oběhu v elektronické podobě.

ROZVAHA

Označení	Název	Běžné období			Minulé období
		brutto	korekce	netto	
	AKTIVA CELKEM	4500642437,89	-1456900863,65	3043741574,24	2613147245,85
A	Stálá aktiva	4073711784,71	-1450323970,67	2623387814,04	2282164214,18
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	48380171,88	-40246646,85	8133525,03	6076881,97
1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje (012),(072)	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Software (013),(073)	22315741,60	-14301598,77	8014142,83	5801999,37
3.	Ocenitelná práva (014),(074)	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Povolenky na emise a preferenční limity (015),(075)	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek (018),(078)	25357053,78	-25357053,78	0,00	0,00
6.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek (019),(079)	707376,50	-587994,30	119382,20	158864,60
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek (041)	0,00	0,00	0,00	116018,00
8.	Uspořádací účet technického zhodnocení dlouh. nehm. majetku (044)	0,00	0,00	0,00	0,00
9.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek (051)	0,00	0,00	0,00	0,00
II.	Dlouhodobý hmotný majetek	4024034840,78	-1410077323,82	2613957516,96	2274772580,16
1.	Pozemky (031)	292902808,49	0,00	292902808,49	289710763,49
2.	Kulturní předměty (032)	314961964,29	0,00	314961964,29	313743758,45
3.	Stavby (021),(081)	1800674501,95	-479637459,98	1321037041,97	1250466757,50
4.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí (022),(082)	714503087,88	-571470960,60	143032127,28	130087756,62
5.	Pěstíelské celky trvalých porostů (025),(085)	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek (028),(088)	357982473,01	-357982473,01	0,00	0,00
7.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek (029),(089)	1110064,23	-986430,23	123634,00	0,00
8.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek (042)	541899940,93	0,00	541899940,93	290536693,60
9.	Uspořádací účet technického zhodnocení dlouh. hm. majetku (045)	0,00	0,00	0,00	0,00
10.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek (052)	0,00	0,00	0,00	226850,50
III.	Dlouhodobý finanční majetek	0,00	0,00	0,00	0,00
1.	Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem (061)	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem (062)	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Dluhové cenné papíry držené do splatnosti (063)	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Termínované vklady dlouhodobé (068)	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek (069)	0,00	0,00	0,00	0,00
IV.	Dlouhodobé pohledávky	1296772,05	0,00	1296772,05	1314752,05
1.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé (462)	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Dlouhodobé pohledávky z postoupených úvěrů (464)	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy (465)	95100,00	0,00	95100,00	105580,00
5.	Dlouhodobé pohledávky z nástrojů spolufin. ze zahraničí (468)	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Ostatní dlouhodobé pohledávky (469)	1201672,05	0,00	1201672,05	1209172,05
7.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery (471)	0,00	0,00	0,00	0,00
B.	Oběžná aktiva	426930653,18	-6576892,98	420353760,20	330983031,67
I.	Zásoby	45889050,13	0,00	45889050,13	46431023,63
1.	Pořízení materiálu (111)	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Materiál na skladě (112)	1834428,14	0,00	1834428,14	3031868,28
3.	Materiál na cestě (119)	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Nedokončená výroba (121)	179235,00	0,00	179235,00	37000,00
5.	Polotovary vlastní výroby (122)	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Výrobky (123)	11079572,11	0,00	11079572,11	10706701,28
7.	Pořízení zboží (131)	0,00	0,00	0,00	0,00
8.	Zboží na skladě (132)	32175768,88	0,00	32175768,88	32003460,91
9.	Zboží na cestě (138)	86100,00	0,00	86100,00	102551,16
10.	Ostatní zásoby (139)	533946,00	0,00	533946,00	549442,00
II.	Krátkodobé pohledávky	124856993,60	-6576892,98	118280100,62	78898504,75
1.	Odběratelé (311),(194)	14816135,83	-6576892,98	8239242,85	3888735,80
4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy (314)	18363633,03	0,00	18363633,03	31913053,37
5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti (315)	20562317,51	0,00	20562317,51	5062722,63
6.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci krátkodobé (316)	0,00	0,00	0,00	0,00
10.	Pohledávky za zaměstnance (335)	1567142,77	0,00	1567142,77	521717,48
11.	Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdrav. poj. (336)	0,00	0,00	0,00	0,00
12.	Daň z příjmů (341)	2722581,00	0,00	2722581,00	182626,00
13.	Jiné přímé daně (342)	0,00	0,00	0,00	0,00
14.	Daň z přidané hodnoty (343)	0,00	0,00	0,00	0,00
15.	Jiné daně a poplatky (344)	32815,00	0,00	32815,00	19041,00
16.	Pohledávky za vybranými ústředními vládními institucemi (346)	0,00	0,00	0,00	0,00
17.	Pohledávky za vybranými místními vládními institucemi (348)	0,00	0,00	0,00	0,00
18.	Pohledávky za účastníky sdružení (351)	0,00	0,00	0,00	0,00
23.	Krátkodobé pohledávky z nástrojů spolufin. ze zahraničí (371)	0,00	0,00	0,00	0,00
24.	Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery (373)	0,00	0,00	0,00	0,00
25.	Náklady přístích období (381)	2950884,93	0,00	2950884,93	3782070,99

Označení	Název	Běžné období			Minulé období
		brutto	korekce	netto	
26.	Příjmy příštích období (385)	243788,00	0,00	243788,00	17138153,42
27.	Dohadné účty aktivní (388)	43897523,23	0,00	43897523,23	10658294,05
28.	Ostatní krátkodobé pohledávky (377)	19700172,30	0,00	19700172,30	5732090,01
III.	Krátkodobý finanční majetek	256184609,45	0,00	256184609,45	205653503,29
1.	Majetkové cenné papíry k obchodování (251)	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Dluhové cenné papíry k obchodování (253)	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Jiné cenné papíry (256)	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Terminované vklady krátkodobé (244)	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Jiné běžné účty (245)	0,00	0,00	0,00	0,00
9.	Běžný účet (241)	242385069,89	0,00	242385069,89	194094670,74
10.	Běžný účet FKSP (243)	3768953,47	0,00	3768953,47	2866391,87
15.	Ceniny (263)	2411530,32	0,00	2411530,32	1688518,48
16.	Peníze na cestě (262)	614234,80	0,00	614234,80	558466,00
17.	Pokladna (261)	7004820,97	0,00	7004820,97	6445456,20
	PASIVA CELKEM	3043741574,24	0,00	3043741574,24	2613147245,85
C.	Vlastní kapitál	2721509606,15	0,00	2721509606,15	2407642378,90
1.	Jmenní účetní jednotky a upravující položky	2587298304,01	0,00	2587298304,01	2306623825,90
1.	Jmenní účetní jednotky (401)	2586985874,85	0,00	2586985874,85	2306311715,42
3.	Transfery na pořízení dlouhodobého majetku (403)	5007833,37	0,00	5007833,37	4851672,93
4.	Kurzové rozdíly (405)	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody (406)	-4406064,21	0,00	-4406064,21	-4539562,45
6.	Jiné oceňovací rozdíly (407)	0,00	0,00	0,00	0,00
7.	Opravy minulých období (408)	-289340,00	0,00	-289340,00	0,00
II.	Fondy účetní jednotky	123453263,90	0,00	123453263,90	99977295,80
1.	Fond odměn (411)	14602810,80	0,00	14602810,80	15554233,04
2.	Fond kulturních a sociálních potřeb (412)	3889886,46	0,00	3889886,46	3369830,12
3.	Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hosp. (413)	16325541,80	0,00	16325541,80	16325541,80
4.	Rezervní fond z ostatních titulů (414)	4185131,76	0,00	4185131,76	6138740,49
5.	Fond reprodukce majetku, investiční fond (416)	84449893,08	0,00	84449893,08	58588950,35
6.	Ostatní fondy (419)	0,00	0,00	0,00	0,00
III.	Výsledek hospodaření	10758038,24	0,00	10758038,24	1041257,20
1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	10758038,24	0,00	10758038,24	1041257,20
2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení (431)	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Výsledek hospodaření minulých účetních období (432)	0,00	0,00	0,00	0,00
D.	Cizí zdroje	322231968,09	0,00	322231968,09	205504866,95
I.	Rezervy	0,00	0,00	0,00	0,00
1.	Rezervy (441)	0,00	0,00	0,00	0,00
II.	Dlouhodobé závazky	186880,00	0,00	186880,00	447722,00
1.	Dlouhodobé úvěry (451)	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé (452)	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Dlouhodobé přijaté zálohy (455)	186880,00	0,00	186880,00	0,00
7.	Dlouhodobé závazky z nástrojů spolufin. ze zahraničí (458)	0,00	0,00	0,00	0,00
8.	Ostatní dlouhodobé závazky (459)	0,00	0,00	0,00	447722,00
9.	Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery (472)	0,00	0,00	0,00	0,00
III.	Krátkodobé závazky	322045088,09	0,00	322045088,09	205057144,95
1.	Krátkodobé úvěry (281)	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Jiné krátkodobé půjčky (289)	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Dodavatelé (321)	128374093,54	0,00	128374093,54	50548032,39
7.	Krátkodobé přijaté zálohy (324)	2478489,37	0,00	2478489,37	8274044,35
9.	Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé (326)	0,00	0,00	0,00	0,00
13.	Zaměstnanci (331)	37963899,40	0,00	37963899,40	36927952,40
14.	Jiné závazky vůči zaměstnancům (333)	44901,00	0,00	44901,00	12451,00
15.	Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění (336)	26366572,00	0,00	26366572,00	25039794,76
16.	Daň z příjmů (341)	0,00	0,00	0,00	0,00
17.	Jiné přímé daně (342)	7723836,00	0,00	7723836,00	7007180,00
18.	Daň z přidané hodnoty (343)	364840,15	0,00	364840,15	1143750,58
19.	Jiné daně a poplatky (344)	0,00	0,00	0,00	0,00
20.	Závazky k osobám mimo vybrané vládní instituce (345)	0,00	0,00	0,00	0,00
21.	Závazky k vybraným ústředním vládním institucím (347)	1645200,06	0,00	1645200,06	833177,84
22.	Závazky k vybraným místním vládním institucím (349)	0,00	0,00	0,00	80000,00
23.	Závazky k účastníkům sdružení (352)	0,00	0,00	0,00	0,00
29.	Krátkodobé závazky z nástrojů spolufin. ze zahraničí (372)	0,00	0,00	0,00	0,00
30.	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery (374)	1832206,70	0,00	1832206,70	14063,70
31.	Vydaje příštích období (383)	167660,98	0,00	167660,98	17567,30
32.	Výnosy příštích období (384)	58997927,38	0,00	58997927,38	35944339,13
33.	Dohadné účty pasivní (389)	27655970,06	0,00	27655970,06	33991686,87
34.	Ostatní krátkodobé závazky (378)	28429491,45	0,00	28429491,45	5223104,63

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

Označení	Text	Číslo řádku	Činnosti běžné období		Činnosti minulé období	
			hlavní	hospodářská	hlavní	hospodářská
A	NÁKLADY CELKEM	1	1 278 030 369,71	33 784 253,51	1 269 611 773,38	34 194 695,98
I.	Náklady z činnosti	2	1 271 429 747,77	33 784 253,51	1 260 497 523,65	34 182 518,90
1.	Spotřeba materiálu (501)	3	41 787 823,63	901 428,54	43 104 271,55	1 620 354,35
2.	Spotřeba energie (502)	4	77 501 755,51	1 883 234,66	75 021 548,80	1 732 669,53
3.	Spotřeba ostatních nesklad. dodávek (503)	5	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Prodané zboží (504)	6	323 730,06	11 511 297,89	734 164,47	12 293 060,45
5.	Aktivace dlouhodobého majetku (506)	7	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Aktivace oběžného majetku (507)	8	-23 145,08	0,00	-510 189,21	-261,49
7.	Změna stavu zásob vlastní výroby (508)	9	-828 129,09	-71 467,36	-1 934 846,43	56 423,97
8.	Opravy a udržování (511)	10	209 049 523,88	834 953,20	211 661 474,24	689 869,93
9.	Cestovné (512)	11	8 384 206,76	10 300,88	8 547 705,16	8 819,00
10.	Náklady na reprezentaci (513)	12	989 711,30	39 413,50	1 268 967,24	70 551,22
11.	Aktivace vnitroorganizačních služeb (516)	13	0,00	0,00	0,00	0,00
12.	Ostatní služby (518)	14	169 150 266,94	5 423 516,49	173 659 692,44	6 683 784,58
13.	Mzdové náklady (521)	15	485 299 829,00	9 427 643,00	472 941 114,43	7 882 062,57
14.	Zákonné sociální pojištění (524)	16	157 574 552,41	2 839 107,62	154 520 993,83	2 179 293,60
15.	Jiné sociální pojištění (525)	17	1 352 559,81	18 130,83	1 274 817,17	19 880,02
16.	Zákonné sociální náklady (527)	18	18 706 089,40	105 133,94	19 277 218,51	86 612,00
17.	Jiné sociální náklady (528)	19	137 994,00	8 217,00	79 451,00	0,00
18.	Daň silniční (531)	20	0,00	0,00	4 440,00	0,00
19.	Daň z nemovitostí (532)	21	189 914,00	251,00	200 547,00	0,00
20.	Jiné daně a poplatky (538)	22	623 326,94	24 991,18	514 550,41	27 759,70
22.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení (541)	23	640 308,58	0,00	6 865,70	0,00
23.	Jiné pokuty a penále (542)	24	76 302,67	0,00	654 784,00	0,00
24.	Dary a jiná bezúplatná předání (543)	25	0,00	0,00	0,00	0,00
25.	Prodaný materiál (544)	26	0,00	0,00	0,00	0,00
26.	Manka a škody (547)	27	1 233 281,62	72,00	82 958,09	14 966,86
27.	Tvorba fondů (548)	28	0,00	0,00	0,00	0,00
28.	Odpisy dlouhodobého majetku (551)	29	68 415 086,43	247 650,00	68 977 541,95	353 862,13
29.	Zúst. cena prodaného dlouh. nehmot. maj. (552)	30	0,00	0,00	0,00	0,00
30.	Zúst. cena prodaného dlouh. hmot. majetku (553)	31	0,00	0,00	1,00	0,00
31.	Prodané pozemky (554)	32	0,00	0,00	0,00	0,00
32.	Tvorba a zúčtování rezerv (555)	33	0,00	0,00	0,00	0,00
33.	Tvorba a zúčtování opravných položek (556)	34	741 301,69	0,00	426 107,09	0,00
34.	Náklady z vyřazených pohledávek (557)	35	108 456,20	0,00	533 655,84	0,00
35.	Náklady z drobného dlouhodobého majetku (558)	36	21 752 254,61	574 421,57	23 312 038,50	455 803,57
36.	Ostatní náklady z činnosti (549)	37	8 242 746,50	5 957,57	6 137 650,87	7 006,91
II.	Finanční náklady	39	98 716,94	0,00	61 763,73	12 177,08
1.	Prodané cenné papíry a podíly (561)	40	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Úroky (562)	41	0,00	0,00	403,34	0,00
3.	Kurzové ztráty (563)	42	98 716,94	0,00	61 360,39	12 177,08
4.	Náklady z přecenění reálnou hodnotou (564)	43	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Ostatní finanční náklady (569)	44	0,00	0,00	0,00	0,00
III.	Náklady na transfery	45	0,00	0,00	0,00	0,00
1.	Náklady ústředních rozpočtů na transfery (571)	46	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Náklady územních rozpočtů na transfery (572)	47	0,00	0,00	0,00	0,00
V.	Daň z příjmů	48	6 501 905,00	0,00	0,00	0,00
1.	Daň z příjmů (591)	49	6 501 905,00	0,00	0,00	0,00
2.	Dodatečné odvody daně z příjmů (595)	50	0,00	0,00	9 052 486,00	0,00
B.	VÝNOSY CELKEM	51	1 288 402 172,41	34 170 489,05	20 417,00	0,00
I.	Výnosy z činnosti	52	480 056 386,28	34 109 674,48	489 625 483,71	34 300 656,64
1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků (601)	53	1 316 254,20	795 689,42	1 827 771,67	953 581,65
2.	Výnosy z prodeje služeb (602)	54	372 623 956,43	16 022 803,26	371 113 684,99	15 019 649,08
3.	Výnosy z pronájmu (603)	55	78 130 152,88	10 487,25	78 331 155,23	18 326,35
4.	Výnosy z prodaného zboží (604)	56	674 859,54	17 269 629,65	774 771,83	18 224 810,33
8.	Jiné výnosy z vlastních výkonů (609)	57	0,00	0,00	0,00	0,00
9.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení (641)	58	54 587,03	0,00	285 710,17	0,00
10.	Jiné pokuty a penále (642)	59	1 000,00	0,00	40 096,00	0,00
11.	Výnosy z vyřazených pohledávek (643)	60	0,00	0,00	0,00	0,00
12.	Výnosy z prodeje materiálu (644)	61	124 201,06	0,00	76 561,00	916,60

Označení	Text	Číslo řádku	Činnosti běžné období		Činnosti minulé období	
			hlavní	hospodářská	hlavní	hospodářská
13.	Výnosy z prodeje dlouh. nehm. majetku (645)	62	0,00	0,00	0,00	0,00
14.	Výnosy z prodeje dlouh. hmot. majetku kromě pozemků (646)	63	71 594,72	0,00	510 806,00	0,00
15.	Výnosy z prodeje pozemků (647)	64	0,00	0,00	0,00	0,00
16.	Čerpání fondů (648)	65	14 475 098,20	0,00	25 181 243,26	0,00
17.	Ostatní výnosy z činnosti (649)	66	12 584 682,22	11 064,90	11 483 683,56	83 372,63
II.	Finační výnosy	67	707 536,04	364,57	686 369,09	0,00
1.	Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů (661)	68	0,00	0,00		0,00
2.	Úroky (662)	69	606 550,38	0,00	577 945,67	0,00
3.	Kurzové zisky (663)	70	100 985,66	364,57	82 079,17	0,00
4.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou (664)	71	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Ostatní finanční výnosy (669)	72	0,00	0,00	26 344,25	0,00
IV.	Výnosy z transferů	73	807 638 250,09	60 450,00	779 589 276,82	645 940,30
1.	Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů (671)	74	807 638 250,09	60 450,00	779 589 276,82	645 940,30
2.	Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů (672)	75	0,00	0,00	0,00	0,00
C.	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	76	0,00	0,00	0,00	0,00
1.	Výsledek hospodaření před zdaněním	77	16 873 707,70	386 235,54	9 341 842,24	751 900,96
2.	Výsledek hospodaření po zdanění	78	10 371 802,70	386 235,54	289 356,24	751 900,96

**NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV**

Výroční zpráva za rok 2013

Národní památkový ústav
www.npu.cz

Vydal Národní památkový ústav
Valdštejnské nám. 3, 118 01 Praha 1

Redakce: Mgr. Jakub Hromek

Grafická úprava a sazba: Mgr. Barbora Augustová, www.virtualworld.cz

Tisk: Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s., Husova 1881, 580 01 Havlíčkův Brod

Praha 2014

Neprodejné

ISBN 978-80-7480-011-5

**NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV**

ISBN 978-80-7480-011-5